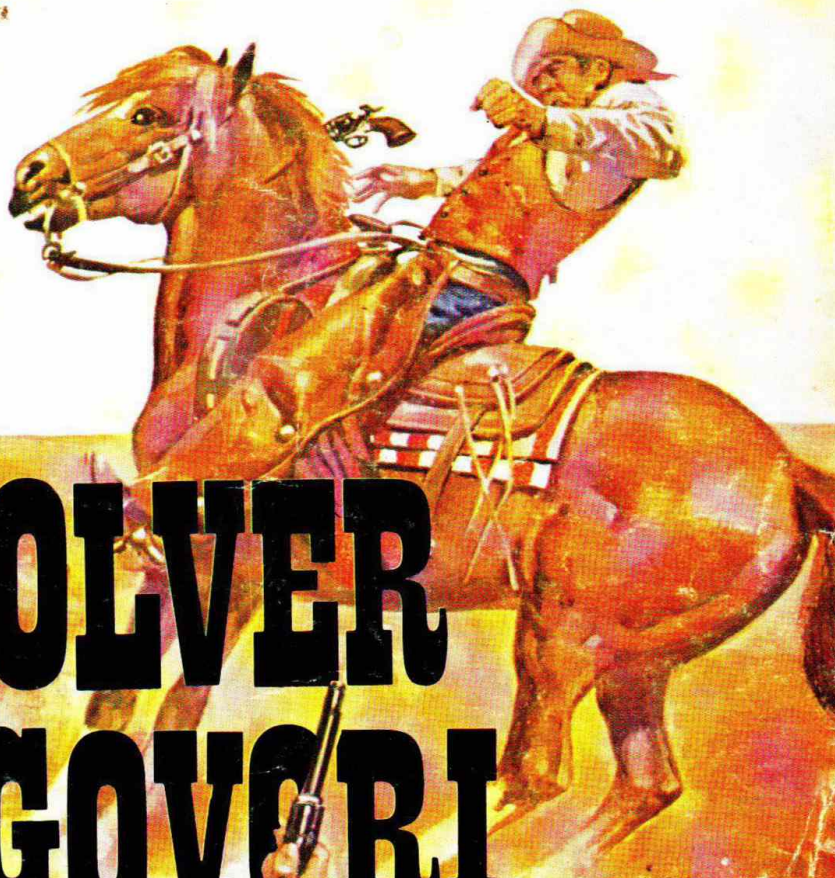

WESTERN ROMAN
LASO
(CJENA 15 d. BROJ 359)

KAD REVOLVER PROGOVERI

G. F. Unger

KAD REVOLVER PROGOVORI

G. F. UNGER: KAD REVOLVER PROGOVORI

Naslov originala: SATEEL-GEFÄHRTEN

Copyright: Zauberkreis-Verlag, Rastatt

Recenzija: Mladen Stary, književnik

Prijevod: Stanko Juriša

Grafički urednik: Ivica Bartolić

Urednik: Marcel Čukli

LASO – Izdavač. RO Novinsko-izdavačke djelatnosti SOUR-a »Vjesnik«, OOUR Informativno-revijalna izdanja, Redakcija »Romani i stripovi« – Direktor OOUR-a: Sead Saračević – Glavni i odgovorni urednik: Borivoj Jurković – Adresa uredništva Laso, Redakcija »Romani i stripovi«, Avenija bratstva i jedinstva 4, 41000 Zagreb, telefon: (041) 515-555 i 519-555 – Tisak: RO Štamparske djelatnosti SOUR-a »Vjesnik«, OOUR Tisak revijalnih izdanja i OOUR TM – Zagreb 1980.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 520 ili 468 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 260 d ili 234 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR »Vjesnik SSRNH« s oznakom za »Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 10.00, SFRS 2.00, HFL 2.00

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF 74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00, US\$ 15.00

UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb za »Vjesnik«.

EKONOMSKA PROPAGANDA: »Vjesnik« Agencija za marketing Zagreb. Trg bratstva i jedinstva 6. 1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480 US\$.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

I

— Mister — reče Terry McRay svom konju — jučer si sažvakao moju duhansku kesu a jutros zadnji komad sapuna. Ne vidim razlog da ti još išta dam. Pazi, pjegavi jarče, jednoga ćeš dana zgrabiti nešto od čega ti neće biti dobro. Ne budi tako proždrljiv! Jedan mi je čovjek pričao da je tvoj bedasti brat-tac progutao komad karbida, i onda se napio vode...

Terry nije stigao reći ništa više. Njegovo kljuse munjevito je dohvatilo najveći komad palačinke i brzo se povuklo sa svojim plijenom, očito nezainteresirano za govoranciju.

Čovjek pripremiti konju pesnicom.

— Pitam se — reče ljutito — zašto se patim s takvom životinjom? Tvoja je mati, dragi moj, bila obična koza a otac divlji mačak. Da mi se više nisi približio!

Šarac se oglasio kao da mekeće koza i ravnodušno se počeo baviti škrtom travom. Grickao je tu i tamo i pri tom škiljio da vidi što radi njegov gospodar.

Pažljiv promatrač odmah bi zapazio da se konj i čovjek izvrsno razumiju. Mustang nije imao žvale, njegove uzde od konjske strune bile su vezane neposredno uz obrazni remenac a jahač na svojim iznošenim čizmama nije imao mamuza.

Bilo je to čudno za ovu zemlju.

Pjegasti »jarac« odjednom je počeo nezadovoljno frktati.

Terry se odmah uspravi. Njegova desnica spustila se prema revolveru. Lakom kretnjom, kao da labavi ruku, poravnao je teško, nisko spuštено oružje.

Poslije toga Terry je mirno čekao. Uskoro će začuo topot konja. Zaključio je da dolazi više jahača i uperio je pogled u ušće kanjona koji je na zapadu sjekao hrbat plećatoga brda, završavajući na ovoj strani kod velikoga pojila.

Približavalo se pet momaka u sedlima. Došljaci su djelovali kao da su pobjegli iz dječje priče: pet divova, pet medvjeda na pet zdepastih ždriježaca, ka-

kvih zacijelo nema uokrug tisuću milja. No priče nije bilo: dvoonožni i četvoronožni divovi bili su stvarni. Bili su mrzovoljni i mračni. Iz njih je zračila divlja snaga i odlučnost.

Div predvodnik bijaše sijed. Njegova je brada vijorila na vjetru a njegov orlovski nos njihao se u ritmu konjskoga koraka.

Terry McRay je stranac u ovom kraju. Inače bi znao nešto o tim nabreklih snagatorima. Takva petorka morala bi biti svakomu poznata kao, recimo, crveni slon kad bi negdje postojao.

Dok je Terry čekao dolazak nezvanih gostiju, njegov se konj približio i stajao je tako uz nje ga potpuno mirno, kao da se uzda u komandu.

Divovski sijedonja zaustavio je svoga četvoronošca i okrenuo se prema McRayu ljutitim pogledom.

— Momče — reče gromada dubokim i oporim glasom — jeste li vidjeli negdje žutokosoga klipana s brčićima ispod dječjega nosića i s gitarom iza sedla? Jeste li vidjeli da takva kreatura lunja ovdje negdje naokolo?

— Nisam imao sreće da doživim takvo zadovoljstvo — odgovori Terry uljudno i pogleda preostalu četvorku. Iza svoga predvodnika stvarala je mračnu skupinu koja kao da čeka zapovijed pa da krene bilo kamom i za bilo čime.

Bila su to braća, možda čak četvorci. Vjerojatno su se rodili poput druge djece, ali priroda je poslije htjela da ih pretvori u divove.

Bivši dječaci bijahu crvenokosi, pjegavi i nabijeni mišicama tako da morali kupovati ve-

će košulje. Njihove vodnjikave oči odavale su nerazmišljanje jednako kao i velike četvrtaste glave, očito stvorene za sve prije negoli za pametovanje. Terry je nehotice pomislio na to, što bi te lokomotive radile da ih ne vodi sijedonja koji misli za čitav taj pogon.

Terry McRay odmjeri još jednom prispjelo društvo.

— Je li vam taj žučko ukrao novčanik? — upita meko i mirno.

— Više od toga! Aha! Koješta, prokleti lisac! Ukrao nam je čast! Gonimo ga tjedan dana. Ta životinja nas svakoga dana udesi nekim novim trikom. Ali neće uvijek paliti lukavstvo. Dobit ćemo ga! To je tako sigurno kao što se zna da se zovem Brad Rocky. Ići ćemo makar do Sjevernog pola. Naći ćemo ga i onda ako se sakrije u krilo svoje majke kuje. Jest!

Poslije tih riječi div je pognao svoga konja a četvorka je šutke pošla za njim.

Terry je promatrao dvonožne bivole kako odlaze i razmišljao o tomu što je zapravo tu družinu nagnalo na traganje. Odgovor na to pitanje nije našao, no njegovo iskustvo upozoravalo ga je na to da pitanja postavlja samo u prijeko potrebnim slučajevima. Zato je odgurnuo šešir prema zatiljku, počeo se iza uha i promrmljao nešto za sebe.

— Mogao sam užicati mrvu duhana — reče svome konju. — Ti bi klipani valjda razumjeli čovjeka kojemu je njegova raga sažvakala to zadovoljstvo.

U međuvremenu su jahači poprilično odmakli. Ulazili su

upravo u kanjon i nestali iza zavoja.

— Idemo i mi — reče Terry.

Šarac se nije slagao s tim mišljenjem. Ponovo je počeo frkati, glasajući se kao pas koji upozorava na nešto što još nitko ne vidi.

Terry najprije začuje zvonak muški glas i melodičku pratnju gitare. Bio je to lijep bariton a pjevao je o siromašnom kauboj bez zavičaja, koji se zaljubljuje na besciljnim lutanjima i ostajao bez prebijene pare sa svojim povremenim srećama. Pjesma bijaše taktom prilagođena konjskom hodu.

Malo poslije pojavio se iz kanjona pjevač.

Kosa boje slame lepršala je na vjetru. Momkovo lice bijaše jako opaljeno suncem. Na njemu su sjali bijeli zubi i blistale modre oči. Mladićeva odjeća bijaše uredna i gotovo nova. Konjska orma bila je njegovana. Srebrom optočeno sedlo stoji zacijelo godišnju kaubojku plaću. Jahačeve čizme radene su po mjeri. Revolverski držak optočen je slonovačom i srebrom.

Pjevač je sjedio u ženskom sedlu na snažnom vrancu. Umuknuo je tek kad se zaustavio pred Terryjem. Tad se ujedno vidjelo da lijep momak ima ljupku bradicu. Pažljiviji pogled otkrivao je da došljak osim bezbrižnosti i stanovitih fakinskih crta ima čvrstu notu muževnosti i ponosa.

— Zdravo, prijatelju! — osmjehnuo se plavi momak. — Jesam li na putu prema Silverhornu?

Terry potvrdi.

— Prema tomu, opet sam na

pravoj kolotečini! Fino! Ali prema mojoj računici ovdje je prije malo vremena zastala petorka crvenokosih klipana.

— Jedan je bio sijed — napomene Terry prijateljski jer mu je plavi momak bio vrlo simpatičan.

— Tako? To me čudi, druškanе. Prije nekoliko tjedana bio je Brad Rocky jednako crven kao i njegovi sinovi. Zar se tako uzrujavao da je posijedio? Je li vas možda...

— Jest, pitao me jesam li vidio momka plave kose — nasmije se Terry.

Modre pjevačeve oči ljutito su zasvjetlucale. Oneraspoložio se ali je brzo potisnuo ljutnju i ponovo se prijateljski osmjehnuo.

— Imate li kojim slučajem duhana? — upita ljubazno.

Terry zaniječe glavom i palcem pokaže prema svome šarcu.

— Ovaj jarac sažvakao je jučer kesu pa nemam ni truna.

Plavokosi sa zanimanjem pogleda mustanga, posegne rukom u džep i izvadi kesu punu duhana.

— Kad je tako, moramo se poslužiti onim što imamo. Zna-te, duhan iz tuđega džepa uvijek je bolji.

Došljak se vragoljasto nasmi-je i polako spusti iz sedla. Zatim su čučnuli kaubojški i počeli smatati cigarete.

Duhan bijaše dobre vrste. Terry McRay počе sa zadovoljstvom dimiti. Kad su im se sreli pogledi, neko se vrijeme nisu odvajali.

— Hvala! — promrmlja Terry. — Od jučer čeznem za cigaretom. Zadužili ste me.

Plavokosi odmahne rukom.

Zamišljeno je promatrao put kojim je prije nekog vremena nestalo pet Rockyja.

– Jesu li bili jako bijesni? Uostalom, neka! Zovem se Jim Pancake. Da se razumijemo, ne šalim se, zovem se upravo tako.

Rekao je to jer je zapazio kako su Terryjeve sive oči žmirnule. Nikakvo čudo, kad Pancake znači palačinka.

– Dobro, dobro, vjerujem! – reče Terry.

Kad su se ponovo pogledali u oči, i jedan i drugi osjetili su simpatiju.

– Jest, bili su bijesni poput grizlija. Sjedi predvodnik pričao je nešto o ukradenoj časti.

Jim se počeo trpkoo smijati.

– Budale! Proklete budale! – reče a u njegovim očima ponovo su se javile iskre ljutnje i nelagodnosti.

Mladić baci cigaretu i nevjerojatnom brzinom smota drugu. Zatim se zamišljeno zagledao u Terryja.

– Hm – počeo je nezadovoljno – ne bih vas htio opterećivati svojim stvarima, ali kad su vam pričali da sam oteo čast... No moram najprije opisati kako je ta čast izgledala. Haha, moj dragi, taj Rockyjev odvjetnik ima više od stotinu kilograma, mister...

– Zovem se Terry McRay – predstavi se Terry ne odvrćajući pogled od Jima.

– Za vas sam čuo. Ondje na jugu stvorili ste veliko ime. Ah, vi ste dakle...

– Bili smo kod časti teške više od stotinu kila – podsjeti Terry Jima.

Ponovo su se osmijehnuli jedan drugomu. Osjećali su da imaju koješta zajedničko. Prem-

da je Jim očito bio lakomislena i bezbrižna lutalica, sasvim je sigurno da je u svojoj biti čvrst jahač. Možda je kockar, ali onda jedan od onih koji ne kartaju zbog dobitka nego zbog užitka. Jim Pancake nije ništa drugo nego pustolovan jahač Divljega zapada.

A Terry McRay?

On je došao na glas kao velik borac. Možda on u pravoj borbi nalazi zadovoljstvo kao Jim Pancake u kartanju i slobodnom lutanju.

Jim se zadovoljno smijao. Ljutnja je otišla s dimom cigarete. U oči se vratio vedar sjaj.

– Ženske mi nikad nisu donijele sreću – reče bezbrižno. – Rockyji imaju sestru, do bijesa, kao slonicu. Kad sam slučajno dospio u njihovu zabačenu dolinu, muškarci nisu bili kod kuće. Neću tvrditi da su negdje opljačkali banku, ali goveda su krali. Na njihovim pašnjacima vidio sam mnogo grla s najrazličitijim žigovima. Najmanje dva tuceta kojekakvih žigova. Ušao sam dakle u dom vraške obitelji. Kad sam zaustavio konja pred kućom, djevojka je odmah izišla. Bila je gadna kao gorilina kći a osim toga kravlje pameti. Prava šumska vila, ha?

Jim zašuti, smota novu cigaretu, pripali i još jednom kimne.

– Dobra vila! To sam zapazio čim sam pogledao u njezine govede oči. Osim toga, tri dana nisam jeo. Katkad pretjeram u bezbrižnosti ili se previše oslonim na sreću, uvjeren da ću naići na gostoljubivu kuću. Dabome, ponašao sam se prema njoj kao prema pravoj dami. Kladim se da tako nježan i ljubazan nije bio nikad nitko u či-

tavu njezinu životu. Mislio sam, zašto, do vraga, da ne pružim zadovoljstvo tomu ružnom monstrumu. Svečani obrok u kojemu sam uživao tri puna sata platio sam tisućama komplimenata. Doživjela je najljepše trenutke svoga života. Nikad nije mogla tako razgovarati s muškarcem. Kad sam rekao da je za mene dobro žensko srce vrednije od ljepote, plakala je. Bacila mi se oko vrata i poljubila me. Kako je pripremala još neke fine stvari, izdržao sam. Uživao sam u šumskim jagodama s kremom od jaja. Premorio sam se. Tri sata nisam radio ništa drugo nego jeo i pričao. Nalikovao sam vjerojatno na prežderanoga orla koji ne može poljetjeti. Zaspao sam.

Terry je mirno slušao.

— Kad sam se probudio — nastavio je Jim — ležao sam na sofi, s glavom u njezinu krilu. Tako su nas zatekla braća i otac moje ljepotice. Zagledali su se u nas kao bivoli i najprije me htjeli odmah rastrgati na komade. Ali Marilyn, kako se zvalo dobro dijete, počeo vikati da sam ja dobar momak i da smo se zaručili. Nježni nosorozi obasuše me pažnjom. Morao sam s njima piti nekoliko sati. Pomalo smo igrali poker i grickali dobre stvarce što ih je Marilyn neprestano pripravljala. Tako sam se napio da sam se osvijestio tek u kolima.

Jim ponovo zastade.

— U kakvim kolima? — upita Terry radoznalo, odustavši od toga da suzdržava smijeh.

— Upregli su konje, bacili u kola slamu i plegli me. Kad sam se probudio, bili smo na putu nekoliko sati, sudeći po to-

me što bijaše dan a u daljini se nazirale kuće nekoga gradića. Marilyn, a zvali su je May, držala je uzde u rukama kao da nikad ništa drugo nije radila. Oko kola jahala su braća poput počasne straže. Otac je bio na čelu. Moj konj bio je privezan straga.

Poslije tih riječi okrene se Jim prema svojem vrancu jer je zapazio da se približava Terryjevu šarcu. Konji su se onjušili kao dobri prijatelji.

— Vidi vraga — reče Jim — moj Joker inače napada svako kljuse.

— Moj Wild Bill također ne propušta nijednu priliku — nasmije se Terry.

Ponovo su se pogledali ravno u oči i nasmijali se. Ni riječ nisu više potrošili na to što se njihovi konji mirno podnose i ponašaju poput starih znanaca. Opet su smotali cigarete i Jim je nastavio:

— U gradu smo se zaustavili na glavnom trgu. Još sam bio prilično ošamućen. Naime, viski koji smo pili bio je zacijelo priređen od puminih ispljuvaka, zmijskog otrova i solne kiseline. Od toga se nipošto ne možeš oporaviti. Kad sam shvatio da se moram vjenčati s Marilyn, sve se brzo promijenilo. Istoga trenutka postadoh trijezan. Skočio sam i u nekoliko skokova našao se na leđima svoga dobrog Jokera. Eto, od toga me trenutka progone. Najprije sam mislio da ću se tih zdeponja otresti trikovima, ili da će jednostavno izgubiti volju za tumaranjem. No sad uviđam da sam ih time razjario. Prokleti buldozi! Što me duže ganjaju, to su čvršći u odluci da me uhvate.

– Tako je – potvrdi Terry. – Ljudi takvoga kova misle uvijek samo na jednu jedincatu stvar. Kad je s njom svršeno, dolazi druga. S takvim je bivolima teško izići nakraj. Tu i tamo i ja sam sretao takve klipane, ali ti, moj druškane, imaš za vratom odjednom pet lijepih primjera-ka.

Jim mrzovoljno kimne.

– Osim svega toga i ta radost – rekao je – što je djevojka zaru-ke spomenula samo zato kako bi me spasila. Ovaj sam put dobio pravu lekciju! Dosad sam bježao jer nisam htio povećavati djevočinu zabrinutost. Odsad neću bježati. Što skuham, to i kusam! Borit ću se s tim nosorožima. Ako ostanem na životu, proživjet ću još koji sunčani dan.

Zadnje riječi izgovorio je Jim Pancake bezbrižno i sa sigurnošću. Njegovo se lice opet razvedrilo. Ustao je, prišao konju i skočio u sedlo. Terry je zapazio da taj bezbrižnjaković posjedu-je spretnost pantere.

Terry također pride svome konju i počeo brzo privezivati zavežljaj.

– Dolaziš li iz Silverhorna ili ideš onamo? – pitao je Jim Pancake.

– Idem onamo, ali još ne znam hoću li ostati duže od jedne noći – odgovori Terry.

U njegovim očima palucnulo je hladno svjetlo ali je odmah ugaslo. Bez drugih riječi Terry uzjaši. Zajedno su krenuli niz neravan put.

Jim je zaustavio svoga snažnoga vranca tek kad se spustio mrak i kad su zatreperila gradska svjetla.

– Terry – rekao je – bilo je

lijepo putovati s tobom. Želim ti mnogo sreće. Čini mi se kao da nekoga tražiš. Možda ga nađeš u ovom gradu. Ovdje bi moglo biti svega i svačega. Ja ću malo skrenuti. Negdje ću se već pozabaviti Rockyjima. Vjerojatno će pretraživati grad svaki za sebe. Dakle, prijatelju...

Jim skrene konja i nestane s prašnjave ceste u tami noći.

Terry je htio nešto reći ali je odustao. Nikad se još nije mijesao u ničije odluke.

Polako je jašio naprijed. Kad je stigao do prvih gradskih kuća, stade mu na put neki div.

Bio je to jedan od Rockyja.

– Tko si ti? – rekao je.

Terry odjednom osjeti divlji bijes. Razjarilo ga je što je taj div smatrao nečim po sebi razumljivim presiječe li komu put kao da je mjesni šerif.

Terry se promeškoli u sedlu, malko se uspravi i reče hladno:

– Ja sam McRay! Rocky, miči se brzo!

– Aha, mi se znamo – reče golijat i pride bliže. – Kad je već tako, da te pogledam bolje.

Rocky podigne šapetinu i posegne za Terryjevim opasačem. Kao da mu se činilo posve nevažno to što u ovoj zemlji svatko na opasaču nosi revolver. Terryju bijaše jasno da se ti bikovi uopće ne plaše oružja. Njihov osjećaj snage vjerojatno je poput onoga u grizljaj kojima revolveri uopće nisu poznati.

Terry izvuče nogu iz stremena i udari svom snagom momka u prsa. Kad je zateturao, Terry nagna šarca naprijed i naglo ga zakrene. Životinja udari diva pobočke i sruši ga u prašinu.

Nevjerojatno je kako se brzo Rocky našao na nogama. Rik-

nuo je tako divlje da Terryju bijaše jasno: udariti još jače.

Terry ponovo zakrene konja, izvuče revolver i udari svom snagom. Zatim je čekao.

Čovjek je pokleknuo. Neko se vrijeme njihao gornjim dijelom tijela i gundao poput medvjeda.

— Takve sile niste, Rockyji, da biste svakomu mogli prepriječiti put — reče Terry ljutito, trgne konja, sagne se i udari još jednom.

Div je u prvom sudaru izgubio šešir. Čini se da ga je ovaj put revolver pogodio u načeto mjesto i nije podnio udarac. Pao je na lice, zario se u prašinu, zafrktao još jednom i smirio se.

Terry odjaši dalje.

Kad je prolazio osvijetljenim komadićkom ceste ispred trgovine, lupne rukom po sedlenom obluku. Spopadne ga divlja želja da sretne još jednoga Rockyja ili više njih, pa da iz njih istjera nešto od te bahatosti.

Terry se potihom nasmije. Njegov je šarac napeo ušesa.

— Momak je čuo moje ime i može ponovo pokušati — reče Terry šapatom preko konjske glave.

II

Kad je Terry poveo konja prema ulazu u staju, iz sjene jednih kola pojavi se gorostasna prilika.

McRay nije morao razmišljati o tomu tko je pred njim. Svatko bi odmah znao da je riječ o jednom od pet Rockyja koji su se porazmještali na svim važnim točkama u gradu, računajući da će im Jim Pancake pasti u šake.

Terry opsuje i zaustavi konja.

Bio je još ljući negoli pri prvom susretu.

— Rocky — reče Terry McRay hladno — postali ste prebahati. Ne mogu podnijeti da se na svakih nekoliko koraka spotičem o nekoga od vas. Čovječe, miči se s puta!

Terry krene dalje ali div uhvati konja za uzde. Pri tom je procijedio:

— Ti nas poznaš? Tko si ti?

Ponavljanje pitanja kao i u prvom susretu pokazivalo je ograničanost Rockyjevih u mišljenju i u postupcima. Vjerojatno sva braća ponavljaju ono što im je otac utuvio u glavu.

Zato se i sve ponovilo drugi put.

Kad je div uhvatio za uzde da bi zaustavio Terryjeva konja, izvuče on desnu nogu iz stremena, uhvati se čvrsto obadvjema rukama za obluk i trgne nogu uvis.

Vrškom čizme pogodio je diva ravno pod bradu. Nagnao je konja u okret i ljudeskara je tresnula o kola, pavši zatim lijevom sljepoočicom na okovani kotač.

Poslije bolnoga uzdaha čovjek se više nije micao.

McRay osjeti u nozi bol. Ogorčeno je psovao i ušao u stajsko dvorište.

Pojavio se star čovjek i najprije zagledao u tamu pred vratima a onda se tek obratio jahaču.

— Što se dogodilo? — pitao je.

— Ništa važno — s osmijehom će Terry i side sa sedla. Najprije je oprezno iskušao bolnu nogu. Sa zadovoljstvom je utvrdio da na nju može stati.

— Ovdje je bilo dvonožno čudovište koje nije moj vratar —

reče vlasnik staje za iznajmljivanje. — Bio je ovdje, razgledao konje i otišao. Lako sam otkrio da nekoga čeka. Jeste li to bili vi?

— Nisam, ali zaustavio je i mene. Zbog toga će neko vrijeme spavati. Mogu li dobiti dobro mjesto za ovog svoga »jarca«?

Stari timaritelj pogleda pri slabom svijetlu Terryjeva šarca. Kljuse uzvratil kесеći žute zube.

— Mister — reče starac — on i ja smo se upoznali. Znam tu vrstu. Ako ga možete sami hraniti, odmah ćete dobiti svoje mjesto. Jedan konjski vrag sasvim nalik na ovoga jednom me priklještio uza zid. Ah, bilo je dovoljno da ovoga pogledam.

Starac uze svjetiljku i pođe ispred Terryja u staju. Wild Bill mrgodno je frktao i slijedio gospodara poput vjernoga psa. Sâm je ušao u boks, iskesivši se timaritelju ravno u lice.

Terry se brzo pobrine za svoga konja, objesi sedlo i uze svoj zavežljaj. Timaritelju je dodao dolar.

— Ne znam još hoću li ostati duže od jedne noći — reče odlazeći.

Iako je prošlo više od deset minuta, ošamućeni se div počeo tek sad micati. Uspravio se oslanjajući se na kotač. Kad se Terry približio, roktao je kao vepar.

— Onda, prijatelju, kako ti se stvar svidjela? — upita Terry ljubaznim glasom.

Div se naglo baci prema Terryju, no još nije bio spreman za okršaj. McRay uzmakne dva koraka i zdepasta ljudeskara srne u prazno.

Kad se lice čovjeka koji je pado našlo u prikladnoj visini,

trgne McRay koljeno. Udarac je osjetio kao da je pogodio kamen, no sve bijaše time okončano.

Kad se McRay udaljavao, morao je šepati. To ga je ljutilo pa je bacio zavežljaj na zemlju i počeo masirati koljeno. Kad se psujući uspravio, kraj njega je stajao čovjek sa šerifskom zvijezdom.

— Što se dogodilo? upita šerif mirnim i mekim glasom.

— Udario sam se u koljeno — odgovori Terry i uljudno upita: — Gdje mogu za jednu noć dobiti čist krevet?

— Imamo samo jedan hotel u gradu, ondje prijeko. Dodite sa mnom, upravo sam krenuo na večeru.

Išli su jedan uz drugoga. Prošli su pokraj svjetala nekih dućana i jednoga saluna. Na ploči je pisalo: Paradise Palace.

Na oba krila vrata bili su šareni plakati. U drečavim bojama i izazovnom slikom najavljivali su nastup ljepotice. McRay pročitao tekst:

— Fay Miller, slavuj iz Marylanda!

Na trenutak je iznenađeno zastao. Šerif ga je postrance promatrao. Terry uzvratil pogled. Pred njim je bio nizak i čvrst sijed čovjek, četvorouglasta lica koža kojega je nalikovala ne pergament i orlovskoga nosa. Oštre, svijetle i budne oči promatrale su ga ispitivački.

Pitanja nije bilo. To je Terryju govorilo da je šerif dobar poznavalac ljudi.

Znao je da pitanjima ništa ne bi postigao, mislio je Terry. Zna svoju vrstu vrlo dobro.

Ušli su.

Dvorana bijaše oskudno osvi-

jetljena. Kod barskoga stola sjedio je čovjek s prljavim novinama u ruci.

Kad je Terry pitao za sobu, čovjek je kimnuo i gurnuo pred njega knjigu gostiju. Dok se upisivao, Terry začuje šum u dnu prostorije. Brzo se okrenuo.

Jedan od Rockyja ustao je u svomu mračnom kutu i krenuo naprijed.

— Hej, mi smo se danas već sreli, je li? Jeste li u međuvremenu vidjeli klipana kojega gonimo?

Rocky je govorio i prilazio. Stao je sasvim uz Terryja. Iako je Terry i sâm prilično visok i snažan čovjek, Rocky ga je nadvisivao za pola glave i bio najmanje dvadeset pet kilograma teži.

— Rocky — reče Terry mirno — prokleta mi je žao što me neprestano zapitkujete. Da sam i vidio toga čovjeka, ne bih rekao. Ostavite me na miru sa svojim problemima.

Terry se okrene prema portiru koji je već uzeo ključ i čekao. Starac je malčko drhtao.

Terry je čuo za sobom disanje diva i odjednom osjetio na ramenu njegovu tešku ruku.

— Slušaj — drekne div — svakomu se Rockyju odgovara na svako pitanje!

Snažan momak uhvati drugom rukom za Terryjevu košulju na prsima.

McRay udari diva nogom u potkoljenicu, otrgne se od njega i potegne revolver. Uhvatio ga je za cijev i udario snagatora preko uha. Rocky još jednom uhvati za Terryjevu košulju i jednim je trzajem podere. Ali izgubio je ravnotežu i zamalo je

pao. Terry iskoristi priliku i udari ga po zatiljku.

McRay ponovi udarac.

Kad je pogledao što radi hotelski vratar taj je držao u ruci sačmaricu. Cijevi su bile potkraćene, a i kundak. Bila je to vražja naprava.

— Ja sam neutralan — reče starac mirno. — Brinem se o poslu i najmirniji sam čovjek u Silverhornu. Ali baš zato neću trpjeti svađu u ovoj kući. Mister McRay, izvucite ga brzo van.

Terry je neko vrijeme šutke promatrao vratara.

— I ja sam miroljubiv, ako me nitko previše ne izaziva — reče.

— Idem mirno svojim putem a ovi me klipani neprestano zaustavljaju i zapitkuju. Maknite puščinu!

Starac je neko vrijeme promatrao došljaka a onda spusti pušku.

Terry zadovoljno kimne, sagre se, uhvati diva za noge i počne ga vući van. Ostavio ga je da leži ispred vrata na daštanjoj verandi. Zatim se vratio, uzeo svoj zavežljaj i sobni ključ i pošao polako uza stube.

Vratar je dugo gledao za njim. Zatim je još jednom procitao ime u hotelskoj knjizi.

Kad se Terry spustio u blagovaonicu hotela, vrijeme obroka bijaše već zamalo prošlo. Zadnji su gosti ustajali. Pogledavali su u njega oštrim pogledima, no kad bi ih on odmjerio, skretali su u stranu i odlazili svojim putem. Terry je procjenjivao da su to bankari, liječnik i druge važne osobe Silverhorna.

Ostavši sâm, Terry sjede za stol u kutu. Lijepa i uzbudljiva djevojka donijela mu je jelo i nestala uočljivo brzo.

Terry je jeo polako. Trebalo je da prođe prilično vremena pa da bude sit. Dok je čekao na kavu slušao je kako se iz kuhinje javljaju dva ženska glasa. I nehotice malko je pažljivije osluhnuo. Kad je čuo ugodan muški bariton, nasmiješio se i ustao. Dobro raspoložen pošao je preko blagovaonice i otvorio kuhinjska vrata.

Za postavljenim stolom sjedio je razdragani Jim Pancake, desno od njega krepka kuharica a lijevo lijepa pomoćnica. On sâm odmjeravao je pečeni batak prije nego što će ga početi uživati svojim sjajnim zubima.

Jim Pancake jedući je pričao:

— I onda je moj stari rekao da nađem na Zapadu pravu i zdravu djevojku, tako da cijeloga života mogu biti sretan u braku. Samo prava i zdrava sa Zapada...

Opazivši Terryja na vratima, Jim ušuti. Domahnuo mu je oglodanim batkom i veselo doviknuo:

— Hej, prijatelju, jesi li već jeo? Gospode, ovo je moj dobar prijatelj, slavni Terry McRay iz Teksasa. Da vas upoznam... Miss...

— Želio sam još popiti kavu — reče Terry, podigne kažiprst i nastavi prijekorno: — Jimmy, na rastanku si obećao svojoj mlađoj ženi da nećeš kasno navečer toliko jesti.

Terry se okrene prema ženama i reče mekim glasom:

— Oprostite, molim vas, ali kad god prije spavanja mnogo jede, loše sanja. Viče u snu i zaviča pomoć. Jednom je šerif zbog toga sa svojim ljudima opkolio čitav hotel. Mislio je da su razbojnici upali u Jimmyjevu

sobu i da ga dave u krevetu. Liječnik ga je poslao na Zapad, ne bi li se muški očeličio i prestao se bojati u krevetu. Jimmy je obećao ženi i dječici da će poslušati savjet i da se navečer neće prejedati. Molim vas, mislite na to.

Terry još jednom podigne kažiprst kao da opominje i okrene se da ode.

Morao se vratiti. Jim promrmlja nešto i zagrcne se kao da će se udaviti. Kad ga je Terry pogledao, prepao se. Jimove lijepe oči samo što nisu iskočile iz šupljina. Usta kao da su zijevala za zrakom.

Zrak su hvatale i obadvije žene.

A onda su počele brzo djelovati.

Lijepa konobarica uze sa stolca Jimovu gitaru, zamahne široko i udari po kovrčavoj plavoj glavi. Instrument nije podnio udarac i Jim je dobio okvir iz kojega je virio oguljeni nos.

Jim htjede skočiti da bježi ali je prije toga dobio porciju od snažne kuharice. Ona je upravo priređivala tijesto za kolač. Zajedno s posudom nabila ga je Jimu na glavu.

— Vražji lažljivac! — vikala je. — Pokvarenjak! Lažitorba koja se umiljava ženama da bi živjela kao bubreg u loju. Taako, taako on s poštenim ženama...

Kuharica dohvati drvo za sukanje mlinaca, dok se konobarica naoružala batom za mekšanje mesa.

Jim je u međuvremenu zbacio posudu i donekle se oslobodio tijesta. Oči je oslobodio upravo pravodobno da vidi opasnost koja mu prijeti.

S gitarom na vratu skočio je prema vratima, urlajući: – Laže! Laže kao pas! Ne vjerujete mu! Ljubomorán je! On ima desetoro djece a...

Terry drugo nije čuo. Ženski glasovi zagušili su Jimovo jadanje a i Jim je već nestao kroz stražnja vrata u dvorištu. Razliučene su ga žene progonile.

Terry spozna da se mora odreći kave, da je i za nj najbolje rješenje dati petama vjetra. Vratio se svome stolu, stavio na nj pola dolara i izišao na ulicu.

Pri tom se neprestano tresao od unutrašnjega smijeha kao mokr pas.

III

Kad je Terry ušao u salun bio je ponovo ozbiljan, oprezan i spreman za iznenađenja.

U salunu bijaše mirno jer je Fay Miller pjevalao ljubavi siromašnoga kauboja i kćeri bogatoga rančera. Njezin pomalo grleni glas veoma je djelovao na prisutne muškarce.

Fay je pjevala i polako šetala između redova stolova, dok su iza nje išla dva Meksikanca s gitarama, prateći njezinu pjesmu i gibak hod.

Terry McRay sretao je Fay Miller u različitim gradovima i logorima. Da je htio, ona bi ostavila pjevanje i živjela s njim bilo gdje, makar prosila bosonoga ili radila na polju.

Terry je to znao. Znao je da bi mu bila dobra žena. Tako ga je voljela, a žene koje ljube spremne su za velika dobra i za svako zlo.

Terry je slušao kako Fay pjeva. Naoko se nije promijenila. Možda su vanjski oblici postali malčice puniji, zreliji. Sad je još

više nalikovala na panteru nabijenu vatrom i životnošću. Za mnoge je muškarce zacijelo utjelovljenje onoga što žele, za čim žude, ali Terry je dobro znao da je Fay u sebi hladna i proračunata. Nikad nije gubila glavu.

Terry je znao da je samo nje ga uistinu voljela, a možda ga i sad voli. Fay nije bila žena njegovih snova. Spoznao je to brzo i nikad je nije pravo zavolio. Zašto da joj laže? Rekao joj je istinu u Abileneu i razišli su se kao prijatelji. Sad su se ponovo sreli.

Fay je pjevala i čupkala grmoliku bradu nekoga kopača zlata da bi trenutak prije toga odlepršala dalje, upravo kad je kopač posegnuo za njom. Kad se okrenula, glas joj je zadržao. U njezinim tamnim očima, dubokima kao noć, kao da je pala mala zvijezda.

»Prepoznala me«, pomisli Terry, »valjda me zadnje dvije godine nisu promijenile.«

Nasmiješio joj se.

Fay dovrši pjesmu i stade pokraj Terryja. Prolomio se pljesak. Gitaristi su se povukli.

Prije negoli je itko mogao prići, Terry doda Fay ruku i povede je prema privatnim odajama.

Gosti su ustali, ljudi koji su stajali s pićem stvorili su bučan koridor.

– Još jednu pjesmu, Fay! – vikali su.

– Fay, darujem vam svoj ranč!

– Fay! Fay! Još nešto za moje srce!

Muškarci su vikali i nadvikivali se, ali nitko nije previše prilazio. Terry je shvatio da je po-

znaju. Naime, Fay negdje u svojoj bogatoj haljini, uvijek ima bodež.

Fay stisne Terryjevu ruku. Osjetio je miris njezine crne kose. Poznavao ga je. Boja njezine kože nalikovala je na put Španjolke, ali mali nos prkosno je prčast.

— Pazi, poglavico — šapne Fay — budi oprezan, ovdje je Robin Drake.

Terry se nije iznenadio. Uvijek, svake sekunde bio je spreman za susret sa svojim nekadašnjim drugom u sedlu. Dapače, osjećao je kako ga podilazi jarosni i ujedno radosni osjećaj.

Terry otvori vrata i Fay nestade s lakim naklonom.

Kad se Terry okrenuo prema točioniku, preko ljudskih glava zagledao se ravno u oči Robina Drakea.

Odmah je zapazio da Robin stoji usred snažne skupine svojih ljudi. Činilo se da su htjeli popiti svoj zadnji viski i odslušati zadnju pjesmu pa onda krenuti svojim putem.

Robinov pogled nije odavao iznenađenje ili osjećaj krivnje. On je Terryja vidio prije i imao je dovoljno vremena da se pripremi za susret.

Terryjeva desnica otvorila se iznad revolverskog drška. Korlačao je brzim koracima između ljudi koji su ga dijelili od Robina i bio spreman da munjevitom potegne oružje. Robin Drake tad korakne u stranu, raširi svoje duge ruke i vikne radošno:

— Terry, veliki poglavico! Napokon smo ponovo zajedno, staro momče!

Vičući tako Robin pode prema Terryju, odgurne nekoga

čovjeka koji mu se našao na putu i spusti tešku šapu na Terryjevo rame.

U očima Robina Drakea nije se vidjelo ništa osim velike radosti. Terry se zbunio. Nije vjerovao da Robin može tako dobro glumiti, pogotovu kad bi se osjećao kriv. Bio je siguran da bi to prepoznao u njegovim očima.

U Robinovim očima uistinu nije bilo ničega osim radosti i zadovoljstva. To je Terryja navodilo na pomisao da je sve ipak bio nesretan splet različitih loših okolnosti. Ali staro nepovjerenje i oprez brzo su se ponovo vratili. Računi se ovdje plaćaju preko nišana.

Terry se također nasmije zadovoljno i poče Robinu tapšati po ramenu.

Sve je to trajalo dugo. Kad su se napokon izgrlili, stade Robin s Terryjeve lijeve strane, tako da mu ostavi slobodnu ruku kojom poteže revolver.

— Mjesta za moga prijatelja! — dovikne Robin ljudima koji su sa zanimanjem promatrali susret.

Vlasnik saluna, koji se razlikovao od posluge po tomu što nije imao pregaču, prišao je s bocom dobroga pića i sa dvjema čašama.

— Onesite nam to u pokrajnju sobu! — reče Robin. — Onamo! S prijateljem želim najprije razgovarati u četiri oka.

Poslije tih riječi Robin se okrenuo prema svojim ljudima i naredio:

— Vi krenite odmah. Mi ćemo doći za vama. Hajde!

Skupina se odmah pokrenula. Ljudi kao da su znali kako gazda ne govori zato da bi čuo

svoj glas. Samo je nizak suho-
nja ostao mirno stajati na svo-
mu mjestu.

– I ja, Robine? – pitao je ote-
žući.

Taj je čovjek čitavo vrijeme
promatrao Terryja malčice po-
drugljivo.

Momak je imao hladne riblie
oči. Terry ga je poznavao. Sreo
ga je u Dodge Cityju. Ondje je
pucao u divlju braću Donovan.
I pobio ih je. Bio je to Kenway
Chase, hitar potezač. Terry se
pitao što Kenway radi u Robi-
novoj družbi.

– Ti možeš ovdje pričekati
pa ćemo krenuti zajedno – re-
če Robin revolverašu i ponovo
se okrene prema Terryju.

– Dodi, staro momče, koješta
si moramo reći!

Vlasnik saluna ude u sobu i
postavi bocu na stol. Pažljivo je
odmjerio Terryja i nešto čekao.

– Terry, ovo je Jubal Boone
– predstavi ga Drake. – Jube
je moj jedini prijatelj. Takva su
prijateljstva uopće velika rijet-
kost. Jube, ovo je McRay. Ne bu-
di pesimist, kladi se na naš us-
pjeh. McRay nije došao ovamo
da se zabavlja. A sad nas ostavi
nasamu.

– Dobro, dobro, sad se čini
da uistinu dobivaš kakvu-takvu
priliku – reče Jubal Boone i još
jednom odmjeri Terryja.

Terry uzvratil pogled. Pred
njim je bio snažan čovjek na či-
jem su se licu jasno vidjeli tra-
govi mnogih borbi i surova ži-
vota. Jubal je u mladim godina-
ma zacijelo bio jedan od onih
boraca koji ulaze u ring bez ru-
kavica i tuku se za oklade. Bilo
je to prije mnogo godina.

– Sad ste vidjeli dovoljno –
reče Terry oštro.

– Da, ispričavam se – reče
Jubal ali moj je običaj da dobro
pogledam ljude od imena.

Vlasnik saluna je izišao. Ho-
dao je indijanski, gazeći rašire-
nih peta.

Kad su se vrata zatvorila, sta-
ri drugovi neko su se vrijeme
gledali šutke. McRay tad reče:

– Robine, morat ćeš se do-
brano potruditi da mi sve obja-
sniš, inače neće biti mira. Tra-
žim te dvije godine. I našao sam
te. Ne bude li objašnjenje valja-
no, oderat ću ti kožu.

Terry oštro pogleda Robina
Drakea. Osjećao se prevaren.
No za svakoga promatrača sa
strane njegove bi riječi bile pre-
teške, već i zbog toga što je Ro-
bin djelovao kao neustrašiv lav.
Bio je Terryjeve visine ali vjero-
jatno desetak kilograma teži, ši-
ri u ramenima, čvršći. Njegova
crvena kosa djelovala je izazov-
no. Čupave žute obrve odavale
su odlučnost. Vjerojatno ima
trideset pet godina, četiri više
negoli Terry.

– Terry, ogorčen si – reče
Robin. – Bio bih i ja na tvome
mjestu. Izvrsno te razumijem.
Ali ispričava me što sam bio
uvjeren da si mrtav. Po mom
sudu to je valjana isprika. Sjedi
da popijemo dobar viski. Vraški
se radujem što si me našao.
Terry, mnogo godina bili smo
dobri drugovi. To se ne zabo-
ravljja. Vjerovat ćeš mi i nećeš
misliti da sam te htio prevariti
za tvoj dio zlata. Ne! Došao si i
od ovoga trenutka ti si moj rav-
nopravan partner. Od svega što
ovdje posjedujem tebi pripada
polovica. A to nije malo! Naše
sam zlato dobro uložio. Sjedi,
prijatelju! Ovo je tvoja čaša. Za
naše staro i novo prijateljstvo!

Robin napuni čaše. Terry je promatrao njegovu ruku. Zapanio je kako malko drhti.

Je li Robinov mir samo prividan?

Drake pruži čašu. Terry je uzme ljevicom. Njegova je desnica još visjela nad drškom revolvera koji je djelovao prijeteći, onako izlizan iznad staroga kožnoga nosača.

Robina taj znak opreza nije iznenadivao. Osmjehnuo se i gutnuo. Terry je guckao polako. Još nije odlučio. Mora najprije čuti što će reći Robin.

— Hja, kako je ono onomad bilo, ha? — reče Drake kao da pjevuši.

Robin je okretao čašu u ruci i zurio nekamo kao da će tako dozvati slike prošlosti.

— Da, mi smo dakle donijeli iz zemlje Apača dvadeset pet kilograma zlata. Vrijednost koju je nosilo naše teretno kljuse iznosila je petnaest tisuća dolara. Više od pedeset Apaša danima nas je pratilo. Tako je to bilo.

Robin predahne.

— Prokleta pustinja! Zemlja bez vode bila je gora od Crvenokožaca. Sjećaš li se kako smo se mogli boriti? Je li bilo čvršćih momaka? Bili smo jači negoli cijele družine. Ali onda su nas opkolili. Prevarili smo se s izvorom. Upali smo u klopku. Nedostajala nam je municija. Je li tako, prijatelju?

— Aha — potvrdi Terry — tako je. Pričaj dalje. Dobro je kad se priča počne pričati od početka. Dalje, samo dalje!

Robin kimne. Njegove velike oči i nadalje su bile uprte u daljinu.

— Bili smo u klopki — ponovi.

— Imali smo vode ali smo ispu-

cali municiju. Victorio je znao da će nas prije ili poslije dobiti. Njegova se banda razumjela u posao. Je li tako, Terry?

— Samo nastavi! Samo dalje!

— Zaključili smo da bi jedan od nas možda mogao uspjeti ako se drugi žrtvuje. Ti si imao stare karte, Terry. Ja sam izvuкао pika desetku a ti karo osmicu. — Smio sam pokušati spasiti kožu i s njom zlato. Terry, ti si to prihvatio sa smiješkom. Ljudi su te i prije već zvali tvrdim McRayom. I bio si tvrdi od nas dvojice.

Poslije trenutka šutnje Robin je nastavio:

— Tad smo napravili lutku i stavili je na moga konja. Onda si ti krenuo s lutkom u noć. Uskoro sam znao da su Indijanci na tvom tragu. Naprtio sam zlato na leđa i krenuo drugim smjerom. Da bismo neprijatelja što bolje zavarali, ti si uzeo i teretnoga konja. Noseći zlato krenuo sam pješice. Iako je bilo tako, bio sam sretniji od nas dvojice. Dogovorili smo se da jedan drugoga čeka u Tombstoneu mjesec dana. Stigao sam u Tombstone za dva tjedna i čekao ondje dovoljno dugo, nepuna dva mjeseca. Bio sam iscrpljen. Zlato sam zakopao izvan grada. Da sam ga imao sa sobom, ne bih ga mogao obraniti. Taj grad bijaše pravi pakao. Kad je prošlo dvostruko vrijeme čekanja, bio sam siguran da su te Indijanci uhvatili. Dakako, raspitivao sam se i istraživao, ali uspjeha nije bilo. Iskopao sam zlato i krenuo prema zapadu. Terry, tako je bilo. Što mi možeš prigovoriti?

Robin podigne glavu i pogle-

da nekadašnjega druga mirnim pogledom.

McRay pokaže svijetle zube i ovlaži usnice. Robinove riječi probudile su u njemu još jednom sve pojedinosti sjećanja.

— Robine — reče mirno — ne mogu provjeriti jesi li u Tombstoneu čekao dovoljno dugo. Kad sam došao u grad, nitko mi ništa o tebi nije znao reći. A zacijelo nećeš poricati da te upamti svatko tko te jednom vidio. Ali u Tombstoneu nikomu o tebi ništa nije bilo poznato, kao da nikad nisi bio u tom gradu. No dobro, sve to može biti splet nesretnih okolnosti, puka slučajnost. Ali zašto nisi, za svaki slučaj, ostavio poruku? Mogao si ostaviti pismo na pošti. Tad bih znao kojim si smjerom pošao i jamačno bih te našao prije. Robine, to mi se čini čudno. Sve je upozoravalo na to da si brižljivo brisao svoje tragove. Htio bih da mi to objasniš.

Terry oštro pogleda staroga druga. Robin podigne ruke i pokaže ih na indijanski način, s dlanovima okrenutim prema sugovorniku.

— Bio sam dovoljno dugo u Tombstoneu — ponovo Robin.

— Čekao sam. Troškove sam podmirivao zlatom jer nisam imao ni prebijenoga centa. Lopovi su brzo zapazili da u džepu nosim zlato i slutili da sam pravu gomilu negdje sakrio. Znali su da sam došao u grad samo zato da se oporavim i da možda nekoga čekam. Nisu me ispuštali iz vida. Nadali su se da ću ih jednoga dana odvesti do skrovišta, do sakrivenoga blaga. Tako je bilo. Zato sam nestao noću, po magli. Zato sam dobro krio tragove. To se nije

odnosilo na tebe, prijatelju, za tebe sam bio siguran da si davno mrtav. Morao sam se potruditi da bez neprilika odem sa zlatom. Da si ti bio sa mnom, ne bih morao bježati pred prokletom bandom. Terry, nas dvojica zajedno tako smo nepobjedivi da bismo mogli osvojiti svijet. Predlažem da to učinimo pomoću našega novca. Dobro sam ga uložio. Što drugo da sad učinim nego da ti ponudim partnerstvo, polovicu imetka?

Robin ustade i pruži Terryju svoju veliku šaku.

— Udari po njoj! Tvoj udio donio je i dobre kamate. Kupio sam ranč, gore u brdima. Ondje je dvije tisuće goveda i deset tisuća ovaca.

— Ovaca?

— Da, ovaca Terry! Pašnjaci u gorskim dolinama nisu osobiti, ali...

— Zašto si kupio taj ranč?

Robin se osmijehne i žmirkne kao čovjek koji time upozorava na velike planove od kojih mnogo očekuje.

— Terry, ranč vrijedi svoje pare. Toj zemlji pripada naime Prijelaz Komanča. Točnije rečeno, ranč leži nasred prijelaza. Imovina je registrirana, papiri uredni.

Terry zamišljeno pogne glavu i upita:

— Kakva je važnost prijelaza?

— Velika! Stotinu milja iza njega leži Benson City. Ondje se toware goveda. Ovaj kraj zapadno od prijelaza opskrbljuje se robom iz Benson Cityja. Kad ne bi bilo toga prijelaza, goveda bi se morala goniti danima, pa i tjednima duže. Toliko bi bilo potrebno i teretnim transporti-

ma. Tko ima u rukama prijelaz, određuje politiku u ovom kraju. Odlučan čovjek može pomoću toga prijelaza pobjeđivati neprijatelje i koristiti prijateljima. A ja sam, Terry, kao što znaš, odlučan svat.

Terry ponovo zamišljeno kimne. Tu igru sa snagom, utjecajem, posjedom i bogatstvom dobro je poznavao. U takvoj je igri i sudjelovao na različite načine, dobio stanovite pouke i skupio iskustva.

— Dobro — reče — kupio si moćnu stvar, ali prije tebe taj su ranč posjedovali drugi ljudi. Što je s njima?

— Nema ih. Mrtvi su, ili su ih protjerali Payneovi — reče Robin Drake. — Oni, moraš znati, vladaju ovdje u velikoj dolini. Sve drugo što ovdje živi, čisti im čizme ili je s njima u savezništvu. Payneovi su ovdje kraljevi. Da nemamo proketo žilavoga šerifa, vladali bi također gradom. Ovako im grad pripada napola. Payneovi imaju više zemlje nego što je za njih dobro. Procjenjuje se da imaju pedeset tisuća goveda. No zemlje ima i za četiri puta toliko grla. Velikim dijelom to je državno zemljište. Dode li jak čovjek i otjera li Payneove do vraga, može...

— S ovcama?

— Ovce bih ostavio gore u brdima. Ovdje dolje počeo bih s govedima.

— Ali prije moraš pobijediti Payneove, ha? Da bi te oni napali, i da dobiješ dobru izliku, kupio si ranč na prijelazu, je li?

— Tako je! Payneovi su otjerali svakoga dosadašnjega vlasnika, ili su izborili slobodan prolaz. Terry, moji su ljudi dovoljno jaki da im pokažu zube.

S tobom i Kenwayem možemo ih razbiti.

— Ne spominji me nikad više zajedno s tim prokletim ubojicom — obrecne se Terry opominjući. — Po momu mišljenju, ljudi iz ove velike doline imaju pravo na prijelaz i nemaš prava da im ga braniš.

Robin se nasmije.

— To i ne činim — reče. — Inače bi protiv mene bili svi mali ljudi i čitav ovaj grad. Ne, ja od Payneovih tražim jedino to da mi ovdje u velikoj dolini odstupe komad državnoga zemljišta, to jest zahtijevam pašnjake za svoja stada, zemlju koja im ionako ne pripada, koju su zaposjeli silom. Zauzvrat ću dopustiti Payneovima i njihovima slobodan prolaz. Što mogu protiv toga što su Payneovi tako ponosni i osiljeni da ne prihvaćaju moj prijedlog i radije upotrebljavaju silu? Što bi ti učinio protiv toga, prijatelju? Potruditi ću se da uzmaknu krvavih glava. Kad ih smlavim, dovest ću goveda i početi ću ih pomalo potiskivati. Tako će to biti, prijatelju! Kad jednoga dana taj posao obavimo, bit ćemo sile. Nisam li dobro uložio naše zlato?

Robin nije gledao svoga nekadašnjega druga u oči. Natakao je piće. Nalio je pune čaše. Onda je ustao i prišao s njima Terryju.

— Dakle, pijmo za uspomene iz vremena kad smo zajedno jahali i za nadu budućnost. Terry, uvijek si se rado borio! Ovdje ćeš naći sve što želiš: borbu, vrijedan cilj, zadovoljstvo što je slomljena vladavina Payneovih, čime se stvarna mogućnost da i mali ljudi steknu svoja prava.

Želim samo velik komad pašnjaka, dovoljno za deset do dvadeset tisuća grla stoke. Ništa više. U brdima mogu držati dvadeset tisuća ovaca, koje također donose novac. Ako stjeramo u red Payneove, bit će ovdje mjesta za tucet rančera i tucet naseljenika. Payneovi su prevelike gazde. Otjerali su iz kraja svakoga tko bi se naselio, i to vrelim olovom. Lud sam za tim da ih sredim! Pijmo, prijatelju, i krenimo u borbu!

Robin pogleda Terryja otvorenim i čvrstim pogledom. Terry je razmišljao. Nekoliko sekundi prije toga upita:

– A ti ne želiš postati vladar ovoga kraja?

Robin žmirkne. Zatim ponovo pogleda u staroga druga.

– Tražim samo malo mjesta za sebe, ah, za nas!

Terry uze čašu iz Drekeove ruke.

– Pazi, pazi dobro – reče – mi smo partneri. Pripadala mi je polovica zlata, ispravno je da mi pripadne pola onoga što je za nj dobiveno. Sâm si kriv što ti nisam dosad pomagao u gospodarstvu. Zaboravimo to. Uostalom, ti možeš ostati gazda, tako dugo dok je tvoj odnos prema Payneovima pošten i primjeren. Mi ćemo dakle tražiti ovdje u dolini komad pašnjaka. Kad se to ostvari, o tvom će ponašanju ovisiti hoćemo li ostati partneri. Naime, okupio si oko sebe neke ljude koji me zabrinjuju, već sad! Kenway Chase je ubojica. Ne bi li ga mogao otpustiti?

– Onda bi radio za Payneove – odgovori Drake mrzovoljno.

– Dobro, zadrži ga. Ali on ostaje krvožedni bastard. Ako

istrči pred rudo, ja ću ga opametiti, a i svakoga drugoga među našim ljudima. Ako želimo pašnjake, tražit ćemo ih riječima a ne revolverima. Sad možemo piti za naše novo partnerstvo!

– Sretno! – reče Robin, nastojeći pokazati olakšanje i zadovoljstvo.

Popili su viski, pružili si ruke i nasmiješili se jedan drugomu.

Kad su ponovo ušli u glavnu prostoriju, osjećali su na sebi hladan Chaseov pogled.

IV

Kanway Chase osjećao se desnom rukom Robina Drakea, njegovim nezamjenjivim pomoćnikom i zaštitnikom. Kako će reagirati kad bude morao priznati ravnopravnost Terryja McRaya?

Terry i Robin obidoše točionik i zaustave se kod Chasea. Drake zatraži nekoliko cigara. Čekajući da ih dobije, reče kao uzgred Chaseu:

– Kenway, McRay je moj ravnopravan partner. Volio bih da se dobro slažete.

Chase ponovo hladno pogleda Terryja.

– Hoće li mi i on naređivati?

Terry odgovori umjesto Drakea:

– Zasad ne, Chase.

Na tomu je razgovor ostao. Mali revolveraš stisnuo je svoje blijede usnice i nije više postavljao pitanja. Niti uz najbolju volju nije se moglo otkriti roje li se iza bljedoga čela kakve misli. Po njegovu izgledu nije se moglo ništa zaključivati. Znalo se jedino da je opasan kao zmija čegrtuša.

Drake je primio naručene ci-

gare. Nije ih plaćao, kao što ni Chase nije platio svoja pića.

Tarryju to nije promaklo. Ogledao se za vlasnikom saluna i pri tom pogledao u zrcalo koje je visjelo iza točionika. U njemu je vidio Jima Pancakea.

Jim je upravo ulazio. Kad je ugledao Terryja, oči su mu za-
blistale. Stao je pokraj njega, naručio viski i nasmijao se.

Jim podigne čašu i promrsi potihom:

— Zahvaljujem što si obavio velik dio moga posla. Ali pazi, sada dolazi stari. Zaštiti mi leđa. Jim Pancake gutne.

— Idemo! — reče Robin s druge strane.

— Trenutak — reče Terry i izvuče mu cigaru iz džepa na košulji.

Terry pripali i upita:

— Nećeš se ljutiti ako na naš ranč dođem tek sutra? Ujedno bih spomenuo da mi ne bi loše došao koji dolar. Istrošio sam se a uza se namam više od sedam metaka. Dakle?

Terry pruži otvorenu ruku. Zahtijevo je, nije molio.

Drake nevoljko poravna ramena. No prije negli je išta stigao reći, promrsi Terry ponovo:

— Ovaj, nemoj zaboravljati da sam tvoj partner i da sa svojim slobodnim vremenom raspolazem po svojoj volji. Što se novaca tiče, mislim da bih prvoga mjeseca mogao izaći nakraj sa pet stotina dolara.

Drake počne nezadovoljno mrmljati, zatim izvadi iz džepa smotak novčanica, po Terryjevoj procjeni više od tisuću dolara, i odbroji dvije stotine.

— Prijatelju, to bi moralo biti dovoljno — reče.

— Nipošto — odvrati Terry — mora biti pet stotina.

Terryjeve su se oči caklile a to je svjetlucanje Drake pozna-
vao otprije.

Drake odbroji do pet i okrene se.

— Nemoj doći prekasno — savjetovao mu je. — I pazi da te ne uhvate Payneovi. Sad će već znati da si moj prijatelj. Mogli bi te iskoristiti da me nagnaju na akciju. Pazi! Idemo, Kenway!

Robin krene prilično mrzovoljan, odguravajući ljude koji su se uokolo natiskivali. I ti su ljudi to trpjeli.

Kenway daruje Terryju još jedan hladan pogled i ode za svojim gazdom poput uličnoga mačka koji zna od koga dobiva jelo. Unatoč tomu djelovao je opasnije i otrovnije od Robina.

Terry je u velikom zrcalu promatrao dvojicu kako odlaze. Zatim je pogledao u Jimove oči. I on je pratio tu dvojicu.

— Ako stvari stoje tako — reče Jim — onda možeš platiti moje piće i naručiti još štogod.

— Kladim se da imaš u džepu više novca negoli ja — reče Terry. — Tvoj je način života doduše opasan, ali očito je jeftin. Kako... Terry ušuti. U zrcalu je ugledao oca, gazdu i predvodnika divovske obitelji Rocky.

Stari Rocky ulazio je kao mračan sjeverni medvjed. Siva brada podsjećala je na tu prisodobu, no u tijelu stari je Rocky bio još četrdesetogodišnjak, ili makar kao čovjek koji nije navršio pedesetu.

Budući da je stari Rocky mogao gledati preko glava svih prisutnih, odmah je otkrio Jima Pancakea s njegovim šeširom na kojemu se sjala zlatna uzica.

Rocky odgurne nekoliko ljudi, sruči se između stolova i zaustavi tek na praznini ispred točionika. Izvukao je revolver i podigao ga prema Jimovim leđima. Tad je zagrmio:

— Ništarijo, sad te imam! Gdje su moji sinovi? Što si napravio s njima? Okreni se, da ti pucam u prsa!

Snažan, divlji glas čuo se u svakom kutu prostorije. Zatim je zavládala grobna tišina. Odjednom su se mogli čuti zvukovi sa ceste.

Ljudi su brzo nestali iz mogućega pravca paljbe.

Samo je Terry ostao stajati pokraj Jima. Kako su obadvojica bila okrenuta leđima, promatrači nisu znali na koga se odnose prijetnje.

Jim se nije okretao. Promatrao je prizor u zrcalu.

Terry mu došapne:

— Momče, moram li ti ponovo pomagati, ili...

— Skloni se — reče Jim — Idi, moram napokon staroga osviještiti.

Jimove oči dobile su metalan sjaj. Na njegovu licu više nije bilo ničega od njegove bezbrižnosti. Terry je znao da se nije prevario kad je u tom vjetrogonji prepoznao čvrsta i odlučna momka.

— Dobro — reče Terry i odmakne se.

Stari Rocky zaurla ponovo:

— Pancake, okreni se! A najprije mi brzo reci što si napravio s mojim sinovima? Nestali su bestraga. Prije negoli te pošaljem na kraj svijeta, to ćeš mi još reći.

Jim se nije okretao. Naprotiv, posegnuo je za svojom čašom i natočio je do vrha. Dok je pio

promatrao je u zrcalu diva koji puca od bijesa.

Zatim je Jim polako spustio čašu i rekao suzdržanim glasom, ali tako da su svi mogli dobro čuti:

— Brad Rocky, vi ste tupa budala! Već tjedan dana izbjegavam da pucam u vas ludake. Bježao sam i dopuštao da me gonite. Ovdje u Silverhornu hoćete me ponovo nagnati na borbu za nešto što je smiješno iznad svega. Nećete me valjda uistinu prisiljavati da se vjenčam vašom kćerkom i sestrom, vi bivoli? Rocky, tvoji su sinovi u ovom gradu imali malo sreće. Prikupio sam ih kao klade. Samo sam jednoga morao jače obraditi. Ostala tri blesana našao sam kako spavaju. Unajmio sam kola i pravoga momka koji se za dobre pare ne boje ni Rockyja. Vezali smo ih i tako su odvezeni stotinu milja daleko u pustoš.

Jim zastane i onda nastavi:

— Momak će ih istovariti i ostaviti im priliku da se oslobode. Prepoznati ga neće jer je maskiran. Možeš ih očekivati za nekoliko dana. Sve sam to učinio zato da ih ne moram postrjeljati. A sad pazi, Rocky! Ako se okrenem, nastrijelit ću te u rame, tako da napokon počneš razmišljati. Ili želiš prestati bez toga?

Jim ušuti i zagleda se u zrcalo.

— Prestat ću onda kad te polegnem! — urlao je Brad Rocky, nadimljući se u prsima kao da će prsnuti.

Iz kuta se javio razdražen glas vlasnika saluna:

— Ako mi razbijete zrcalo i boce, morat ćete platiti sve do

zadnjega centa!

Poslije tih riječi sklonio se gazda tako da je mogao oprezno promatrati što se događa iznad stanovite visine. Njegovi pomoćnici također su nestali, ne zbog straha nego zbog opreza.

U prostoriji bijaše tiho. Svatko je zauzeo svoj zaklon.

Samo je Terry opušteno stajao na drugom kraju točionika i oštro promatrao što se događa. Znao je da Rocky ima prednost jer drži revolver u ruci, dok se Jim mora okrenuti i povući.

„Jim je osobita marka“, mislio je Terry.

Nije mu promaklo kad mu se brada ukočila a vrat izbuljio iz raskopčane košulje koja je odavala napetost mišica.

Jim Pancake bacio se munjevito na pod. Bio je brži od mačke koja posegne za svojim repom kad joj netko na nj nešto priveže.

Bila je to navjerojatna brzina.

Jim pade potrbuške na daske posute piljevinom. Prije negoli je dodirnuo pod prozujali su iznad njega meci Brada Rockyja i porazbijali zrcalo iza bara.

Jim je pucao s poda. Samo jednom.

Metak je pogodio Rockyja u rame i njegova se ruka naglo spustila i nije više mogla držati težak revolver. Div je zateturio. Opalio je još jednom ali kako je cijev bila okrenuta nadolje, sâm si je prostrijelio nogu.

Jim je ustao kao da ga je s poda odbacila opruga. Revolver je okretao oko kažiprsta tako da je oružje opisivalo sjajan krug.

Jimovo lijepo lice bijaše oz-

biljno i hladno. Pokazivalo je vrstinu i odlučnost. Bezbrizan smiješak nestao je netragom. Glas je zvučao metalno. Bio je trpak i suhoparan.

— Ludače — govorio je glasno — prokleti ludače! Zar ću te jednoga dana morati ubiti, a onada za tobom poslati sve tvoje sinove? Ili ćeš se naposljetku opametiti?

Revolver Breda Rockyja pao je na pod. Ležao je pokraj lokvice krvi koja se stvarala uz nogu. Na njegovu ramenu širila se tamna mrlja. Ali na licu se ras-cvala mržanja. U očima se caklila ubilačka srdžba.

Rocky izusti nešto, zaniše se i procijedi glasno:

— Neću prestati prije negoli te vidim mrtva. Ne mogu to podnijeti, Pancake, jer to nikad nisam ni pokušavao. I nije mi bilo potrebno. Dosad si imao sreću jer smo držali da si bezazlen nestaško. Ako ne uspijem ja, jedan od nas Rockyja zacijelo će uspjeti. Svejedno je tko. I taj će vidjeti tvoj kraj.

Brad glasno jaukne. S mukom se okrenuo i pošao prema vratima.

Tad se pojavio vlasnik saluna Jubal Boone sa sačmaricom.

— Stoj! — zapovijedi — Rocky, stani i plati moje zrcalo!

Starac se nije zaustavljao. Korlačao je teško ali mirno prema vratima, ostavljajući krvav trag.

Bone podigne dvocijevku i zategne obarače.

— Stoj ili plati!

— Pustite ga da ide — reče Jim — Štetu ću nadoknaditi ja. Bit će to zadnja usluga Rockyjima.

Jim napuni svoj kolt. Rocky je nestao vani. Boone doda pušku

svome pomoćniku. Gosti su počeli provirivati iz svojih zaklona. Stolci i stolovi ponovo su se namještali. Prizor je završen.

Terry je promatrao kako Jim nadoknađuje štetu.

Tad se se pogledali.

Jimov smiješak bijaše pomalo umoran.

Prijatelji su se polako okrenuli prema vratima. Sve su oči bile uprte u njih.

Terry i Jim zastadoše na verandi, izvan žučkastoga snopa salunskoga svjetla. Šutjeli su. Smotali su cigarete iz Jimove kese i pušili.

Poslije nekoga vremena reče Jim s gorčinom:

— Do vraga, klipani će se vratiti. Naći će staroga u krevetu, razgnjevit će se i krenut će ponovo. Neće me ostaviti na miru. Ali ostajem u ovom gradu! Što je, tu je! Ovdje mi se sviđa. Dočekat ću ih i neka bude što biti mora!

Zajedno su pošli prema hotelu.

— Zanima me, kako si to izveo — reče Terry.

Jim-se osmijehne.

— Bilo je jednostavno — reče.

— U grad sam ušao poslije tebe. Znao sam da će zaustavljati svakoga jahača. Čuo sam kako si onoga Rockyja mlatio ali kad sam stigao na mjesto događaja već si bio otišao. No zatekao sam čovjeka koji je upravo prevrtao Rockyjeve džepove. Toga sam majstora poznavao otprije, kao i on mene. Zato je momak bez opiranja slušao moje naloge. Vezao je klipane i pribavio kola. Ja sam krenuo za tobom i nije bilo teško naći preostale. Teže je bilo odvući ta trupla do kola. Četvrtoga sam

našao brzo. Čekao je na drugom ulazu u grad. Ondje sam ga zgrabio, srameći se što ga napadam s leđa.

Ali morao sam ga što prije dovesti do džepara koji je čekao da krene. On će ispuniti moje naloge do zadnje pojedinosti, inače bi morao kupiti novu kožu. Četiri će Rockyja bosonogi krenuti na stotinjak milja dug marš i doći u Silverhorn kao umorni hodočasnici. Za to će im biti potreban tjedan ili više. Eto, tako je to bilo, Terry!

Ispred hotela su stali i pogledali se u oči. Jim je pregovarao s vratarom, a Terry se popeo na kat. Činilo mu se da ga je vratar čudno pogledao pa je zato koraćao oprezno. Znao je iz iskustva da iznenađenje može čekati upravo u sobi od koje čovjek ključeve nosi u džepu.

Kroz ključanicu je prodiralo svjetlo. Terry slegne ramenima jer je osjetio tračak ženskog parfema.

Pokucao je kratko i ušao.

Fay Miller je sjedila na njegovu krevetu. Preko slobodnih ramena bila je zaogrnuta tamnim rupcem, dovoljno širokim da se njime zaštititi kad se nekamo šulja.

Hotelski portir zacijelo je njen dobar znanac, čovjek potpunoga povjerenja.

Fay se osmijehne i reče kao da čita misli:

— Ne boj se, poglavico! U Dodge Cityju nama je već bilo jasno da smo samo prijatelji. No tad je svatko otišao na svoju stranu. Ali mi smo bili i jesmo dobri prijatelji, pa tako dobro znamo što se događa između Robina i tebe. U ovo gnijezdo došla sam slučajno, kako bih

nekim ljudima olakšala neke stvari. Tako sam sreća Robina Drakea, to jest brzo sam ga prepoznala prema tvojem opisu. Zнала sam da ga tražiš i da ćeš se pojaviti jednoga dana. Zato sam ostala ovdje. Za sve je imao dobro opravdanje, je li? Ne moraš mi pričati o tomu jer sam prisluškivala kad ste razgovarali. Pri tom me zamalo zatekao Jubal Boone. Ukratko, poglavico, ovdje sam da ti otvorim oči!

Pjevačica ustade i lako i gipko kao mačka.

Terry pride i prihvati njezine ruke.

— Fay — rekao je samo, no za nju je u toj riječi bilo mnogo više od dugoga objašnjenja.

Zatresla je glavom i nasmijevala se. Njezine duge kovrče prekrile su ramena. Oči su se caklile. Usnice su nabubrile i podrhtavale. No trenutak poslije toga djelovale su mirno i odlučno.

— Dobro, poglavico — rekla je. — Robin te želi iskoristiti u jednoj stvari i onda će te prevariti. Znam to jer mi je rekao Jubal Boone, a on bi me rado uzeo za ženu i time za svoga partnera. Pazi, Boone djeluje kao tup bivši boksač, no lukav je kao lisica. Nemoj se prevariti u njemu. Tvoj prijatelj Robin došao je ovamo s gomilom novca i u nekoliko ga je noći zakartao kod Jubala Boonea. Izgubio ga je na pokeru. Sad je Booneov namještenik, i ništa više. Ranč na prijevoju ne pripada njemu nego Booneu. On je iza svega i svime upravlja. Kako si ti dobar borac, potrebna im je tvoja pomoć. Zato ti je Robin ponudio polovicu posjeda, koji međutim ne pripada njemu. Sve je to ve-

lika igra. Jubal Boone želi postati glavni gazda u kraju, umjesto Payneovih. On ih mrzi, ali ne znam zašto. Poglavico, htjela sam te samo upozoriti na opasnost. Drake je loš čovjek. Kad mu neće više biti potrebna tvoja pomoć, ustrijelit će te čim mu okreneš leđa. Možda će to učiniti također s Booneom. Takav je. No sve će se to zbivati tek onda kad budu pobijedeni Payneovi. Pazi na sebe! Upao si u igru bez pravila. Dovoljno te volim da sam te morala upozoriti na opasnost. Nitko ne zna da u meni imaš saveznika. Vratar je pouzdan a vlasnik bi odavno morao prodati hotel Jubalu da mu ja nisam pomogla. U ovom sam gradu svjesno tražila prijatelje. Sad moram ići, poglavico! Razmisli o mojim riječima, o spletkama koje su se ovdje nagomilale. Sretno!

Fay otvori vrata i ode a da se nije okrenula.

V

Terry se zaustavi na rubu živicom obrasle prodoline. Ono što je dolje vidio nije bilo nezanimljivo. U oblacima prašine jahajući su radili s govedima. Uokolo su gorjele vatre za žarenje žigova. Kuharska kola dimila su se naokolo. Posvuda je bila vreva.

Terry je znao da se pripremaju stada za prodaju. Za kratko vrijeme krenut će prema kolo-dvorskim rampama za utovar. Znači, prijeći će prijelaz o kojemu je bilo govora.

Na poslu se našlo mnogo ljudi. U svakom kutu velikoga korala bile su po četiri vatre za žigosanje.

Terry je promatrao velik po-

sao. Smotao je cigaretu i polako pušio.

Možda ću se jednoga dana baviti takvim poslovima, mislio je. No Wild Bill odjednom podigne glavu i poče opominjajući frktati.

Terryjeva ruka klizne automatski prema dršku revolvera. Prigovarao si je zbog toga što je toliko vremena proveo tako neoprezno.

Kad je Terry umirivao konja, začuje ženski glas:

— Sad ste vidjeli dovoljno, vrijeme je da krenete. Obavijestite Robina Drakea da ćemo za nekoliko dana stići s prvim stadima na prijevoj.

Terry pogleda djevojku koja je stajala pokraj jednoga stabla. Pogledao ju je i od toga mu je zastao dah.

Ne, nešto takvo ne postoji u stvarnom životu!

Ali ipak, budne oči ne varaju. Dogodilo se čudo njegova života. Da, čudo! Ugledao je djevojku svojih snova!

Bila je srednje visine, kose boje zrele pšenice. No, unatoč djevojačkoj nježnosti lice bijaše ozbiljno, opaljeno suncem do smeđe boje, iz koje su gledale modre oči.

Djevojka je stajala ponosno uzdignute glave. Nije to bila prošnjost nego jednostavna uspravnost koja se sreće i kod običnih žena jednako kao i kod žena vlasti i moći.

Djevojčina ramena bijahu ravna a zelena košulja ni preuska ni preširoka. Dvodijelni kostim bijaše od kože, s resama na šavovima. Oko pasa bijaše stegnut remen s revolverom, iznad kojega se rastvorila desna ruka.

— Idite svojim putem — reče djevojka odlučno.

— Odmah, odmah — uzvratila Terry i posegne za šeširom.

Pritom ju je još jednom ispitljivo pogledao.

— Ne buljite u mene, mister — reče djevojka. — Budite zadovoljni što se niste sreli s nekim od naših jahača. Ne biste bili ovako ustobačeni na svom kljusetu. Nestanite s naših pašnjaka!

— Ovaj, vjerojatno sam uistinu sišao s puta — reče Terry — ali ako pripadate Payneovima, moram napomenuti da je ova livada slobodna. Pravo je sva-koga, pa i moje, da gleda slobodnu zemlju. A ovo što vidim, sviđa mi se. Veoma! Zovem se McRay, Terry McRay.

Djevojka se malko trznula.

Trenutak poslije toga povukla je revolver, brzo i sigurno, poput muškarca. Njezino lijepo lice postade napeto.

— Dignite ruke i sjašite! — zapovjedi djevojka mirno. — Sjašite, McRay! Upozoravam vas da rijetko promašim!

— Vjerujem vam — reče Terry i podigne ruke.

Ostao je u sedlu i upitao po-drugljava:

— Hoćete li moju novčarku ili konja?

— McRay, vi ste moj zarobljenik!

— Oho!

— Vi ste partner Robina Drakea. Prekosutra ćemo protjerati ova goveda preko prijelaza. Na čelu će biti moj otac. Vaši će nas htjeti zadržati pušćanom paljbom, ali od toga neće biti ništa jer bi izrešetali vas. Javit ćemo to Robinu Drakeu. Ispali li metak na moga oca ili na ne-

koga od naših ljudi, izgubit će partnera. Uvjerena sam da će Robin Drake temeljito razmisлити o tomu. A sad, McRay, sidite s konja! Sidite i odmaknite se od njega. Odvest ću vas u naš logor.

Terry porazmisli o tim riječima nekoliko sekundi. Zaključio je da je djevojka zabrinuta, vjerojatno očajna. Bojala se da će njezin otac sa svojim ljudima upasti u paljbu u kojoj bi moglo poteći mnogo krvi.

Unatoč strahu i zabrinutosti djevojka je ustrajala pri odluci da McRaya iskoristi kao taoca i da time promijeni situaciju.

— Silazite! — reče djevojka odsječno i zategne kokot.

— Ja bih... — zausti Terry.

Djevojka je opalila. Metak probuši obod Terryjeva šešira i zabaci ga natrag.

Terry grubo opsuje. Tomu se nije nadao.

Sad je znao da djevojka zaista dobro gađa. Udaljenost je iznosila samo petnaestak koraka, no bio je to dobar hitac. Bila je sigurna da ga neće ozlijediti kad mu je zbacivala šešir.

— Bila je to nova stvarca — reče Terry.

— Dolje s konja! Ili ćete sa slijedećim metkom ostati bez njege.

Po djevojčinu glasu Terry je zaključio da nema šale, da će njegov šarac uistinu stradati.

Wild Bill bijaše naučen na to da stoji u revolverskoj paljbi. Ali kao da je i on dobro razumio prijetnju. Počeo je ljutito frktati i toptati nogama.

Terry se pripremao da siđe sa sedla, no zapravo je vrebao drukčiju priliku.

— Dobro — rekao je — što mi

preostaje drugo kad sam pao u ruke takvoga svata. Predajem se. Ovo kljuse vrijedi za mene previše da bih ga prepustio vašim streljačkim vježbama.

Terry polako prevuče nogu preko sedlenoga obluka da bi se spustio na zemlju.

Trajalo je to samo nekoliko sekundi, no u tom se vremenu zbilo mnogo toga.

Djevojka je s revolverom u ruci počela silaziti s uzvišice na kojoj je stajala. Morala je skrenuti malko desno jer ju je ometalo nekoliko grmova živice koja se prostirala od šume do doline.

Terry je promatrao mjesto gdje mora obići grmlje. Odjednom je ugledao svjetlucavo kretanje u mršavoj travi ispod čupavoga šiblja.

Istoga trenutka čuo je i karakterističan zvuk. Čegrtuša!

Vjerojatno je u grmu imala gnijezdo ili se ovdje izležavala. Pokrenuli su je djevojčini koraci.

Zmija se osjećala napadnuta, sklupčala se i spremila za napad.

Djevojka je bila udaljena još nekoliko koraka, no Terry nije čekao. Iako je prema njemu bio uperen djevojčin revolver, skočio je na noge i opalio u zemlju.

Istoga trenutka osjetio je bol u prsima. Zateturao je. Naslonio se na konja. Znao je da je djevojka pucala na njega.

U prsima ga je paklenski boljelo. Bio je iznenađen kad je uspio podići lijevu ruku i uhvatiti se za konjsku ormu.

Desnom je bez razmišljanja spremio revolver. Zaključivao je po tomu da ga je metak samo

grdno okrznuo. Psovao je i opipavao prsa.

Košulja se natapala krvlju.

Kao iz velike daljine čuo je djevojčin glas, krik koji je govorio kako je shvatila da on nije htio pucati u nju nego u otrovnicu koja bi je bila napala.

Djevojka priskoči Terryju, ispusti svoj mali revolver i rastvori mu košulju.

Terry je stajao napola omamljen, oslonjen na svoga konja. Poslije stanovitoga vremena počela se razilaziti magla pred njegovim očima. Šok je prošao. No Terry ostade kao da još nije pri pravoj svijesti.

Na um mu je pao Jim Pancake. Mislio je, što bi on sad radio na njegovu mjestu?

Zato Terry ponovo zatvori oči, uzdahne i polako klizne pokraj konja za zemlju. Djevojka mu je pomagala da se spusti. Zatim je osjetio kako je položila njegovu glavu u svoje krilo. Svojim namirisanim rupcem počela je brisati krv s prsiju.

— Oh, nisam... Ah, metak je samo okrznuo... Dobro je, nisam ga ubila. Ne bih si to oprostila za života... Nije htio pucati u mene. Poludjela sam! Poludjela! Oh, McRay, McRay!

Terry je slušao. Djevojka je zaustavljala krvarenje. Bolovi su se mogli podnijeti. Terry ih je čak zaboravljao u ugodnoj blizini djevojke. Uživao je u njezinu svježem mirisu. Glavom je osjećao oblinu njezina stegna. I tako mu se odjednom učini da je nepošten što je vara.

Otvorio je oči i zagledao se u lice koje se nadvilo nad njega. Bilo je prestrašeno i zasjenjeno brigama. Meke su usnice

podrhtavale. Terry ih htjede poljubiti.

Djevojka mu je pomogla da sjedne.

U blizini su se čuli muški glasovi i topot konja koje su jahači bezobzirno gonili uzbrdo.

Prvi jahač je stigao. Bio je to Chance Payne.

— Dijete, što se dogodilo? — pitao je.

Chance Payne skoči s konja. Za njim su stizali drugi jahači koje je uzbunila pucnjava. Oko McRaya začas je stvoren krug što su ga načinili odlučni, znojni i zaprašeni ljudi.

Djevojka je klečala pokraj Terryja, pridržavajući ga kao da se bojala da će ponovo pasti.

— Hvala! — reče Terry djevojci.

Kate Payne se okrene prema ocu.

— Tata, moramo ga previti!

Payne je mrko promatrao Terryja.

— Do vraga — reče — ne vidim razlog. Pucala si u njega, prema tomu nešto ti je htio učiniti. Hajde, da čujemo! Što se ovdje dogodilo?

Prije negoli su Kate ili Terry stigli progovoriti, javio se jedan jahač.

— Gazda, ovdje leži čegrtuša razmrskane glave!

— Da — drhtavim će glasom djevojka — ustrijelio je zmiju prije negoli me stigla ujesti. Držala sam ga na nišanu i htjela ga dovesti kao taoca u naš logor. Predstavio se kao Terry McRay. No, kad je vidio da će me zmija ujesti pucao je iako je morao računati s tim da će i ja odmah reagirati. Riskirao je. Sretna sam što ga nisam ječe ranila.

Djevojka uhvati oca za ruku.
— Makar je partner Robina Drakea, moramo učiniti sve za njega. Spasio mi je život. Tata, moraš biti jednako pošten kao što je bio on.

Chance Payne pode prema zmiji. Kad se vratio, na njegovu tvrdom licu zapažalo se uzbuđenje.

— McRay, molim vas da podete s nama u logor. Oprostite mi ono što sam rekao. Poštujem svakoga dobrog čovjeka. Da niste partner Robina Drakea, ne bih sumnjao u vas. Ali... Zaboravimo zasad sve to i krenimo. Potrebna vam je pomoć.

Terry je oklijevao no bilo mu je jasno da ga netko mora što prije previti. Izgubio je prilično krvi. Košulja je otežala od nje. Koljena kao da su se smekšala. U glavi mu se mamilo.

Jedan od Payneovih sinova pomogao mu je da se popne u sedlo. Prikupivši snagu jahao je u sredini skupine dolje u logor. Uskoro je sjedio u sjeni kuharskih kola. Chance mu je čistio i previjao ranu. Kate mu je pomagala, pogledajući ga katkad ravno u oči.

Terry zna još samo to da je popio nekoliko gutljaja viskija. Zaspao je.

VI

Kad se Terry McRay probudio, bila je noć. Još je ležao kod kuharovih kola. Svjetlo vatre dopiralo je upravo do njegovih nogu. Netko mu je skinuo čizme i raskopčao remen. Bio je pažljivo pokriven.

Opasač s oružjem nije bio kod njega.

Terry se nevoljko osmijehne. Ostao je ležati ne mičući se.

Spavanje ga je okrijepilo. Rana na prsima boljela je podnošljivo. Osjećao je pritisak zavoja.

Nebo se osulo zvijezdama. Odasvud su se čuli glasovi goveda i konja. Jahači su međusobno razgovarali.

Kuhar se oglasio snažnim glasom:

— Gotovo je! Idemo, ili ću sve baciti u vatru!

Bila je to večera. Smračilo se dakle prije malo vremena. Terry osjeti glad. Ranjavanje ga je ipak iscrplo i zaželio je jelo kao rijetko kad. Zbacio je pokrivač i oprezno sjeo.

Išlo je, premda je osjećao bol u prsima kad je pokretao ruke. Metak je okrznuo rebra sasvim blizu srca. Terry počeo pipati oko sebe, ne bi li našao svoje čizme. Našao ih je. Kad ih je s mukom pokušavao obuti, stade kraj njega neki čovjek.

Bio je to Chance Payne.

— Kako je? — upita.

— Dobijem li dobru večeru, moći ću na konja — odgovori Terry jedva odvajajući usnice jer su ga izmučili bolovi pri navlacenju čizama.

— Odmah ćete dobiti jelo, no o sedlu nema govora, McRay — reče Payne.

— A zašto?

— McRay, zahvalan sam vam za ono što ste učinili mojoj kćeri. Cijenim vas kao dobroga čovjeka. Ali vi ste partner Robina Drakea i na drugoj ste strani. Žalim, ali zasad ste moj zarobljenik. Kad krenem s prvim stadom preko prijevoja, bit ćete uz mene kao svojevrstan štit.

Payne je otišao. Uskoro je kuhar donio jelo. Kad je Terry počeo večerati, pojavila se Kate i čučnula pokraj njega. Naslonila

se na kotač kola i jela iz svoga limenog tanjura.

— Ne ljutite se na moga oca — rekla je ozbiljnim glasom. — On vas poštuje. Ali što da radi kad mora prevesti stada kroz prijevoj i, ako je ikako moguće, izbjeći prolijevanje krvi?

— U svakom slučaju mogao je smisliti nešto bolje negoli ovo s mojim zarobljavanjem — reče Terry McRay. — Mogao je, na primjer, meni i Robinu otpustiti ovdje u dolini komad pašnjaka bez borbe. Vaš otac kontrolira više pašnjaka no što mu je potrebno. Mi ne želimo ništa drugo nego koristiti dio toga preobilja u vodi i travi. Mogli bismo pokušati da to dobijemo silom. Ali, ovdje u dolini vaši su ljudi nadmoćni. Stoga moramo prisiliti vašega oca da trpi ovdje naša goveda zatvaranjem prijevoja.

Djevojka je mirno slušala. Onda reče:

Nećete mi valjda ozbiljno tvrditi da bi se Robin Drake zadovoljio s komadom pašnjaka? Zar tako slabo poznajete svoga partnera? Mi ga znamo bolje! Da je moj otac nasjeo na prijedlog, Drake bi trljao ruke. Većina naših ljudi bila bi na putu s govedima. Drake bi se za to vrijeme raširio ovdje u dolini daleko preko dogovorenih granica. I nitko ga više ne bi mogao zaustaviti. Djevojka pogleda Terryja i nastavi: — Robin Drake ima dvije mogućnosti: može čekati da ga napadnemo kako bismo iznudili prolaz. Za to se zacijelo dobro pripremio. Nije isključeno da nas ondje gore porazi tako da se više ne bismo mogli oporaviti. Side li poslije toga u dolinu, nitko mu se neće moći

oprijeti. To je prva mogućnost.

— A druga? — upita Terry žvačući.

— Drugu mogućnost pružio bi Drakeu moj otac, kad bi prihvatio njegove zahtjeve. Naš ranč mora ove jeseni goniti dva stada, jedno za utovar na željeznicu a drugo u indijanske rezervate. S njihovim agentima imamo ugovor prema kojemu moramo isporučiti prije prvoga snijega tri tisuće goveda. Inače gubimo posao i moramo plaćati odštetu. Prema tomu, ako otac udovolji Drakeovim željama i protjera kroz prijevoj goveda bez borbe, njegovi će ljudi biti na putu. I s njima i s govedima može se svašta dogoditi. Ali, Drake ove jeseni ne prodaje ni jedno jedino grlo. Njegova snaga ostaje neokrnjena. Svi njegovi ljudi bit će na okupu.

— Razumijem — reče Terry mrka lica. — Prema tomu, vaš će otac prijeći prijevoj silom. Uzet će mene kao taoca, nadajući se da će se Drake sustegnuti od napada. A onda kad goveda budu protjerana, slobodni će ljudi opkoliti prijevoj i spriječiti Robina da otjera u dolinu svoja goveda. Kate, nemojte misliti da će se Drake obazirati na to što sam ja u vašim rukama! To će potpuno zanemariti. Dakako, ja sam njegov partner, ali morao sam ga dvije godine tražiti da bih ga na to podsjetio. Pouzdano je da me ne voli toliko da bi odustao od svojih planova. I ako vaš otac dopusti da me pred vašim očima razderu u komade...

— Moj će vas otac štititi, ali to Drake ne može znati — požuri Kate Payne.

Od vatre su se približavala

trojica. Bio je to Chance Payne sa svoja dva sina.

Prišli su blizu i čučnuli na kaubojski način. Pripalili su cigarete. I Terry je izvukao novu duhansku kesu i smotao cigaretu. Kate je pokupila suđe i onda se udaljila.

— McRay, jedan od mojih sinova neprestano će vas čuvati — obavijesti ga Chance Payne.

— Slušajte — reče Terry McRay — bilo bi najbolje da ovdje u dolini prepustite komad livade bez borbe. Ako to učinite, pobrinut ću se da Drake nikad ne prijeđe dogovorenu granicu ili ugovorena prava. Payne, pobrinut ću se također za to da budemo dobri susjedi. Otjerat ću nekoliko Drakeovih revolveraša. Prvi će biti Kenway Chase. Dajte mi ruku! U dolini ima dovoljno mjesta za više ljudi. Dugo još nećete osjećati da vas netko stješnjava ili smeta bilo kako.

— Vjerujem da govorite ono što mislite — odmahne Chance Payne. — McRay, vjerujem također da biste vi poštovali svaki ugovor. Ali vi ste ipak samo partner Robina Drakea. Komanda će biti u njegovoj ruci. Njegovo stado ondje gore neće slušati vaše zapovijedi čak ni onda kad biste Kenwaya Chasea i Robina Drakea ustrijelili, ako biste to uopće mogli. — Chance Payne predahne i nastavi: — McRay, moram vam reći da iza Drakea stoji drugi čovjek. Znam to ali ne mogu dokazati. Toga čovjeka dobro poznajem. Stari smo neprijatelji. Postali smo to davno, no neprijateljstvo se nije ohladilo. Budući da znam tko je iza Drakeovih leđa, znam također dokle on

može ići. Činim ono što smatram razumnim. U ovom kraju ima mnogo ljudi koji misle da sam krut i grub, da nemam suosjećanja ni za koga. Možda i jesam takav. Ali samo prema lopovima. Otjerao sam iz ove doline mnogo ljudi, to je istina. No ima naseljenika koje ne samo da trpim, nego sam ih dapače potpomagao jer su bili pravi ljudi. Ah, previše govorim, McRay. Laku noć! Prekosutra ćemo znati vrijedite li što svomu partneru.

Chance Payne ustade, baci cigaretu i ode. Nestao je negdje u tami sa svojim pokrivačima.

— Dodd, zamijenit ću te u ponoć — reče jedan od braće i također ustade.

Prije nego što će otići, pogleda Terryja i reče:

— Ja sam Rex Payne a ovo je Dodd. Bili ste dobri prema mojoj sestri. Svaka vam čast. Kad biste zapali u nepriliku u koju nije umiješan Drake, mogli biste uvijek računati na Dodda i mene. Ali u ovoj smo stvari protivnici. Partner ste Robina Drakea. Shvatite nas!

— Znam, Rex, znam! No, nešto ipak radite pogrešno. Osim toga, moralno pravo nije na vašoj strani, i neće biti dokle god budete gonili svakoga tko se protiv vaše volje pojavi na ovim pašnjacima. Zasad nemate dokaza da bi se Robin Drake ovdje ponašao gore negoli vi. Sumnja vam ne daje pravo da tražite rješenje revolverima i ljudskom krvlju. Krivo, ljudi, krivo!

— Ovdje zapovijeda Chance Payne — reče Rex mirno i ode. Dodd se pomakne.

— Terry, pazi — napomenuo

je – mome si ocu tako važan da te moramo čuvati. Osobno nemam protiv tebe ništa. Tvoja je smola što si Drakeov partner. Zbog toga ćemo pucati u tebe ako pokušaš bježati. Polomit ćemo ti kosti.

Mladić se trpklo osmjehne. Terry uzvratu jednakom mjerom.

– Znam, u takvoj bi se prilici svatko od vas potrudio – promrmlja Terry i okrene se na drugu stranu.

Ležao je ispod pokrivača i razmišljao. Pri tom je promatrao logor.

Poslije napornoga dana većina se ljudi povukla na spavanje. I Kate je nestala. Imala je malen šator ispod nedaleke breze. Tu i tamo čulo se hrkanje. Ljudi s radili šesnaest sati i premorili se.

Dodd Payne čučao je nekoliko koraka podalje i smatao cigaretu. Terry je ležao mirno i procjenjivao situaciju.

Vrijeme je brzo prolazilo.

Kuhar je skupio svoje stvari i također se povukao na spavanje. Vatra je tinjala poput nemirnoga oka u noći. No i pri tom slabom svjetlu Terry je otkrio da Dodd u ruci drži spreman revolver. Terry se uspravi.

Dodd reče:

– Samo polako, McRay! Što se dogodilo? Do vraga, zašto ne miruješ?

– Hja, moram...

Dodd razmisli trenutak. Tad uvidi da Terryjeva želja nije ništa neobično. S vremena na vrijeme ima je svatko.

– Dobro, običi ćemo kola. No bez trikova! Ne pucam tako dobro kao ti, ali dovoljno precizno da mi ne umakneš.

Terry ne reče ništa. Najprije se dobrano protegnuo. Nije se osjećao loše. Jedino kad bi duboko udahnuo rana ga je zaboljela.

Prvi Terryjevi koraci djelovali su nesigurno, no on je sâm sa sobom bio zadovoljan.

Polako je obišao kola i zakoračio podalje u noć. Dodd ga je pratio u stopu. Kad je Terry stao, Dodd mu pritisne revolversku cijev u leđa.

– Nemoj pokušati spojiti potrebno sa željenim!

– Aha – uzvratu Terry. – Ne boj se, još se ne osjećam sposobnim za takve stvari.

Zakopčavši hlače, Terry je vrebao na priliku. Ali pritisak revolverске cijevi nije popuštao. Ne bi imalo smisla bilo što pokušati.

Terry se htjede okrenuti. Dodd je koraknuo u stranu kako bi se ponovo našao za njegovim leđima. Tad se dogodilo. Iznenadio se i sâm Terry.

Iza Dodda Paynea odjednom se pojavila sjena kao da je iznikla iz trave. Začuo se zvuk poput udarca drškom revolvera po šesiru.

Dodd uzdahne, zatetura i pokuša pucati. Ali u tomu je zakašnjo. Terry mu ljevicom izbije revolver iz ruke a desnicom ga udari u vrat. Čovjek koji je iskočio iz trave udari također još jednom.

Dodd pade bez glasa.

– Terry, poslije ćeš zahvaliti – šapne poznat glas. – Reći ćeš konobarici da si lagao, da nisam oženjen i da nemam djece.

– Tako te dobro još ne poznajem – zauzvrat će iznenađeni Terry.

Stajali su neko vrijeme i čekali. U logoru se ništa nije mijenjalo. Čula su se samo goveda.

Terry osjeti slabost i iscrpljenost. Ponovo se javila bol u prsima i rebrima. Morao je pažljivo disati.

— Dragi moj — reče poslije stanovitog vremena Jimu — uistinu si me ugodno iznenadio.

Jim ga gurne revolverom. Takve su ga pustolovine radovale. Pod njihovim nogama ležao je nepomičan Dodd Payne.

— Ti si umjesto mene poslao u carstvo snova tri Rockyja — šaljivo će Pancake. — Premda bih te morao mrziti što si mi pokvario ugled kod dviju divnih žena...

— Hajde, hajde! Moramo nestati odavde — reče Terry. — Uskoro će ponoć. Doći će smjena za ovoga spavaća. Ne bih htio ostaviti ovdje svoj revolver i kljuse.

Jim uhvati Terryja za ruku.

— Potreban nam je još jedan konj — reče.

— Za tebe? Pješak si?

— Ne, potreban nam je za Chancea Paynea.

— Štooo?

— Čovjek je legao daleko od vatre, što mogu? Vjerojatno se prepao u snu. Činilo mi se najsigurnije da ga vežem i da nas pričekam gore u šumi. U međuvremenu se jamačno probudio, no progovoriti neće. Dobro sam mu začepio usta. Znaš, čuo sam pucnjeve. Bio sam u blizini i promatrao kako te odvođe u logor. Kad si razgovarao sa Chanceom i njegovim sinovima, ležao sam iza kola. Nisam li sličan zmiji, ha? Vraški sam se zabavljao. Zato sam i malko obogatio zabavu.

— Do vraga! — reče Terry. — Moglo se i bez te dopune!

Terry pođe nečujno prema kolima. Stao je na prednji kotač i pod vozačevim sjedalom počeo tražiti svoj opasač s oružjem. I našao ga je.

Trenutak poslije toga bio je opet kod Jima. Idući protiv vjetrova počeli su se približavati koralu.

Terryjev ružni Wild Bill stajao je postrance od drugih konja. Bio je vezan. Sedlo bijaše skinuto, sve je drugo ostalo.

— Moj jarče, tebe uvijek lako nadem — šapne Terry kad je stavljao sedlo.

Nije bilo vremena da traži svoje sedlo. Tko zna gdje je spremnjeno. Dragocjena je bila svaka minuta.

Jim je već kretao uzbrdo. Terry također uzjaši.

Jedva su prešli stotinu metara kad je u logor ušao čuvar goveda.

Jim i Terry pustiše uzde svojim konjima i snažno ih potjeraše. Kad su prelazili vrh, iza njih je oživio žamor. Nekoliko oštih glasova dozivalo je Chancea Paynea. Zatim je jedan glas preuzeo komandu. Vjerojatno je to Rex Payne.

Jim sjaši na rubu šumë. Terry je ostao u sedlu. Promatrao je sjenu Jimova konja.

Jim podigne težak teret i položi ga poprijeko sedla „posuđenoga“ kljuseta. Nekoliko trenutaka bilo mu je potrebno da lasom veže Chancea Paynea.

Terry pogna svoga konja i dobaci Jimu:

— Dodaj mi uzde Payneova konja i nestani! Hvala ti za pomoć, no sad nestani!

Terry se nagne u sedlu da

prihvati uzde, ali Jim reče:

— Terry, moj je običaj da svaki užitak kušam do kraja! Kreći! Ja ću sa zarobljenikom za tobom. Ako tvoje kljusence dobro protegne noge, kladim se da nas neće stići.

Na nebu se počela pomaljati vidjelica. Ondje iza brda sunce je počelo obasjavati obzor.

Terry McRay osjeti jaku iscrpljenost. To ga je podjećalo na to da je pola noći proveo u sedlu. Prijevoj je bio sve bliže.

Odjednom se zategne laso kojim je bio vezan gornji dio tijela Chancea Paynea. Konj se počeo spoticati i Payne s ogorčenom psovkom spuzne na zemlju.

Životinja je stala. Bila je potpuno iscrpljena.

Payne je s nekoliko koraka morao spriječiti da ga konj ne vuče po tlu. Kad su se približili Terry i Jim, Payne reče:

— Prokletstvo, bila je to dobra životinja!

McRay se zagleda preko glave snažnoga čovjeka. Na jednom hrptu pojavio se prvi progonitelj. No i taj je čovjek odjednom morao sjašiti. I njegov je konj klonuo.

— Jim, daj Payneu svoga konja i sjedi iza mene — brzo će Terry.

— A zašto džentlmen ne bi hodao? — upita Jim iznenađeno.

I on se ogledao da vidi što je s potjerom. Pojavio se drugi jahač. Pri prvom danjem svjetlu vidjelo se da je taj jahač dječak i vitak.

Obadvojica su znala da je to djevojka. Bili su iznenađeni. Jahač se brzo i uporno a djevojka je ipak izdržala. Zacijelo ima

dobroga konja, no to nije dovoljno da ostane na čelu.

Djevojka je jašila korakom uz čovjeka koji je vodio svoga malaksalog konja.

Terry pogleda Jima.

— No — reče — neću da pješaci. Daj mu svoga konja. Moj će nas Wild Bill nositi lakše nego li tvoj Joker.

Jim se spusti sa sedla.

— Payne — reče — nemojte ni za što na svijetu udariti Joke-
ra mamuzama.

Jim pričekao da rančer uzjaši, zategne omču oko vrata njegovih prsa i skoči na Terryjevo kljuse.

Lakim kasom dobro su napredovali. Razdaljina između njih i progonitelja neprestano se povećavala. Kad su se poslije nekog vremena ponovo osvrnuli, zapazili su da trojica vode svoje konje. Djevojka je još bila prva.

— Nastave li tako, puzat će za nama potrbuške — reče Jim i pljune.

Chance Payne i Terry McRay ne rekoše ništa. Rančerovo oznojeno i zaprašeno lice djelovalo je zgrčeno. Pogledao bi McRaya pa onda opet procjep u brdima. Ali govorio nije ništa. Bio je dovoljno mudar da protiv te dvojice tvrdih momaka ne pokuša izvesti kakav očajnički ispad.

Penjali su se zadnjom uzbrdicom. Put je vijugao i nestajao u prijevoju.

Kad su prešli pedesetak metara prilaza, pojavilo se nekoliko ljudi. Svi su u rukama držali puške i pažljivo motrili što se događa pred njima. Svakoga trenutka mogli su zatvoriti ulaz

prijevoja, širok otprilike dvadeset metara.

Terry zaustavi konja ispred prvoga čovjeka.

— Dobro došli, McRay! — reče taj! — Koga to vodite sa sobom? Nije li to moćni Chance Payne? Hej, Payne, nekako ste splasnuli, ha?

— Gdje je Robin Drake? — prekine Terry momka koji je očito htio nastaviti rugalicu.

— Samo ravno — reče jahač i pokaže smjer pušćanom cijevi.

— Samo naprijed, McRay! Je li ovo vaš prijatelj? — pokaže momak glavom prema Jimu Pancakeu.

Terry nije odgovorio. Pogledao je čvrstim pogledom ljude pred sobom i rekao:

— Pazite, momci, naše progonitelje zaplašit ćete s nekoliko pucnjeva, i ništa više. Payneovim sinovima reći ćete da ćemo pregovarati oko podneva. Neću da se prolijeva krv! Razmislite?

Terry pogleda natrag i zapazi da se progonitelji drže izvan pušćanoga dometa. Ovdje su čekali zaostale.

— Pa, meni naređuje Robin Drake — reče voda straže i zaškilji prema Terryju.

— Kao njegov partner sad ti zapovijedam ja! — uzvрати Terry mirno. — Ne poslušaj li me, gadno ćeš se provesti. Ponovi što ćeš raditi!

Terryjev glas bijaše vrlo oštar. Čovjek je oklijevao ali onda slegne ramenima i reče:

— Do podneva zadržavat ćemo ih i opominjati da čekaju vrijeme pregovora.

— Tako je! — reče Terry i krene.

Payne se javi glasom kao da je promukao:

— Budete li pucali u moju kćer...

— Neće! — odsiječe Terry.

— Razumljivo — promrmlja Jim. — Kad bi to netko učinio, odrali bismo mu kožu. Samo mirno!

Polako su prošli između stražara.

Ulaz prolaza nalikovao je na grlo boce. Širio se već nakon stotinu metara ali put se neprestano penjao. Kilometar dalje izbijao je na visinsku ravan koju kao da je divovska šaka spljoštala u tim brdima.

Put je presijecao ravnice i blagim se zavojima približavao drugom kanjonu, koji zacijelo završava kod pojila. Posvuda pasu goveda, po livadama i uz zatravljeni kanjonski rub.

Zažuborio je potocić. Na terasi s druge strane uzdiže se nekoliko zdanja. Redom su jednokatna, građena od debala. Okruživali su ih koralji, različite gospodarske zgrade i nadstrešnice.

Za manje od pola sata jahači su uveli umorne konje kroz dvorišna vrata. Na verandi rančerske kuće stajala su dva muškarca. Bili su to Robin Drake i njegov revolveraš Kenway Chase. Uokolo su se vrzmali drugi ljudi. Čim su jahači stigli, svi su se počeli okupljati i začas se stvorila radoznala skupina.

Terry i Jim sjašu.

— Hej, Terry, koga si nam to dovukao? — upita Robin neobično mekim glasom.

Njegove su oči na trenutak sijevnule.

Kenway bijaše naslonjen na vratnice. On je samo iskesio zube i nacerio se zlokobno poput vuka. Zagledao se u Paynea ali

nije rekao ništa. Zatim je pažnju posvetio Jimu. Činilo se kao da je nešto otkrio na njemu, nešto vrijedno da se promotri.

Terry također pogleda Jima. Iako je bio očito iscrpljen i blijed, djelovao je kao siguran i odlučan čovjek. Promatrao je Robina čvrstim pogledom. Robin Drake izdrži neko vrijeme ali se onda okrene.

— Košulja ti je krvava, Terry, je li te gadno zahvatilo? — upita.

McRay se osmijehne.

— Nije to ništa. Od pola noći bio sam u sedlu.

Robin pogleda zapjenjene i zaprašene konje i kimne.

— Da, uvijek si bio vraški izdržljiv — reče zamišljeno.

Payne se naslonio na ogradu verande i prekrizio ruke preko širokih prsa. Njegovo lice bijaše nemirno. Oči su sijevale ljutnjom. Usnice bijahu stisnute i čudno crvene. Katkad su se trzale.

— Zdravo, Payne! — reče Robin. — Kako da shvatimo to što ti je jedan jedini čovjek doveo iz samoga vašeg brloga?

— Nije bio jedan jedini — promrsi Jim stojeći postrance i izmjenjujući poglede s Kenwayem. — Terry nije bio sâm. — dodao je. — Ja sam bio s njim, i još sam. Unatoč skromnosti, htio bih podsjetiti da sam Terryjev drug.

Robin udahne duboko i ponovo se zagleda u Paynea.

Tad se javio Kenway glasom koji malo koga ne bi odmah nagnao u bijes:

— Robine, zašto da toga naiduvenka odmah ne otjeramo do vraga?

Kenway protrlja prste.

Robin će ljutito:

— Do bijesa, Chase, zar ne možeš mirovati? Ne znaš li da je McRay moj partner? I ne shvaćaš li da su njegovi prijatelji ujedno moji prijatelji? Smiri se, Kenway!

Drake odvрати pogled od Paynea i obrati se Terryju:

— Reci mi, što sve ovo znači, Terry!

— Doveo sam ga da svi zajedno sjednemo i da se dogovorimo o nekim stvarima. Siguran sam da ćemo se sporazumjeti.

— Ja nisam — reče Robin hladno. — Terry — nastavio je — doveo si glavu Payneovih. Kao što vidim, nema oružja. Nije dakle došao dobrovoljno nego kao zarobljenik. Reci, zašto da sa zarobljenikom pregovaram kao sa slobodnim čovjekom? Ne mogu li jednostavno postaviti svoje uvjete? Zašto da se gubi vrijeme s natezanjem?

— Ja sam tvoj partner — reče Terry — i prema tome također imam pravo da kažem koju riječ.

Payne pljune i reče:

— McRay, pomalo ćete uvidjeti da ste me doveli k pasjim sinovima!

Među Drakeovim ljudima začuje se nezadovoljno gundanje. Nadjačao ga je nečiji duboki glas:

— Gazda, s tim siledžijom iz doline Silverhorna neki od nas imaju svoje račune. Računi su stari ali nisu zaboravljeni.

Payne se okrene i pogleda govornika.

— Da, Lew Salomon, imaš pravo, makar što se tebe tiče. Tebe i dvojicu tvojih prijatelja dao sam prije godinu dana otjerati bičevima zato što ste moja

goveda smatrali svojim vlasništvom. Dakako, sad je prilika da se osvetiš, i to s malo truda. Pomoći će ti Shorty Quex, čijega sam brata prije dvije godine objesio o granu zato što je metkom skinuo sa sedla moga čovjeka koji je donosio novac za plaće i, dakako, odnio novac. Vidim ovdje i druge svece – nastavi Chance Payn – koje sam prošlih godina otjerao do vra-ga. Fina banda!

Chance se okrene prema Robinu.

– Drake – rekao je – znao sam da među svojim ljudima držite nekoliko ubojica, kradljivaca i lopova, klipane koji me mrze zbog različitih razloga. Njihova je kruna Kenway Chase! Dvojim da na čitavu Zapadu postoji gadniji...

– Zaveži, Payne! – dreknu Chase.

– ... kojot – doreče Payne.

Kenway promrsi nešto i u dva hitra skoka nađe se između Robina i Terryja. Munjevitom kretnjom udario je rančera, pogodivši ga revolverskom cijevi posred lica. Payneu klone glava. Krv je počela oblijevati njegovu bradu i teći po košulji. Htio je posegnuti za niskim revolverašem ali mu je Chance izmakao i dohvatio ga revolverom još jednom po obrazu.

Payne je napola bez svijesti. Unatoč tome bacio se prema napadaču. Pokušao ga je uhvatiti za prsa. Da je uspio, bio bi mu slomio kralješnicu. No Kenway je brz poput štakora. Sagnuo se i Payneove ruke samo su zbacile njegov šešir.

Kenway Chase jednako se brzo uspravio. Taj je put udario svom snagom po lubanji.

Tad se umiješao McRay.

Terry sa strane uhvati podignutu Chaseovu ruku, trgne je i zavrne munjevitom kretnjom, a onda koljenom snažno udari u Kenwayeva rebra.

Chase pade kao pokošen i sklupčava se na tlu. No unatoč bolovima koji su ga grčili i izbezumljivali pokušao je ljevicom dohvatiti revolver šta mu je is-pao.

Terry udari čizmom Chasea u lopaticu.

Kenway se napokon smirio.

Jim progovori:

– Samo mirno, momci, ovu predstavu priređujemo i vodimo mi!

Terry se brzo okrenuo i povukao revolver.

Ljudi podno verande nisu više bili u gustoj skupini. Raspršili su se. Dvojica ili trojica povlačila su oružje, no Jim Pancake bijaše brži i bio bi okinuo pri najmanjem pokušaju da netko podigne cijev.

Kao za skok spremna pante-ra stajao je Jim na svomu mjestu i uistinu nije bio nalik na šaljiva ljepotana koji voli zabavu. Njegove su oči već bile u paljbi.

Robin je također napola izvukao revolver. Odskočio je natraške da ne dode pod paljbu svojih ljudi.

Kad se McRay pognut okrenuo i svojom čarobnom brzinom povukao revolver, Robin je zastao usred kretnje. Mogao je podići svoj kolt brže od McRaya jer je bio u pola poteza kad se Terry okretao. No Robin unatoč tomu zastane i, dapače, spremi oružje.

– Mir! – viknuo je. – Mir! Sve će se objasniti! Neka dođu

dvojica da dignu Kenwaya. Odnesite ga u spavaonicu. Neka se o njemu brine stari Dixy. Terry, ti i tvoj prijatelj mogli biste spustiti oružje!

— Samo polako! — resko će Jim, ne odvrćajući pogled od uzbuđenih ljudi.

Dvojica su prišla, podigla Kenwaya i ponijela ga. Ostali su čekali. Nalikovali su na razdražene vukove koje pridržava nevidljiva užd.

Chance Payne bio je napola presavijen preko ograde. Sad se polako uspravljao. S vrata je strgnuo rubac i pritisnuo ga na lice.

— Payne, podite prema bunaru — rekao je Terry.

— Poslije — uzdahne Chance i skine rubac.

U Payneovim očima vidio se bol i bijes. Pogled se smekšao kad se obratio McRayu.

— McRay — rekao je — zahvaljujem vam što ste ga ostavili u životu! Sad jamačno i sami uvidate da se s ovom bandom ne može pregovarati.

— To ćemo još vidjeti — odvrati Terry i okrene se prema Robinu.

Oštro ga je pogledao i rekao:

— Robine, odmah ćeš otpustiti te revolveraše. To ti krdo više nije potrebno jer se s Payneovima nećeš boriti. Nužni su ti pošteni kauboji koji se bave govedima a ne revolverima. Hajde, reci im da spremaju stvari. Za pola sata moraju otići. Reci im to!

— Ne misliš valjda da sam poludio? — zagunda Robin.

U njegovim očima ponovo su titrale iskre. Trenutak je promatrao Terryjev revolver koji doduše nije bio uperen u njega,

ali ga partner još nije spustio.

Te sekunde sjetio se Drake gdje je sve vidio kako se McRay bori tim revolverom. Slike iz prošlosti brzo su promicale pred očima. Dobro je znao kako je opasan taj kolt u Terryjevoj ruci. Samo jedan čovjek u čitavu kraju imao bi malu šansu protiv McRaya: Kenway Chase. Ali on je pogriješio i ispao.

Robin pogleda svoje ljude. Nisu to bili radnici nego krdo skupljeno za borbu.

No u malo vremena mnogo se toga promijenilo. Krdo je izgubilo predvodnika. Kenway je izbačen iz igre.

McRay bi postrijeljao polovicu te gomile prije negoli bi sam poginuo. A možda bi najprije pucao u svoga partnera Robina.

Ovdje je i taj Jim Pancake koji je sâm rekao da je Terryjev drug i pratilac.

Robin odavno zna brzo procjenjivati ljude.

U nekoliko je trenutaka Drake sve to odvagao. Možda bi se ipak usudio nešto poduzeti, samo da McRay nema u ruci revolver spreman za akciju.

Robin duboko udahne. Čudno se osmjehnuo i ovlažio usnice kao da su se previše osušile.

— Ti si moj partner — rekao je. — Doveo si Chancea Paynea kao zarobljenika. Dakako, pokušat ćemo na tvoj način. Uostalom, i ja sam uvijek za to da se izbjegne borba, ako je ikako moguće, ako se sve može riješiti mirnim putem. No hoću li otpustiti ljude ili ne, to će ovisiti o Chanceu Payneu. Idemo unutra da pregovaramo.

— Ne — reče Terry otežući. — Najprije otjeraaj ljude. Želim da

s Payneom pregovaramo u miru, razumno i bez prisila.

— Ali ako on ostane tvrdoglav kakav je bio dosad?

— Bio bi lud da ne prihvati razumno rješenje. Što vi kažete, Payne?

Terry se okrenuo prema rančeru.

— Možda je najprije morao doći u našu dolinu čovjek kakav ste vi, McRay, da bih bio siguran u razumno sporazumijevanje. Što se mene tiče, spreman sam, no vaš partner ne bi mi smio prijetiti zatvaranjem prolaza i revolverima. Dakako, trebalo bi da najprije znam kakvi su prijedlozi. McRay, što biste vi uradili kad ne bih prihvatio vaše prijedloge?

— Izazvali biste pravi rat — odgovori Terry kratko.

— Tako je — umiješa se Jim Pancake. — Usput rečeno, Terryja ću pratiti na kraj svijeta.

Pancake je govorio ne ispuštajući iz vida ljude podno verande. Njegov je revolver bio spreman za paljbu.

Drake se odlučio za jedino rješenje. Njegove su oči bile zamagljene i žmirkave. Prišao je ogradi verande i rekao ljudima u dvorištu:

— Dakle, vi ste svoje odradili. Skupite stvari i dodite za pola sata po zaostalu plaću. Onda možete krenuti.

McRay je nastavio glasno i odlučno:

— Ići ćete prema istoku. Prema istoku kroz prijevoj! Nećete otići u Silverhorn, niti će se itko od vas ikad pojaviti u dolini.

Drake se brzo okrene prema partneru.

— Terry, ne misliš li da pretjeruješ? — pitao je.

Terry nije odgovorio. Ukočena pogleda promatrao je ljude koji su nezadovoljno i ljutito mrmorili.

— Čuli ste — napomene Terry — krećete prema istoku!

Ljudi su još neko vrijeme zurili u Terryja. Onda se jedan od njih nasmije i pljune u prašinu.

— Dobro! — rekao je taj momak. — Ovdje smo gotovi. Robin Drake nije bio pravi gazda za nas. Neka ovaj ranč ide do vraga!

Poslije tih riječi čovjek se okrenuo i otišao zveckajući mamuzama. Drugi su ga slijedili na stanovitom odstojanju. Skupina se pomalo razilazila.

Drake je teško disao.

— Terry — govorio je — u Silverhornu sam te primio raširenih ruku, ali...

— Bilo je to mudro! — prekinu ga Terry.

— ... ali ne znam hoću li ti ovo ovdje zaboraviti. — Ponizio si me.

McRay ga pogleda i osmjehne se. Na njegovu licu sad su se vidjeli tragovi iscrpljenosti. Jedino oči nisu pokazivale bilo kakvu slabost. One su još svjedočile čovjeka koji je u mnogim legendama poznat kao »željezni McRay«.

Drake je to znao.

VII

Jim Pancake stajao je opušteno, naslonjen na vratnice. Terry je sjedio pokraj prozora a Robin se zavalio u naslonjač iza pisaćega stola.

Tako su čekali da se Chance Payne smjesti u naslonjaču pokraj staka za puške.

McRay pokaže prema karti što je visjela na zidu iza Drakea.

– To je karta ovoga kraja, zajedno s prijevojem? – pitao je mirno.

– Da, to je karta Silverhorn-Valeyja, grada i prilaznih cesta. Dobra je. I jasno pokazuje kako Chance Payne podnosi samo nekoliko sirotinjskih susjeda na rubu svoga ranča. Terry, pogledaj je pomno! Označena su sva naselja, i ona napuštena i ona spaljena.

Terry ustade, obide Drakea i zaustavi se pred kartom. Bila je poprilično stara ali mnogi su podaci uneseni naknadno.

Terry kimne.

– Mister Payne – reče mirno – začuđuje kako ste divovski zalogaj uzeli za sebe samoga. U toj dolini bilo bi prostora za dva velika i tucet malih rančeva. Vjerojatno ste se borili cijeloga života da biste otjerali iz doline svakoga tko se pojavio. No ostavimo to! Ovaj ranč želimo povećati. Potrebne su livade u dolini. Hoćete li ih odstupiti dobrovoljno, ili ćemo se morati boriti?

– Kako biste se vi borili, McRay?

– Zatvorit ćemo prijevoj. Prije nastupa zime nećete moći isporučiti goveda indijanskim rezervatima i izgubit ćete ugovor. Osim toga, Payne, držat ćemo vas ovdje gore u zarobljeništvu. Zapravo, Payne, mi želimo mir i red.

– Vi!

– I ja! – javi se Jim Pancake.

– Da, vas dvojica, ali pitajte Drakea što on hoće.

Chance Payne se smrknuo. McRay mu pride. Obojica su se zagledala u Drakea.

– Onda, Robine, što želiš ti?

– Terry, evo: želim bez nepri-

lika i gubitaka zaposjesti livade do Commache-Rivera.

Drake je govorio tonom koji je tako razdražio Paynea da je ljutito skočio na noge.

– Znao sam! Trebalo bi da sâm svučem svoju kožu, da se oderem i razderem. To bi značilo otcijepiti gotovo polovicu pašnjaka u dolini. Usto bi ovaj prijevoj ostao u istim rukama...

– Trenutak! – prekine ga Terry McRay i ponovo pride karti.

Brzo je našao spomenutu rijeku koja bi bila međa. Uistinu je dijelila dolinu na dva gotovo jednaka dijela.

– Kakva je ovo rijeka? – upita Terry pokazujući prstom krivudavu crtu koja se provlačila južnim dijelom doline.

– To je Silverhorn-River – reče Drake i ustade. – Ako kojim slučajem misliš da bi ovdje mogla biti granica, ne slažem se! Kad bih odatle išao ovamo, ili obrnuto, morao bih svaki put prolaziti preko Payneove zemlje. To bi neprestano stvarano neprilike i trzavice.

Terry ga pogleda i reče:

– Polako, Robine! Iznenadit ću te! Ti zadržavaš ovaj ranč na prijevoju i dobivaš livade do Silverhorn-Rivera. A ja ću uzeti zemljište između te granice i Comanche-Rivera. Bit ću između vas, dragi susjedi!

– Što? – vikne Drake nezadovoljno.

– To znači da današnjim danom raskidam naše partnerstvo. Isplatit ćeš me i ja ću na novom zemljištu podići svoj ranč.

McRay se okrene prema Payneu.

– Recite otvoreno, vjerujete

li da ću održati riječ?

— Vjerujem — reče stari rančer bez oklijevanja i doda zamišljeno: — To jest, vi ste prvi čovjek u ovoj dolini koji bi uživao moje povjerenje, čak i u slučaju neprijateljstva. McRay, ne vjerujem da bismo ikad mogli postati prijatelji, ali poštovao bih vas i vjerovao u vašu riječ.

— Hvala, Payne, to mi je zasad dovoljno. Evo ruke! Dajmo riječ da ćemo biti dobri susjedi, riječ koja će obvezivati i naše nasljednike. Payne, oslobodite bez borbe livade koje vam nisu potrebne i budite sigurni da će se poštovati granica na Comanche-Riveru. Zašto da to ne prihvatite? U brdskim prodolinama možemo trpjeti nekolicinu naseljenika i nikomu neće pasti na um da...

— Stani! — umiješa se Robin. — Prebrzo misliš! Ne možeš ovako jednostavno raskinuti partnerstvo i zahtijevati isplatu. Što zapravo hoćeš? Banuo si ovamo i počeo iznebuha dijeliti nove karte, je li? Dragi moj, tako ipak neće ići! — Drake se odmakne od stola i položi ruku na kolt. — Terry, previše si dopuštaš. To neće ići tako!

McRay se uspravi. Malko ukočen napravio je tri koraka natraške, tako da su se sad promatrali na razmaku koji je pružala širina prostorije.

— Robine, ti bi to tako, ha? — reče Terry mračno. — Slušaj me dobro: jednom smo imali dvadeset pet kilograma zlata. Da bi ga ti odnio u sigurnost, ja sam jahao dvadeset milja s indijanskom strelicom u ledima. Mislio si da sam mrtav i ne bih sad istraživao jesi li me doista čekao na dogovorenu mjestu.

No ponovo sam ovdje i preračunavam svoj dio na sedam tisuća dolara. Za toliko ćeš mi dati goveda, sedam stotina rogatih grla i dvadeset konja. Ne tražim gotov novac. S dobivenom stokom postaviti ću se između tebe i Paynea. Ako se protiviš tomu, povuci revolver! Do vraga, tragao sam za tobom dvije godine! Strpljenje se iscrplo! Hajde, Robine! Što čekaš?

Terry ga je promatrao pogledom jastreba.

Od vrata se javi mek glas Jima Pancakea:

— Zá sedam stotina krava bit će ti potrebni kauboiji, Terry, i ja se odmah preporučujem. Isplatiti me možeš na kraju godine, također rogatom valutom. Jesam li primljen, Terry?

— Najprije četiri tjedna pokušaj roka! — osmjehne se McRay protiv volje i zagleda opet u Robinove oči.

Drake se odjednom počeo divlje smijati.

Ostali su ga mirno promatrali.

— Dobro! — reče Drake. — Pristajem! Dobit ćeš svoja goveda i konje. Naredit ću da ih sljedećih dana otjeraju na livade između spomenutih granica. Ti ćeš mi dati pravo prolaza na moju južnu livadu i sve će biti...

— Tako je, Robine! Ali od tebe zahtijevam još nešto!

— Do vraga, što još?

— Riječ da me nikad u budućnosti nećeš pokušati previriti! Riječ da ćeš poštovati mede i medaše, da će ovaj prijevoj biti otvoren za sve nas. Riječ da nećeš narušavati mir u dolini. Pruži ruku!

Drake je začuđeno buljio u Terryja. Zatim se ponovo počeo

smijati iz svega glasa.

Proteklo je poprilično vremena prije negoli se Drake smirio. No tad je stresao Terryjevu ruku. Gledao ga je zamućenim pogledom. Na licu se nije razabiralo ništa, kao na maski kockara.

– Terry, jesi li sad postigao sve što si želio? – upita Robin.

Prišao je Chance Payne. Pružio je Terryju ruku.

– McRay – rekao je – vama vjerujem, Robinu Drakeu ne mogu. Ali to me više ne zabrinjava. Padne li jednoga dana Drakeu na um da proguta čitavu dolinu, morat će se najprije sukobiti s vama. Ne bude li nas pustio preko prijevoja, vi možete zatvoriti njegov put na južne livade. Prema tomu, ravnoteža je prilično dobra. Ja ću se držati dogovora, već i zbog toga što bih htio vidjeti kako će se to razvijati. Slobodno zaposjednite zemlju. Ujutro ću poslati svoje jahače da prikupe ono malo mojih grla i da ih odstrane. Skloništa i stražarnice što sam ih posvuda sagradio ostaju vam na raspolaganju. Ali, McRay, morat ćete se upisati kao naseljenik na nekoj parceli. Možda biste se mogli sporazumjeti sa starim Smokyjem...

– Što je sa Smokyjem? – upita Terry sa živim zanimanjem.

– Smoky ima papire za domište na Comanche-Riveru. Kad mu je odrezana lijeva noga, povukao se u grad a svoje je selište napustio. Moji jahači koriste njegovo staro sklonište i za to mu svake godine plaćam nekoliko dolara. Papiri o vlasništvu još su u njegovim rukama. Razgovarajte s njim. Na neki

sam način zadovoljan – nastavio je Payne – što ne moram nadzirati tolik komad zemlje. Dosta je sukoba i borbi. Ono što nam ostaje još je dovoljno. Sad bih krenuo. Mogu li dobiti konja?

– Mi ćemo s vama, Payne – reče Terry i pogleda Robina.

– Robine – reče Terry na kraju – misli na dogovor i pošuj zadanu riječ! Prekršiš li je, jednoga ću te dana dobiti pred revolversku cijev. A vrlo dobro znaš da to znači smrt. Dovoljno si me upoznao pa možeš spoznati kako se ne šalim, Robine, otvorenim putovima kretat ćemo se otvoreno!

Terry McRay mahne svomu nekadašnjem drugu po sedlu i partneru i izide za Chanceom Payneom.

VIII

Smoky je sjedio u kuhinji. Njegova kći Daisy nije imala vremena da se bavi njime jer je morala posluživati gladne goste. No za starca se, kao uvijek, pobrinula punašna kuharica.

Odjednom začuje Smoky glasove dvojice muškaraca koji su ulazili na stražnja vrata. Iznenadio se. Kuharica je odmah počela vikati:

– Što traži ovdje ta lažljiva izjelica? Opet će se ulagivati poštenim ženama da bi izmamio jeftin zalogaj? Nosite se do vraga, Pancake! Sreća je što vas prijatelj prati i podsjeća na ženu i djecu. U životu nisam vidjela prevrtljiviju ništariju. Van!

Kuharica lijevom rukom dohvati tešku lijevanu tavu a desnom bat za smekšavanje odrezaka. Istoga trenutka pojavila se iz blagovaonice Daisy. S pu-

nim rukama tanjura i ona je krenula prema neželjenu došljaku.

Jim Pancake skloni se iza Terryja McRaya i poče brzo govoriti:

— On će sve objasniti! Nisam kriv! Saslušajte ga! On će vam reći da sam dobar momak!

Terry podigne ruke kao da se predaje. Nije se osjećao najbolje u tomu metežu, no obećao je Jimu da će objasniti šalu, a zatim je htio biti sa Smokyjem koji je mirno sjedio za stolom i jeo.

Prije nekoliko minuta Terry i Jim stigoše u grad. Od sedlara su saznali gdje mogu naći Smokyja. Ali na prvom su koraku zapali u nevolju.

— Priznajem — poče Terry — onaj sam put lagao. Našalio sam se na račun svoga druga. Istina je da nije oženjen i da nema djece. Ako dopustite...

Terry nije stigao dalje. Kuharica i djevojka napale su poput tigrica.

Daisy je odložila tanjure i također dohvatila tavu sa štednjaka. Terry da petama vjetra. Kad je posrnuo preko praga, proletio mu je između nogu bat za odreske a na vrat je dobio vruću palačinku.

Žene su vikale i grdile.

Jim je već sjedio pokraj Smokyja za stolom i smijao se iz svega glasa.

Smoky je tresao glavom. Ništa od svega tog meteža nije razumio.

Željezni McRay opipavao je u dvorištu vrat i gundao. Zamalo da ga prebiju žene.

Srećković Jim Pancake dobit će večeras zacijelo dobar zalogaj.

Kroz uzak prolaz izbije Terry

ponovno na glavnu ulicu. Upravo je htio poći prema stolu, kad ga zaustavi ženski glas.

Terry se okrenuo. Ugledao je Fay Miller kako izlazi iz sjene natkrivenoga pješačkog prolaza. Prišao joj je.

— Što radiš noću na cesti?

— Vraćala sam se iz trgovine i čekala tebe. Terry, prisluškivala sam Jubala Boonea i Robina Drakea. Znam sve o novoj situaciji na pašnjacima. Prekinuo si partnerstvo s Drakeom, i to je dobro. Dat će ti sedam stotina goveda, no njegovi će te revolveraši pokušati ubiti. Tebe i tvoga novoga druga. Zatim namjeravaju otjerati goveda. Jubal Boone zanimao se mnogo za ranjenoga Brada Rockyja. Kad se vrate njegovi sinovi, i oni će početi lov na tebe i Jima Pancakea. Čopor vukova može pobijediti dva tigra. Terry, moramo dobro pripaziti ako želimo podići tvoj ranč.

— Mi?

— Da, Terry, mi! Hjtela bih sudjelovati u tomu. Upravo sam kupila puna kola stvari i alata. Sad ih toware u dvorištu. Ako se dogovoriš sa Smokyjem možeš kola odmah povesti sa sobom. Jubal Boone bio je kod Smokyja prije tebe. Nije uspio. Šerif ga je spriječio u tomu da starca smekša.

— Fay, mnogo znaš i mnogo činiš, sve bez pitanja i dogovora! Odakle ti zamisao da mi pomogneš podići ranč? — upita Terry namrgodeno.

Fay pride tako blizu da je osjetio njezino tijelo. Palio ga je njezin dah. Iako je nije tako volio da bi s njom želio dijeliti cijeli život, osjetio je kako mu je krv počela ključati. Srce se uz-

nemirilo. Terry se morao prisiliti da se primiri.

— Ah, Fay, ne činiš dobro... Ja bih...

— Terry, sad me ne smiješ odgurnuti! Ovo je jedina prilika da me upознаš. Sad ti je potrebna pomoć. Pružam ti je i ne tražim zauzvrat ništa nego da me trpiš u svojoj blizini. Možda ćeš jednoga dana spoznati da smo ipak jedno za drugo. Dosad još nismo pokušali da živimo zajedno, da živimo i radimo na ranču, a ne u gostionicama. Terry, došla je moja prilika. Zar te moram moliti da me jednom vidiš u pravom i dobrom svjetlu?

— Oh, Fay! — promrsi Terry i pogladi je po kosi.

Terry zapazi da se drukčije počesljala, jednostavnije.

— Fay, ne primam darove ako ne mogu uzvratiti nečim jednako vrijednim. Tako je u svim stvarima, pa i u ljubavi. Hito bih biti pošten, Fay, i moram ti reći da sam ovdje u dolini sreo djevojku i smrtno se zaljubio. Možda mi neće uzvratiti, kao što ja, eto, ne uzvraćam tebi. Ali moram pokušati! Neprestano mi je pred očima. Fay, dao bih za tebe desnu ruku, ali moram biti pošten: cijenim te, no...

Fay se odmakla toliko da više nije osjećao njezino tijelo. Stajala je uspravno i ukočeno.

— Kate Payne — rekla je. — Jest, lijepa je. Ne mogu se mjeriti s njom u mnogim stvarima. Moj poglavico, naši se putovi neprestano razilaze. Šteta! Bio je ovo moj posljednji pokušaj. Ne zamjeri mi, htjela sam te osvojiti. Ostavimo to! Ali imam li pravo na jednu molbu?

— Fay!

— Uzmi kola sa stvarima! Ni je to dar. Uskoro odlazim. Oprastam se sa Zapadom. Možda jednoga dana zapadnem u nevolju. Bilo bi dobro da ti tad mogu pisati. Ti bi mi poslala tisuću dolara i kamate. Slažeš se?

— Hvala, Fay, dobila si! Pomazeš Jimu i meni. Lakše ćemo prezimiti. U proljeće možemo prodati koje grlo. Za dvije do tri godine mogao bi ti...

— Terry, hvala tebi! Da si to odbio, boljelo bi me.

— Otpratit ću te kući.

— Stanujem u hotelu.

Fay prihvati Terryjevu ruku.

U susret su im došla dva pripita muškarca.

— Hej, bratac, ne bi li nam pozajmio svoju lutku? — reče jedan, dok je drugi hihotao.

Terry skoči i trenutak nakon toga dvije su pijane glave tresnule jedna u drugu. Terry ponovi udarac i povede Fay pokraj nepomičnih tijela. Osjećao je kako Fay drhti. Znao je zašto.

Zastali su u sjeni pred ulazom u hotel.

— Fay — reče Terry — znam da se nikad nisi gubila u ovom životu. To me raduje.

— Ali drugi ljudi, koji slove kao poštene i časne ne vjeruju u to, Terry. Za njih sam lutka, igračka, divljač.

Fay se uspravi na prste i poljubi Terryja. Trebalo je da to bude brz poljubac, no Terry je privije uza se. Kad ju je pustio, teško je disala.

— Hvala poglavico, i mnogo sreće!

— Sramim se, Fay, tako si dobra. Ako jednom nađeš čovjeka...

Fay uđe u hotel. Vrataru je rekla:

— Odlazim noćnom poštanskom kočijom. Otpremite moje stvari na stanicu.

Terry je stajao neko vrijeme zamišljeno kao da je skamenjen. Odjednom se iza njega netko nakašljao i onda promrlijao:

— Tako je, dakle! Vaša prijateljica! Okrenite se, McRay! Da bih vas ustrijelio, morate imati revolver u ruci. Nužna obrana. Okrenite se i povucite!

Zapovijed bijaše izrečena tiho ali odlučno.

Terry se već htio okrenuti i prihvatiti borbu kad se javio iz tame drugi glas. Bio je to stari šerif.

— Jube, to se neće odigrati u mom gradu! Ne ovdje! Spremi revolver i požuri kući! Pripazit ću na tebe. Hajde, Jube, kreni!

Vlasnik saluna nije se micao nekoliko sekundi. No zatim krene prema svome salunu. Njegovi su koraci bubnjali po daskama nogostupa. Šerif je promatrao kako odlazi.

Ben Sullivan se prigušeno nasmije. — Zadržao sam ga drugi put — rekao je. — Treći će put maknuti najprije mene. McRay, vi vjerojatno znate da je Robin Drake samo njegov namještenik. Vas ovdje smatraju Drakeovim partnerom. Ali Drake vam ne može dati vaš dio.

— Morat će, dat će! — reče Terry.

— Zašto?

— Zato da me za taj dio revolversi ubiju — odgovori Terry.

— Rockyjevi bi to napravili bez naknade, McRay. Znam da ste prebili trojicu od njih. Još nisam tako star da ne bih znao

što se događa u mom gradu. Pripazite na sebe, McRay!

Šerifova se sjena polako udaljavala.

Terry ode prema svome konju.

Iz restorana iziđoše Jim Pancake i Smoky.

— Mnogo si tražio od mene — reče Terry.

Jim i Smoky počеше hihotati.

— Jesi li se štogod dogovorio s taticom? — upita McRay neraspoloženo.

— Preostalo je da mu pružiš ruku — obavijesti ga Jim. — On je naš partner.

Terry ispitljivo pogleda staroga Smokyja. Pri slabom svjetlu razaznao je Terry da taj stari momak ima bistre sokolove oči.

Bez sustezanja pružio mu je ruku.

— Dobro! — reče Terry.

Starac udari po ruci i stisne je čvrsto, vrlo snažno za svoje godine.

Jim se udari po stegnu i uzdahne:

— Do vraga, moja gotovina iznosi samo dvjesta dvadeset dolara. Kako vam crkveni miš nije potreban, na kraju ću završiti kao kuhar.

— Rekao si jednom da si moj drug — osmjehne se Terry. — To si također dokazao. A bilo bi ujedno vrijeme da se smiriš i uozbiljiš.

Malo poslije toga Terry i Jim krenuše iz grada. Iza ugla jedne sporedne ulice promatrao ih je Ben Sullivan. Vidio je također Smokyja kako zamiče u uličicu u kojoj je s kćerkom stanovao u maloj drvenjari.

Šerif posveti pažnju poštanskoj stanici. Pred njom je stajao službenik s vrećom i čekao. Fe-

njer je osvjetljavao također nekoliko kovčega.

Iz hotela je izašla žena u putnoj haljini. Prešla je cestu i stala pokraj kovčega.

Šerif izvuče svoj glomazan i glasan sat te podigne poklopac. Iskoračio je iz zaklona i na slabom svjetlu utvrdio da je uistinu vrijeme dolaska kočije.

Uskoro se sa sjevera začulo treskanje kotača. Kočija se približavala. Šerif je znao: u gradu će se zadržati samo toliko koliko je potrebno da se zamijene konji i smjeste putnici.

Ben Sullivan pogleda još jednom Fay Miller. Bila je jedini putnik koji će ući u kočiju.

Iako bijaše kasno, nedaleko od stanice stajala je grupica radoznalaca.

Šerif je znao da Jubal Boone pjevačici neće praviti neprilike pred poštom, pred očima ljudi. Ali na izlazu iz grada?

Sullivan se vrati u svoju ulicu, prođe nekoliko kuća, izbije na puteljak koji vodi kroz vrtove i polja.

Zadnje gradsko zdanje bila je velika suša u kojoj je trgovac sijenom spremao zalihe za zimu. Šerif je obide oprezno i dođe do ugla uz cestu. Namjeravao je zaustaviti kočiju i izmijeniti s Fay nekoliko riječi.

Iz mraka izađe snažan čovjek. Šerif je odskočio i povukao revolver. Prije negoli ga je podigao udari ga došljak teškom dvocijevkom po ruci. Udarac bijaše snažan i Sullivan nije mogao zadržati revolver. Oružje pade na zemlju a on je na trenutak imao osjećaj kao da mu je slomljen zglob.

Šerif se nije odmah predavao. Ljevicom je posegnuo u unutra-

šnji džep kaputa. Hito je izvući mali derringer. No Jubal Boone udari ga puškom po glavi, pri-skoči i pogodi ga šakom posred lica.

Sullivan je pao i Boone bijaše zadovoljan. Obavio je posao lakše negoli je očekivao. Brzo se sagnuo i onesviještenom šerifu uzeo derringer.

Slijedećeg trenutka šerif se počeo micati. Malo poslije pokušao je da se nekako osovi. Stenjao je od bola i opipavao lice.

Vlasnik saluna stajao je iza njega i gurnuo ga puškom u zatiljak.

— Hajde, ustani, Ben! I računaj s tim da te odmah mogu napuniti sačmom. Lijepo sam ti rekao da me ne možeš zaustaviti. Jednom si bio poznati tigar, ali sad si još samo stari pas klimavih zubi. Hajde, ustani!

Sullivan se s mukom uspravi. Nekoliko je sekundi stajao nesigurno a onda je polako okrenuo glavu.

— Da, potcijenio sam te — reče nezadovoljno. — Pretpostavljam sam da ćeš ovaj posao prepustiti unajmljenim nitkovima.

— Ne — podrugljivo će Jubal Boone — takve stvari sređujem sâm. Nema sudionika, nema ucjenjivanja! Naprijed, Bene! Udaljit ćemo se malko od grada. Revolvera nemaš i mogu te tjerati šibom kao šugavo pseto. Bolje je za tebe da pođeš dobrovoljno. Idemo!

Ben Sullivan krene teškim korakom. Bio je ogorčen jer je počinio grešku. Ostario je. Nije više dorastao poslu. Prije nekoliko godina to mu se još ne bi bilo dogodilo.

Uzdisaji su pratili šerifove

korake. Na ledima je osjećao pritisak puščane cijevi kojom ga je Boone gonio i usmjeravao.

Tad Ben stade.

— Dovoljno smo daleko, Jube! Zašto da gubimo vrijeme? Hajde da se što prije izgubim u beskraju. Učini svoje, Jube! Ili želiš da još malo časkamo? Znaš, škaklja me misao da se bojiš pucati u moja leđa.

Jubal opsuje i onda reče promuklo:

— Ben, to nije jednostavno, do vraga! Ali moram to učiniti. — Promjena bi nastala jedino ako mi zadaš riječ da ćeš biti na mojoj strani i...

Dalje Boone nije dospio. Stari šerif osjeti priliku, posljednju priliku koja mu može spasiti život.

Ben je računao s tim da će Jubal biti zaokupljen svojim prijedlogom i očekivanjem njegove reakcije. Ali vlasnik saluna nije očekivao od staroga čovjeka takvu hitrost u kretnji.

Šerif se munjevito okrenuo i odgurnuo puščanu cijev prije negoli je Boone pritisnuo obarač. Kad je puška planula, sačma je zahvatila kaput i samo je jedno zrno prešlo preko šerifovih rebara. Osjetio je to kao udarac bičem.

Sullivan nije ispuštao cijev. Kad je Boone počeo povlačiti pušku prema sebi, šerif zamahne nogome i vrh čizme pogodi Jubala u trbuh.

Vlasnik saluna ispusti pušku, zatetura i počeo izvlačiti revolver. Sullivan zavitla puškom iznad njegove glave ali Boone je opalio.

Šerif zastade u kretnji kao da je naletio na nevidljiv zid. Puška mu je ispala. Ruke su klo-

nule. Koraknuo je nekoliko puta natraške, nagunuo se u stranu i pao.

Boone je kleknuo. Obadvjema rukama pritiskao je trbuh. Stenjao je od bola i pokušavao udahnuti udahnuti. Zatim je podigao kolt i počeo puzati prema žrtvi. Opipao je šerifova prsa i osjetio krv. Dohvatio je pušku, oslonio se na nju i ustao.

Nekoliko trenutaka Boone se previjao od bolova i psovao. Ali onda se prenuo i pogledao prema gradu.

Ništa se nije čulo. Mala žuta svjetla nepomično su zurila u tihu noć.

— Sad je to moj grad! — reče Jubal Boone samomu sebi. — Sad me više nitko neće kočiti. Vijećnici su moji dužnici. Izabrat će šerifa kojega je predložim. Napokon mogu prema cilju dugim koracima.

Vlasnik saluna krene nesigurno ali sa svakim je korakom bio sigurniji na nogama. Bio je zadovoljan što ga je šerif napao. Po njegovu sudu bila je to ipak borba, bilo mu je lakše nego da je pucao u leđa.

Boone bijaše čvrsto uvjeren da je Sullivan mrtav ili će iskrvariti u nesvjestici. Kad ga je opipavao činilo mu se da je jedno zrno prošlo kraj srca.

Šerif je ležao zgrčen. U padu mu se činilo kao da se ruši mračan oblak, kao da se sklapa nebo i zatvara ga u tamu iz koje nikad više neće izići.

Ali starac nije dugo ležao u nesvjestici. Bio je on prokušan borac. Mnogo je puta bio u vatri i izrešetani. Uvijek ga je spasavala čvrsta volja.

Zrno je probilo prsa i izišlo kroz lopaticu. Za prosječnoga

čovjeka bilo bi to dovoljno. Ali Ben još nije dovoljno ostario da ga takav pogodak potpuno slo- mi. Još je ostalo nešto od njego- ve tvrdoće, od izdržljivosti po kojoj je jednom bio poznat.

Serif nije znao kako je to iz- veo, no našao se na koljenima. Kad je predahnuo i prikupio snagu, ustao je. Noge su klecale ali su ga nosile.

Teturajući po niskoj travi še- rif je išao prema cesti. Nadao se da poštanska kočija još nije prošla. Hodao je kao mjesečar. Rana je krvarila ali taj onizak i zbit čovjek nije se predavao.

Ben ugleda razlokane kolote- čine, posrne još dva koraka i opnuži se poprijeko ceste.

Prije negoli je izgubio svijest čuo je kako dolazi kočija.

»Ah, konji me neće pregaziti, konji to ne rade«, mislio je šerif krajičkom svijesti a onda se po- novo spustila noć, tamna i du- boka, puna hladnih zvijezda.

Konji su zastali pred nepo- mičnim tijelom koje je ležalo na kolniku. Kočijaš opsuje. Njegov pomoćnik skoči sa spremnom puškom.

Otvorila su se vrata kočije. Iz- išla je jedna žena i požurila prema onesviještenom čovjeku. Kad su ga okrenuli, ugledali su šerifovsku zvijezdu.

Deset minuta nakon toga ko- čija je nastavila put. Sullivan je ležao na stražnjem sjedalu. Kraj njega je gorjela svjetiljka. Fay Miller je previjala staroga borca.

IX

Dani su prolazili.

Ljudi Chancea Paynea otjera- li su goveda s odstupljenih pa-

šnjaka i povukli se iza Coman- che-Rivera.

Ispraznjena je i stara, oronu- la Smokyjeva koliba koju su ko- ristili Panneovi kauboji. Kad se Smoky dovezao sa svojim siro- tinjskim stvarcima, Terry i Jim već su bili na poslu.

Jahači Robina Drakea svako- ga su dana dovodili jedno stado i raspoređivali goveda s druge strane Silverhorn-Rivera. Terry i Jim bili su tih dana također neprestano u sedlu. Pomno su odabirali goveda. Dvadeset ko- nja bilo je već u koralu tek os- novanoga ranča. O njima se brinuo Smoky. Radio je od zore do mraka. Podvečer bi mu po- mogli Jim i Terry, kad su se vratili s pašnjaka.

Vrijeme je brzo prolazilo.

Pronio se glas da je stari šerif nestao netragom. Jubal Boone predložio je novoga čuvara re- da i taj je dobio zvijezdu.

Vlasnik saluna razmahnuo se u Silverhornu i postao vrlo utjecajan. Imao je udjela u svim unosnim poslovima i u mnogim trgovinama. U grad je došlo pri- lično novih ljudi i svi su se re- dom okupljali oko Jubala Boo- nea.

Terry i Jim saznawali su to od Daisy ali se time nisu osobito zaokupljali. Nije bilo vremena. Posla bijaše do grla a glavnina još nije bila ni načeta.

— Momci — reče jednoga da- na Terry — vrijeme je da obilje- žimo goveda. Ali, do vraga, ni- smo uopće razmišljali o tomu kakav će biti naš znak. Dakako, valjalo bi napraviti žig.

— Ja ću ga otkovati — ponudi Smoky. — Gotov sam za samo sat.

— Neka naš znak bude trokut

— predloži Jim. — Trojica smo. Jednostavno i dobro, ha?

Terry i Smoky prihvate prijedlog i starac odmah ustane.

— Idemo! — reče. — U sedla i počnite prikupljati goveda! Ja sam najkasnije za dva sata na mjestu događaja. Pripremite vatru. Vidjet ćete kako se to brzo može napraviti.

Sunce bijaše pedalj iznad bregova na istoku a Terry i Jim zatvorili su prvo stado. Priuštili su si cigaretu i onda krenuli dalje.

U jednoj zelenoj uvali uskoro su naišli na novo stado. Kad su obavili i taj dio posla, počeli su se ogledati za starim Smokym. Ali od njega ni traga ni glasa.

Jim se nemirno namještao u sedlu.

— Odavno je morao stići — reče. — Terry, imao je vremena da iskuje dva žiga. Nešto ga je omelo. Kad ga danas ne bismo očekivali ovdje...

— Krećemo! — podvikne Terry i pogna konja.

Terry međutim nije krenuo najkraćim putem prema ranču. Pošao je prema jednom brežuljku. Jim odmah shvati da se prijatelj želi približiti ranču neopazice, u zaštiti brijega i šume.

U međuvremenu Smoky se zadubio u posao. Kovao je žig s užitkom i ponosom. Jer takav je žig za ranč važan kao ime za brod. A kad se žig kuje za mlad ranč, koji želi napredovati i cvasti, kovač se osjeća svečano kao čovjek koji polaže kamen temeljac za kuću.

Zato se Smoky tako predao poslu da se nije osvrtao, nije gledao što se događa oko njega.

Desnicom je Smoky držao žig

a ljevicom brisao znoj s čela.

— Dobro gvožđe za dobro gospodarstvo! — reče samomu sebi.

Toga trenutka javio se glas iza njegovih leđa:

— Stari, neće ti biti potrebno! Uzaludan posao!

Unatoč svojoj drvenoj nozi Smoky se brzo okrenuo, zamahnuvši željezom kao buzdovanom.

No Shorty Quex bijaše preda-leko. Stajao je s revolverom u ruci. Smoky se zagleda u cijev i ukoči se.

Kad se starac ogledao oko sebe vidio je kako iza ugla kuće dolazi Lew Salomon. Dvojica su se pojavila kod sjenika. Peti čovjek prilazio je s druge strane.

Petorica, dakle, pomisli Smoky s gorčinom. A k toj petorki pasjih sinova pripada zacijelo i šesti, koji je ostao u šumi s njihovim konjima. Starac je stajao opuštenih ramena. Posao kojemu se tako veselio nije donio sreću.

— Što hoćete? — upita Smoky mirno.

Znao je da su pred njim gadni trenuci ali nije osjećao strah, samo duboko ogorčenje.

Lew Salomon se približavao dugim koracima.

— Stari, hajde pogodi što bismo htjeli! — reče Lew i zaustavi se kraj Smokyja. — Djedice, pokaži to željezo!

Smoky otvori ruku i žig pade pred Salomonove noge.

— Stari, podigni to i pokaži mi!

— Nosi se do vraga! — odlučno će Smoky.

— Diži!

— Neću!

Lew Salomon stegne pesnicu i udari Smokyja u uho. Smoky pade. Tad je brzo dohvatio željezni držak žiga i htio Salomona udariti po koljenu. Nije uspio. Čizma ga je prije pogodila pod bradu. Udarac ga je odbacio tako da se prevrnuo na leđa.

Kad se Smoky osvijestio poslije nekog vremena, osjećao je jake bolove. Salomon je stajao na kućnim vratima i promatrao ga bezizražajna lica. Nitko drugi nije bio na vidiku. Smoky je znao da su se sklonili u kući, u sjeniku i drvarnici.

– Dodi, stari! – reče Salomon hladno. – Ako ne požuriš, morat ću doći po tebe.

Smoky ustade. Teturao je prema valovu za vodu i umio lice. Osjećao se bolje. Napio se i pošao prema kući.

Smoky je znao da je nemoćan protiv toga čopora. Znao je da će slijedeći njegov prkos biti svirepo kažnjen. Mora se svladati. Možda ipak uspije pomoći Terryju i Jimu.

– Pazi dobro, stari – govorio je revolveraš – da ti se ne oćmakne kakva laž! Kad se vraćaju tvoji tigrovi?

– Po običaju – odgovori Smoky nevoljko. – Pošteno zarađuju svakidašnji kruh.

Lew Salomon se naceri i kimne.

– I mi smo gladni, stari! Priredit ćeš nam bogat ručak. A onda ćeš raditi u dvorištu kao da se ništa ne događa. Razumljivo? Niti uhom da ne trzneš krivo, inače... Hajde, najprije ručak! Nikakvih gluposti! Zaposjeli smo ranč i ne možeš nam pobjeći. Pokušaj ovako spasiti kožu.

Smoky uze posudu i ode po

vodu. Vatra se u maloj poljskoj kovačnici skončala u pepelu. Na prašnom podu još je ležalo gvožđe za žigosanje stoke.

Kad je Smoky šepesao prema kući, zapazio je Terryja i Jima iza ugla sjenika. Znao je da su se privukli kroz šumarak. Stražara kod konja već su dakle isključili iz igre. On bi ih morao vidjeti.

Smoky je znao da svojim mladim partnerima mora dati priliku. Smislio ju je brzo. Ispustio je posudu s vodom i uhvatio se za srce. Savršeno je glumio stara čovjeka kojemu je iznenada pozlilo.

Smoky pade na zemlju kao da ga je oborio kakav veliki kamen. Slika bijaše sasvim vjerna.

Smoky je ležao i čekao.

Najprije se psovkom javio Salomon. Govorio je:

– Prokleta crkotina! Sad je počeo krepavati. Moramo ga očistiti s dvorišta. A jelo ćemo pripremiti sami.

Smoky je slušao kako netko brzo korača. Nije vidio kako dolaze Salomon i Quex ali ih je čuo. Vrata na sjeniku također su zaškripala. S te strane približavala su se dvojica. Netko je podigao posudu i krenuo po vodu.

– Polit ćemo ga, možda se pridigne – gundao je Salomon.

– Ili ću ga raskinuti na komade.

Kad se od drvarnice oglasio još jedan, Smoky je znao da su lopovi izmamljeni iz svojih zaklona i da njegovi drugovi imaju potrebnu priliku.

Tako je i bilo.

– To ćemo tek vidjeti! – viknuo je McRay.

Zapraštali su revolveri. Banda se borila.

Smoky se okrenuo da vidi kako teku stvari.

Shorty Quex je prvi izvukao svoje revolvere. I prvi je opalio. Ostali su prihvatili okršaj.

Smoky se otkotrljao bliže Lew Salomonu i uhvatio ga za noge. Salomon ga je pokušao otresti a onda je spustio cijev. Smoky osjeti snažan udarac i ništa više. Ali Salomon je umro istoga trenutka. Iza ugla skočio je Jim Pancake i brzo pucao.

Krivotogi Shorty Quex pojuri prvi prema zaklonu. Jedan revolveraš krene za njim. Pucali su u McRaya koji je pognut stajao kod ugla sjenika. No Quex se odjednom spotakao. Ispalio je metak pred noge, okrenuo se oko sebe i opalio još jednom ne tražeći cilj.

Pao je na lice. Drugi je već ležao postrance.

McRay se uhvati za lijevi rukav. Krvario je.

Kad je podigao pogled, jedan je čovjek prinosiso pušku k ramenu. McRay odskoči ali ga zapeče obraz. Pucao je i pogodio toga strijelca. No kolt sad bijaše prazan. Terry opsuje i ogleda se za Jimom.

Jim je pognut stajao kod zadnjega čovjeka iz bande i gledao kako se prevrće na trbuh.

Tad se savila i Jimova noga. Jim se uhvati za nogavicu i počeo se vući prema klupi ispred kuće.

— Terry, prokletstvo, ne mogu hodati! Zašto ne pogledaš što je sa Smokyjem?

Jim sjedne na klupu i počeo promatrati rupu na hlačama.

Terry pride Smokyju i klekne kraj njega.

X

Ranču su se približavala dva ženska lika na konjima. Terry im pođe u susret spora koraka. Pri tom je letimice pogledao leševe što su ležali naokolo. Bilo mu je teško pri srcu. Smoky bijaše velika cijena za mladi ranč.

Prva je stigla Kate Payne. Poput Indijanke skočila je sa sedla i bacila se Terryju u naručaj.

— Oh, Terry, vidjele smo sve s brijega. Mislile smo da ste među mrtvima...

Kate zajeca i pritisne lice na Terryjevo rame. On je pogladi po kosi.

— Morali smo se boriti. Nije bilo izbora. Razbojnici su revolverima htjeli doći do goveda. Ne mogu okriviti Robina Drakea jer je te revolveraše otpustio i dosad je poštovao sve dogovore. Kate, morat ćeš biti jaka! Daisy će te trebati. Njezin je otac mrtav. Brini se za nju. Tješi je.

Ona se odmakne.

Daisy je sjašila.

— Tata! — zvala je. — Tata, gdje si, tata?

Daisy je izbezuljenim pogledom lutala po nepomičnim ljudima na zemlji. Kate joj je prišla i htjela je zagrliti, no Daisy odgurne njezinu ruku i potrči prema kućici.

Kate i Terry podoše za njom. Zastali su pred vratima kad su čuli kako Jim govori:

— Daisy, umro je da bi Terryju i meni stvorio priliku da nešto učinimo. Daisy, kunem se da je u zadnjim trenucima bio sretan. Znao je da je učinio sve što se moglo i vjerovao je da ćemo Terry i ja uspjeti. Danas je kovao žig za naš ranč. Radovao se

tomu kao dijete. I umro je za ovaj naš zajednički posao. Daisy, dodi k meni! Ako ti išta značim, dodi! Neka otac miruje ispod pokrivača, a ti dodi ovamo, Daisy!

Jim se uspravo i pružio prema djevojci ruke. Daisy je prišla, dopustila je da je Jim zagrlji i onda se rasplakala. Vidjelo se to po bolnom trzanju ramena.

Kate stisne Terryjevu ruku i povuče ga u stranu. Kad su sjeli na klupu pod prozorom, Kate je pogledala Terryja ozbiljnim pogledom.

— Jim će je bolje umiriti negoli ja, makar sam joj prijateljica — reče Kate. — Mislim da ga voli i neka se isplače na njegovim prstima. Ali ovdje se ne možemo dugo zadržavati. Jurile smo koliko su konji mogli izdržati jer smo vas htjele upozoriti na Rockyje. Brad Rocky sa svoja četiri sina krenuo je iz grada samo nekoliko minuta poslije nas. Vjerojatno vas namjeravaju napasti čim se smrači.

Kate predahne i nastavi:

— Kupovala sam nešto u velikom dućanu i čula ih kroz tanak zid. Kupili su puške. Razgovarali su potpuno otvoreno o tomu da će vas pobiti. Otrčala sam k Daisy i krenule smo. Ovakvi kakvi ste ne možete se boriti protiv pet slonova. Terry, tvoj je rukav sasvim krvav.

Djevojka je drhtala od uzbuđenja i straha. Kad je pažljivije pogledala Terryjevu ruku, skočila je i otrčala u kuću. Začas se vratila sa zavojima koji su ostali od Jimova previjanja.

Terry je otkinuo rukav. Morao je dobro stisnuti zube jer rana je paklenski pekla. Bio je, osim toga, zabrinut za mišić.

Kate je spretno obrađivala ranu, kao da se naveliko bavila takvim poslom.

S prekidima je govorila:

— Ne, takvi se ne možete boriti! Jim se ne može držati na nogama. Rockyji će brzo stići, ako se i ne žure. Terry, vrlo dobro znam što je muški ponos, ali sada se ne možete nositi s Rockyjima. Ovakvi ne! Ako ti ne možeš svladati ponos, ako ne možeš zamisliti bijeg, misli na Jima. Ovako će vas pobiti. Osim toga, Daisy i ja ostajemo s vama. Terry, nismo se često vidjeli, znam da nije uobičajeno ovo što činim, ali kad sam vidjela mrtve ljude u dvorištu i kad sam pomislila da jedan od njih možeš biti ti, zamalo mi je puklo srce. Terry, ne bih htjela da se baciš u borbu bez ikakvoga izgleda. Željela bih da izgradiš ranč, za Jima koji ti je dobar drug, za Daisy. Ili — i za mene.

Kate je stajala opuštenih ramena poput krivca, mirno i pomireno. Makar naoko. U njoj bijaše bura. Odavale su je oči, zasjenjene strahom i brigom.

— Upregnut ću kola za Jima — reče Kate.

— Ne, on će u sedlo! Izdržat će — reče Terry i ustane.

Terry je zateturio ali pribrao se i otišao u kuću.

— Daisy — reče Terry — ti poznaješ ova brda. Odvedi nas u dobro sklonište. Ako se ovdje suprotstavimo Rockyjima, slabo ćemo osvetiti tvoga oca. Morali bismo biti sposobni za borbu. Jim mora najprije prizdraviti. Moramo na konje!

Krenuli su odmah. Put je dugo trajao. Poslije podne morali su Jima vezati za sedlo. Tek kasno noću stigli su do cilja. Bilo

je to ravno mjestance na uzvišici s koje su se mogli dobro braniti a danju su vidjeli sve naokolo.

Terryjeva rana skorila se za četiri dana a Jim je prebrodio groznicu. Rupe na njegovu stegnu počele su se zatvarati.

Kate se uporno protivila Terryjevim prijedlozima da je izvuče iz brda i dovede do ranča njezina oca.

— Ostajem s vama! — ponavljala je.

Petoga dana počelo je nestajati hrane za konje. Travu su popasli, grmlje obrstili. Terry se s djevojkama spustio noću u kanjon i s mnogo muke dovukli su krmiva za nekoliko slijedećih dana.

Šestoga dana pošao je Terry u izviđanje. Pješke. I nije se vraćao satima.

Kad se Terry napokon pojavio u logoru, bilo je već mračno. Došao je smračena lica.

— Što je s onim bivolima? — pitao je Jim Pancake sa svoga ležaja.

— Vidio sam ih! — procijedi Terry. — Pročešljavaju teren kao da traže buhe. Ne žure se. Očito je da nastoje ispitati svaku rupu, protresti svaki grm i grmić. Ništa im neće promaknuti. Na ranču su našli dovoljno tragova da i onakvi kakvi jesu zaključe kako smo obojica ranjeni. Moguće je također da je neki od bandita ležao opružen a nije bio mrtav. Mogli su ga procijediti i saznati što ih je zanimalo. Sutra će stići u kanjon točno ispod nas. Jasno je da će naći mjesto gdje smo skupljali travu za konje i znat će da nismo daleko. Nisu hitri, no za dva dana zaključit će da

smo ovdje gore. I onda?

Jim nije odgovorio na to neodređeno pitanje. Djevojke su mirno pripremale večeru. Hrane je bilo malo i moralo se vraški štedjeti.

Kad su se djevojke poslije toga povukle u svoje sklonište od granja i šiblja, Jim se upre o štap i ustade. Pokušao je napraviti nekoliko koraka. To mu nije osobito uspijevalo ali radovao ga je svaki pomak. Nadao se da će uspjeti.

Poslije marljive i naporne vježbe sjedne Jim Pancake na kamen i uzdahne:

— Bratac, ako misliš da ću ovdje gore pod pokrivačem čekati da nas tupani napadnu i da djevojke zapadnu u opasnost, varaš se. Gotovo je s izležavanjem! Danas bivoli još ne znaju točno gdje smo, prema tomu još ih možemo iznenaditi. Ja...

— Dobro, dobro — upadne u riječ Terry. — U svitanje ću te odvući dolje. Djevojke u to vrijeme tvrdo spavaju. Tvoji bivoli će u svitanje krenuti na posao. Sigurno je da će odmah izbiti u kanjon. Prema tomu, druškane, odnijet ću te onamo. Moramo se potruditi da posao bude obavljen prije negoli se djevojke probude. Inače će se sjuriti dolje, a onda nema više sigurnih planova.

— Aha — potvrdi Jim i ponovo se opruži.

Vrijeme je donijelo maglu i hladnoću. Preko tjemena brda šuljao se hladan vjetar.

Terry protrlja ruke i noge i pođe prema uskoj stazi, dovoljno širokoj upravo da se provuče konj.

Ako konj može proći, može ponijeti i čovjeka.

Sat nakon toga, poslije nekoliko odmora, položi Terry svoga prijatelja u zaklon kod jednoga kanjonskog džepa. Iznad njih su se bregovi gubili u magli kao da spavaju pod perinama. Dani se pomalo.

Terry i Jim napregnuše oči. Nigdje nije bilo nikoga, no u izdanjivanju otkrila se vatra prijeko na stijeni.

— Kuhaju jutarnju kavu! — podrugljivo će Jim. — Ljudski, ha?

— Aha, ali meni se čini da su je već popili. Vidiš kako je vatra mala. Izgazili su je, slonovi, poprilično nemarno jer se osjećaju sigurnima. Nego, slušaj, ako se ti ne vjenčaš s Daisy, kuhat ću ovako kavicu dok te negdje ne stignem. A onda bi Daisy mogla postati udovica prije negoli se uda. Haha!

— Terry, kunem ti se da s tom Rockyjevom nisam imao ništa!

— Nadam se da toliko plašljivosti još imaš!

Ovdje je razgovor prekinut, i nitko ga nije nastavljao.

Terry i Jim su čekali. Prijeko se počelo nazirati kretanje. Zatim su iz magle iskršli jahači. Petorica. Dolazili su poprijeke prema klancu.

Terry McRay ustade, uze pušku, provjeri je i pode nekoliko koraka naprijed.

— Hej, vi dolje! — viknuo je. — Ne morate nas dulje tražiti! Ja sam McRay, a ovdje je kraj mene Jim Pancake! Slušajte, ludaci, zar još ne odustajete? Do vruga, zašto ne prekinete tu glupost dok ste još u životu? Manite se ludosti pa idemo svatko na svoju stranu. Nisu li

vam ništa govorile dosadašnje pouke?

U sivom i prohladnom jutru Terryjeve su riječi zvučale britko i opominjući.

Već pri prvim riječima petorica jahača su stala. Kako su se oni straga natiskivali, tako se stvarao gust lanac. Petorka se ustobočila rame uz rame i čekala.

Srednji jahač iskoračio je poslije stanovitoga vremena i trgnuo konja. Bio je to Brad Rocky, otac četvorice divova. To se moglo razaznati već i po glasu koji je grmio kao da je potres zahvatio stijene:

— Hej, žohari, zašto ne izidete iz rupa! Sramota je da vas iščakavamo jednoga po jednoga. Osovite se na noge i izidite na megdan! Hej, McRay, najprije smo gonili samo Jima Pancakea, no sad tražimo i tvoj skalp. I dobit ćemo ga. Naša je jedina želja da vas dvojicu ništarija spremimo u pakao.

Stanka.

— Hej, još nešto — nastavi Brad Rocky. — Za vaše ušljive glave nudi nam se dvije tisuće zdravih dolara. No, no, samo polako! Mi smo Rockyji i borimo se časno i otvoreno. Otvoreno, jeste li čuli? Zato izidite van, da napokon očistimo ovaj kraj! Mi krećemo!

Te riječi djelovale su kao zapovijed za Bradove sinove. Istoga časa svi su pognali svoje snažne konje.

— Tako mi svega — uzdahne Pancake — sad ih možemo zadržati jedino mecima!

Jim se uspravi u zaklonu i podigne pušku.

McRay je već pucao.

Petorica jahača također su

pucala iz svojih revolvera, iako cilj nije bio vidljiv. Tuča olova osula se posvuda.

Brad Rocky pao je s konja prvi. Po tomu kako se tropoštao sa sedla moglo se zaključiti da je mrtav.

Zatim je Terry pogodio jednoga konja u prsa. Životinja se propela i zbacila jahača. Težak čovjek pao je poput mačke i počeo trčati.

Terry mu je pucao u noge.

Jim je također zbacio jednoga od četvorice braće sa sedla i pogodio drugoga. Taj je pao ali noga mu je ostala u stremenu i konj ga je vukao za sobom.

Peti i posljednji Rocky sasvim se približio.

— Ludače, skloni se! — vikao je Jim.

Vičući očajnički i mašući puškom Jim je odvrćao preostalogu jahača kao da tjera obada. Očajavao je jer to više nije bila borba nego odstrel.

Terry također više nije pucao. Nije mogao gađati posljednjega Rockyja koji se tako bezglavo nudio nišanu.

Jim i Terry stajali su s puškom u rukama i nisu okidali.

Posljednji Rocky naposljetku je stao. Činilo se kao da je ipak ugledao cijevi iz kojih je svakoga trenutka mogla planuti smrt.

— Prokletstvo, prestani! — reče McRay. — Čovječe, pogledaj radije možeš li pomoći komu od svojih. Ostani makar ti čitav da možeš pomoći braći.

McRay je vikao gotovo molećim glasom.

Mlad div na divovskom konju počeo se ogledavati oko sebe. Nitko od njegovih nije bio na nogama. Mladić je uzdahnuo i

polako obrisao podlakticom lice.

— Da, aha — promrsio je — gotovo je. Otac je, čini se, mrtav, braća još žive. Nemamo više oca! Do vruga, gotovo je! Razumljivo, mogli ste me ustrijeliti, osakatiti me, učiniti bilo što, po volji. Sve je bilo krivo! Nismo nepobjedivi kao što je godinama otac govorio. Nismo. Dobro, pobrinut ću se za braću.

— Pomoći ćemo ti — reče Jim Pancake i počeo šepati prema Rockyju.

— Ne! Ostani gdje jesi! Mi ćemo se izvući sami! Nikakve samilosti! Rat je gotov i mi ćemo pokupiti svoje. Vraćamo se kući. Ostavite nas u miru, kao što ćemo i mi vas. Naš je poraz naša stvar.

Jim je zastao. Približio se Terry.

— Dodi — rekao je — ja ga razumijem. Uхвати se za mene, idemo svojim putem.

Jim i Terry su otišli. Nisu odmakli daleko od mjesta borbe kad su se pojavile djevojke. Bile su prestrašene ali očito spremne da pruže podršku.

Kad su se momci pojavili, djevojke su im se bacile u zagrljaj.

XI

Chance Payne ulazio je u grad korakom. Sjedio je u sedlu mračan i kao nezainteresiran za ono što se događa oko njega. Djelovao je poput čovjeka koji se teško odlučio da krene putem kojim ide, ali kad je posao, onda je išao dalje gluh i nijem, ne razmišljajući više o tomu kako će sve to svršiti.

Bilo je podne. Ulice bijahu gotovo puste. Svatko je bio za svojim poslom ili za objedom u ku-

ći. Samo je neki pas švrljao naokolo a nekoliko kokoši razgrtalo smeće.

Payne zaustavi konja na trgu Paradise. Sišao je sa sedla i priveo svoga konja privezištu.

Poslije toga stari rančer polako poravna opasač, olabavi revolver i počeo se penjati stubama prema salunu.

Na vratima se sučelio s novim čuvarom reda.

— No, Chance Payne, djelujete vrlo nezdravo — reče novi šerif. — Bit će najbolje da vam odmah kažem kako se u ovom gradu...

— Mičite se s puta, Steve Hammer! — obrecne se rančer.

— Polako, Payne — uzvratila šerif. — Takva sila ipak još niste. Čuo sam da ste prije bili bog i batina ove doline, ali sad naređujem ja. Vremena su se promijenila. Niste li to osjetili?

Hammer se nasmije i podboči rukama. Bio je visok i plećat, djelovao je čvrsto. Njegova brada bijaše šira od čela. Nosnice su se širile kao u uznemirenoga konja. Na izbočenim prsima sjala se zvijezda.

Payne se mirno zagledao u raskoračena čovjeka.

— Hammer, miči se!

— Razumljivo, odmah ću se maknuti. Ali vi imate neprilika s Jubalom Booneom i Robinom Drakeom. Ja nisam pastir na vašim pašnjacima. Jučer je Drake za Boonea protjerao preko Commanche-Rivera veliko stado, ali goveda nisu prodrli u salun. Čovječe, zar nije bilo dovoljno to što su vaši jahači dobili po stražnjici? Ja sam šerif u gradu i taj vaš sukob van mene se ne tiče. Druga je stvar ako tražite svađu s Booneom ovdje

u gradu. Da vam to olakšam, dajte mi revolver! Onda možete na viski. Inače će biti neprilika. Odgovoran sam za red u ovom mjestu i reda će biti. Dakle?

Šerif zamahne glavom i ispruži ruku da prihvati Payneov kolt.

Sijedi rančer izvuče revolver polako, sa dva prsta. Činilo se da će se uistinu razoružati.

Novi je šerif promatrao Payneovu ruku i smješkao se pobjednički.

Chance Payne nije podizao pogled. Njegov je udarac ljevicom oduvijek bio dobar. Oslobođen se na to. Zamahnuo je i pogodio šerifa ravno u brid brade. Šerif ustukne prema vratima, pokuša u omaglici izvući revolver, no Payne ga dohvati desnicom i obori na pod.

Rančer prekorači onesviještena šerifa i uđe u salun.

Jedini barmen zagledao se u Paynea i onda pokuša dohvatiti nešto ispod točionika.

Chance Payne podigne revolver.

— Okani se! — rekao je odsječno. — Kasniš!

S tim riječima pođe stari rančer prema privatnim prostorijama. Otvorio je vrata i brzo ih zalupio ledima.

Jubal Boone je sjedio za stolom. Skočio je i zbunjeno se zagledao u revolversku cijev.

— Sad bih te mogao ustrijeliti — reče Payne. — Ali to bi bilo ubojstvo.

To su bile prve riječi što ih je rekao Jubalu Booneu nakon dvadesetak godina.

— A ne očekuj šerifa! — dodao je.

Vlasnik saluna podigne ruku kao da se predaje i onda se po-

češka po staroj brazgotini na licu. Zatim je polako sjeo i položio ruke na stol.

— Chance — počeo je — znao sam da ćeš doći. Znaš, previše je vremena prošlo od dana kad sam se zarekao da ćemo srediti račune. Pomalo kasniš. Jer kao što vidim na kraju si snaga, ha?

Rančer kimne.

— Da, Jubal, tako je. Posao ne ide onako kako sam naviknut. Dvojica mojih sinova vode ljude sa dva stada. Preostalo mi je malo ljudi. S tom šačicom morao sam se jučer boriti protiv tvojih i Drakeovih ljudi. Izgubili smo. Reci mi, hoćeš li sad zauzeti čitav kraj, ili?

— Dakako, dragi moj! Kupi krpice i idi u svoj kut! — reče Boone zadovoljna lica. — Računaj također s tim da tvoji sinovi neće proći samo onako. Imat će grdnih neprilika. Znaš, budi sretan ako o njima i o tim svojim stadima ikad išta čuješ. Chance, ti si gotov! Pomiri se s tim. Dugo sam to čekao. Na to sam se davno zakleo. Bio sam tada dvadesetogodišnjak. Tražio sam te desetak godina. Dugo. Ali našao sam te. Ostao sam u Silverhornu i otvorio salun. Budalo, zašto si to dopustio? Razočaravaš me! Glup si. Ili si mislio kako si tako moćan da je svejedno što se događa oko tebe, ako od toga ne mršave tvoja goveda. Mislio si da i miševi u ovoj dolini plešu po tvojoj glazbi.

— Dosta — reče Chance Payne. — Ti bi išao u svoj kut da nisam vjerovao Jimu Pancakeu i Terryju McRayu. Nije trebalo da sklopim ugovor s Robinom Drakeom. Gdje ima miševa, mora biti mačka. Prije negoli sam

svoja stada poslao na put bio sam dovoljno jak da vas sve zajedno, koliko vas god ima, držim na oku i u pokornosti. Računao sam s tim da će vas zadržavati McRay i Pancake, makar tako dugo dok se ne vrate moji ljudi. Prevario sam se.

— Jest, Chance, prevario si se! Precijenio si tu dvojicu. To te je stajalo vlastite košulje. Sad je sve gotovo. Što još tražiš?

Vlasnik saluna ledeno pogleda rančera.

Payne je stajao mirno na svom mjestu.

— Jube — promrsio je — jednom sam te prebio kao psa. Rio Grande si dobro upamtio. To jest, ako poživiš, pamtit ćeš ga. Borili smo se za naklonost iste djevojke. Bio si vrlo mlad ali smatrao si se zrelim čovjekom. Grdno sam te udesio i onda si polumrtav morao otići na starom magarcu. Meni je pripala djevojka. Postala je moja žena i darovala mi sinove i kćer. Kad si se pojavio u Silverhornu, čekao sam da ćeš me izazvati na dvoboj. Čekao sam i očekivao to godinama. Mogao si lako unajmiti ubojice koji bi me ustrijelili iz zasjede. Nisi to učinio. Htio si sâm obaviti taj posao i čekao si pogodan trenutak. Dočekao si ga. Prema tomu, uzmi revolver i podi da to okončamo. Ili čekaš još nešto?

Jubal Boone ustade. Njegove male oči sjale su hladnim sjajem.

— Ne, Chance, ne čekam više ništa. Stigao sam do cilja. Htio sam da najprije postaneš olinjao pas, da najprije vidiš propast svoga kraljevstva. Ubiti te želim u poštenoj borbi. Nikad nisam pomišljao na to da unaj-

mim ubojice. Svoju mržnju mogu utažiti jedino ako te ubijem sâm. Prebio si me jednom i osramotio. Ta je sjena neprestano lebdjela nada mnom. Pratila me cijeloga života. Za jedan sat naći ćemo se kod velikoga hrasta. Sad idi! Budi siguran da ću doći sâm i s jednim revolverom, onako kako sam želio. Nitko u ovom kraju ne zna ništa o našim starim računima, iako smo se svih godina ovdje u gradu izbjegavali i nikad nismo progovorili jedan drugomu ni jednu jedinu riječ. Chance, idi! Ja ću doći!

Vlasnik saluna pokaže prema vratima.

Payne je oklijevao. U njegovim se očima odjednom pojavio mali trag očaja. Na licu su se zapažali trzaji. Nekoliko je puta morao stari rančer nešto progutati. No tad reče glasno:

— Jube, teško mi je, međutim, moram te za nešto zamoliti. Što znaš o nestanku moje kćeri? Budi pošten i reci, jesi li je dao odvesti nekamo da bi moje nevolje bile još veće nego što jesu? Jube...

— Kunem ti se da nemam nikakve veze s tim. Znam samo da je otišla iz grada s Daisy Lowell. Djevojke su htjele upozoriti McRaya i Pancakea da će ih napasti Rockyji. Kad su Rockyji došli na novi ranč, našli su nekoliko leševa. Pretpostavljam da su obadva tigra ranjena i da su ih djevojke sklonile nekamo. Chance, je li ti to dovoljno?

— Zahvaljujem, Jube! Za jedan sat bit ću kod hrasta.

— Za sat! Reci mi, usput, kako ti se sviđa to što ovaj grad pripada meni, a uskoro će biti mo-

ja i cijela dolina, ha? Nisi računao s tim?

— Možda ću te ubiti za jedan sat. Ako se to i ne dogodi, sigurno je da nećeš biti ništa sretniji, Jube. Jednom sam te premlatio. Taj poraz ispunio te otrovom koji te izjeda. Nikad nećeš imati ničega dovoljno. Željjet ćeš uvijek više od onoga što posjeduješ, samo da bi sebi i drugima dokazao kako si sila od čovjeka, kako si iznad drugih. Žao mi je što sam te na Riju onako udesio. Žalim te kao čovjeka, Jube. Ništa nisi imao od života koji ti se možda skončava.

Stari se rančer uspravi i izide.

Prije negoli je isteklo dogovoreno vrijeme, pojavio se Boone jašući u lakom kasu. Polako je spuznuo sa sedla. Sigurnim konjakom pošao je prema Payneu.

Chance Payne ustade i pođe u susret.

Nitko ne reče ni riječ.

Kad su bili jedan od drugoga udaljeni petnaest koraka, povukli su revolvare kao na nečujnu zapovijed.

Jubal Boone bijaše brži.

Rančer opali u zrak i pade kao posječeno stablo.

Boone pride i okrene nogom Paynea na leđa. Oči bijahu širom otvorene. Metak je ležao u ramenu.

— Veoma sam volio Mabel — reče Boone pognut nad Payneom. I ona je mene voljela. Pojavio si se ti i otjerao me. Zato sad umireš! Umrijet ćeš ovoga trenutka.

Vlasnik saluna usmjeri revolver ali kad je htio okinuti začuo je topot konjskih kopita. Uspravo se i okrenuo.

U brzom trku dolazili su

McRay, Pancake i obadvije djevojke.

Vlasnik saluna opsuje, potrči prema konju i baci se u sedlo. U trenutku kad je već zamalo dobio igru, nije htio da ga McRay ili Pancake ustrijeli. Po-bjeći će u grad. Ondje se ne mora sâm suprotstavljati toj dvojici.

Dvadeset minuta nakon toga jurio je Boone niz glavnu ulicu. Znao je da ima poveliku prednost jer je njegov konj svjež a progonitelji su zacijelo zastali i kod Paynea. Najvjerojatnije su ga ostavili na brizi djevojkama.

Jubal Boone grubo zaustavi konja ispred svoga saluna i baci se sa sedla.

Slijedećega trenutka radosno klikne. Iz saluna je izašao Robin Drake s Kenwayem Chaseom, a cestom je prilazio šerif.

„Sad smo četvorica protiv dvojice“, mislio je Boone pozdravljajući rukom Drakea i Chasea.

— Možete odraditi svoju plaću — rekao je. — Chase, jesi li ponovo sigurne ruke?

— Kao da se nikad ništa nije dogodilo! — odgovori revolveraš.

Chase je prvi zapazio dolazak dvojice jahača. Oči su mu zasjale.

— Ah, ovo je divno! reče — Prekrasno! Dolazi McRay, čovjek za kojim čeznem. Kakva sreća, ne moram ga tražiti, ne moram čekati.

Revolveraš krene odmah kao opijen.

— Ti ćeš pucati sa mnom — reče Robinu. — Ovi tigrovi traže tvoj skalp jednako kao i moj. Dodi, Robine, da ovo proslavi-

mo zajedno. Osim toga, nemaš drugoga izlaza.

Drake ostade na mjestu. Zagledao se u jahače koji su sad bili udaljeni stotinjak metara i počeli zaustavljati konje.

Robin se zagleda u svoga nekadašnjega druga s kojim je izvukao zlato iz zemlje Apaša. Ali pred njim je također već raskoračeni Kenway, čovjek koji je kipio od bijesa.

Jahači sidoše s konja.

— Idemo i mi, Jube — reče Robin Drake.

Iza Kenwaya Chasea osjećao se donekle sigurno.

Šerif je stajao podno stuba i upitno gledao Jubala Boonea.

— Dodi! — reče mu Boone kratko. — Bori se s nama. Ne bude li nas, morat ćeš potražiti drugi posao.

Četvorka se rasporedila po kolniku zatvarajući ga.

McRay i Pancake pogledali su se letimice i pošli naprijed. Jim je povlačio nogu ali s lica mu nije silazio osmijeh. Hodao je s lijeve strane Terryja. McRay je išao polako, tako da ga drug može pratiti.

Nitko nije ništa govorio.

Kad su McRay i Pancake bili dovoljno blizu, stali su. Sve se odvijalo prema starim pravilima. Revolverski okršaj više se nije mogao spriječiti. No prije će se još izmijeniti riječi koje bi protivniku mogle oslabiti pouzdanje, zaplašiti ga.

Chase je drhtao kao pas kad se sprema na skok. On je počeo razgovor riječima:

— McRay, ti ćeš biti moja meta!

Terry kimne i pogleda u Jubala Boonea.

— Boone, za vas i vaše ljude

u ovom gradu više nema mjesta, a isto tako ni na pašnjacima u ovoj dolini. Hej, šerife, skinite zvijezdu i izgubite se što prije.

Te su riječi bile upućene Steveu Hammeru, ali on se samo cerekao. Ruka mu je s otvorenom šakom visjela iznad revolvera.

Atmosfera se zgusnula. Nastala je zlokobna stanka.

Toga trenutka iza četvorke pojavila se poštanska kočija. Približavala se brzo i nije se zaustavila ispred pošte. Kad su konji stali uz cviljenje kočnica, iz kočije je iskočio mršav čovjek.

Odišlo je koje je nosio bilo je tom čovjeku preveliko. Na tamnom kaputu blistala je šerifska zvijezda.

Čovjek je prilazio brzim korakom.

Bio je to Ben Sullivan. Na njemu se vidjelo da se još nije potpuno oporavio od ranjavanja ali hodao je uspravno i ponosno.

Jubal Boone pogleda najprije preko ramena. Odmah je prepoznao Bena Sullivana. To ga je najprije ukočilo u tom položaju, no zatim se okrenuo, izvukao revolver i pošao prema starom šerifu. Pri tom je vikao:

— Izvukla te Fay Miller, je li? Ali sad si gotov!

Jubal Boone je pucao.

Ben Sullivan nije trepnuo trepavicama. Stao je i kao da oko njega ne zuji tanad podigao svoj kolt.

Pogodio je prvim metkom.

U međuvremenu otvorio se pakao. Revolverska paljba čula se u čitavu gradu. Meci su podi-

zali prašinu koju je vjetar nosio zajedno s mirisom baruta.

Kad se Boone bio okrenuo, povukao je Chase. Htio je biti brži od Terryja ali zakasnio je za djelić sekunde. Kad je okrenuo, eksplodiralo je nešto u njegovoj glavi.

Robin Drake htio je pogoditi Jima Pancakea. Zakasnio je. U padu je ispalio dva metka ali su oni ostali u prašini.

Novi šerif, kojemu je zvijezdu pribavio Jubal Boone, bacio je revolver i podigao ruke.

Borba bijaše okončana.

Ben Sullivan prođe pokraj Jubala Boonea i pride Steveu Hammeru.

— Skini zvijezdu i predaj mi je! — rekao je. — I onda nestani, glupane!

Terry McRay požuri da nađe liječnika. Jim Pancake pođe prema gradskoj staji da bi pribavio kola. Bila su potrebna za prijevoz ranjenoga Chancea Paynea.

Gradani Silverhorna nagrmuili su na ulicu.

— Ljudi, ponovo sam ovdje! — reče jednoj skupini Ben Sullivan. — Sklonite leševe i razidite se.

XII

Chance Payne živio je još nekoliko godina. Napola oporavljen dočekao je sinove koji su gonili prodana stada. Izgubili su mnogo goveda i mnogo jačaca jer su ih napadale bande što ih je unajmio Jubal Boone.

U dolini oko Silverhorna izraslo je tucet rančeva. Ranč na prijevoju pripada sad Terryju McRayu i njegovoj obitelji. Rančeri iz doline koriste prolaz

nesmetano.

Ranč Chancea Paynea podijeljen je jer su se sinovi rano poženili i osnovali svoja domaćinstva.

Jim Pancake vodi ranč za koji je jednom iskovan žig u obliku trokuta. On još nosi zlatnu traku oko šešira ali kaže da je previše šepav za oblijetanje oko žena.

Katkad se stari prijatelji sastanu i odu na nekoliko dana u lov. Još su rado zajedno u sedlu.

Ben Sullivan doživio je punih sto godina. Na njegovu nadgrobnom spomeniku piše:

»Kad smo ga trebali, bio je ovdje!

Nikad nije zakasnio!*

Nate Champion

MJESTO KOJEG JE TREBALO ZAOBIĆI

– Kako se zove ovo selo? – pitao je Pete.

Oslonio se laktom o jabuku sedla i protrljao odavna neobrijanu bradu.

Pogledao sam u dolinu: malobrojna skupina čvrstih drvenih kuća i gospodarskih zgrada. Slika se nije nimalo izmijenila otkad sam prije četiri godine napustio svoje rodno mjesto.

– Benson – rekao sam glasom iznenada promuklim od uzbuđenja. Iako je bilo vruće, osjetio sam kako mi niz leđa prolaze ledeni žmarci. – Pete, ne možeš... zaobidimo ovo mjesto!

Iza mene Swan se grubo nasmijsao. Pete je polako okrenuo glavu. U njegovim suludim očima bilo je bijesa i nevjerice.

– Misliš da ne mogu? – upita polako a onda shvati i njegovo se lice rasteže u širok, srdačan osmijeh kojemu nije trebalo vjerovati. – Hej, mali, da to nije gnijezdo u kojemu si se ti izvalio?

Kimnuo sam gutajući slinu. Iza mene Swan je još jače grohotao a Hance me munu šakom u rame:

– Nikad nam nisi pričao... možda imaš dobru sestru?

Nagnuo sam se u sedlu i iščupao revolver iz korica. Bio sam u tomu veoma brz. Zato su me i primili u družbu.

Hance se ukočio. Nije se nadao takvoj reakciji.

– No, no, nooo... – umiješao se Pete i ispružio ruku podigavši dlan.

– Hance se samo šalio, mali. Daka-ko, nećemo ni taknuti mjestašce u kojemu si ti proveo najsretnije da-

ne života. Spremi revolver, jasimo dalje.

Bio sam izvan sebe i grčevito stiskao obarač. Hance je kao opčinjen buljio u otvor cijevi a na čelu su mu iskočile krupne graške znoja. Bio je svjestan da mu život visi o niti. Polako sam otpustio obarač i vratio oružje u korice. Swan počeo prigovarati:

– Ali, šefe, trebamo hrane i dobar gutljaj...

– I kakvu ženu, barem na brzinu – tvrdoglavo će Hanse.

Pete je podigao obje ruke kao da od sebe odbija svaku takvu pomisao:

– Ne i ne! Kako bi se osjećao kad bismo napali tvoje mjestance, Swan? Ha?

Pete je bio ubojica i lažljivac, hulja koja bi izdala i vlastitu mater. Znao sam da mu treba vjerovati manje no zmiji pa ipak me malo umirio taj zabrinuti i prijekorni glas kojim se obratio Swanu.

– Odmorimo se, momci – nastavio je Pete i spustio se na zemlju. – Dok smotamo cigaretu, mali će nam ispričati kojim ćemo putem do drugog mjesta i kako daleko.

Sjašio sam pazeći da im ne okrenem leđa. Bili su pouzdani suborci u svakoj neprilici ali kad nije bilo neprijatelja na vidiku jedan bi drugomu radio o kesi i glavi.

Kako sam samo dospio u to društvo?

Iz puste mržnje prema zakonu uzeli su me u zaštitu kad je jedan osorni šerif mislio da mora pokazati snagu vlasti nad dječakom koji se usudio u njegovom gradiću tražiti posla i kruha. Ljudeskara od stotinu kilograma dotukla bi me nasred ceste da mu se Pete nije obratio svojim tihim, pjevuckajućim glasom. Šerif je načas prekinuo posao da bi upitao što ga se to, do vraga, tiče, i tako sam ja dobio priliku da posegnem za revolverom.

Dok su šerifa okrvavljene glave odnosili liječniku ja sam zbunjen i prestrašen pogledavao čas revolver

što se još dimio u mojoj ruci, čas smrknuta, neprijateljska lica koja su me okruživala. Jedino se Pete smijao na svoj ludački način no onda nisam zapazio tu pojedinost. Vidio sam samo jedno prijateljsko lice i pošao za njim.

– Kamo ćeš sad, dijete?

– Ne znam, gospodine.

– Zovi me Pete. Imaš li obitelj u gradu?

– Ne, gospodine.

– Dobro gadaš. Možeš s nama.

Upoznao sam Hancea, Swana i još jednoga koji je poginuo te iste noći. Odjahali smo drugog dana u zoru i otad smo se zaustavljali samo kad je nekoga trebalo opljačkati.

Pete me isprva štedio. Ostavljao me da čuvam konje i odstupnicu.

– To je pravi posao za dobra strijelca...

Tako je govorio a ja sam bio sretan da ne vidim što to oni rade iako sam znao da ovdje nema ništa poštena. Bili smo otad u neprekidnom kretanju – pljačka, bijeg pa predah i opet sve iznova.

U ovom času nitko nas nije gonio, potjere smo se otresli još prije tri dana, ali navika nam nije dopuštala da se bilo gdje zaustavimo i predahnemo.

– Dodi ovamo, mali – pozove me Pete. Čučnuo je i strugao graničicom po zemlji. Swan je posegnuo za čuturicom a Hance je nešto prtljao oko kolana.

– Dolazimo iz ovog smjera – pokaže mi Pete. Sad sam tek vidio da pokušava nacrtati kartu terena – a ovdje je Benson. Kad ga zaobidemo, u kom smjeru treba krenuti da nademo neko naseljeno mjesto?

– Pete – mucao sam – hvala ti što nećeš...

– Ništa, ne vrijedi spomena – odmahnuo je velikodušno. Toga se još sjećam a tad me odostrag, po glavi, ošinula revolveraska cijev. Dok sam posrtao i padao licem prema zemlji, čuo sam Hanceov glas:

— A sada da upoznamo Bobovu sestru.

* * *

Mlade su glave tvrde i otporne, pogotovu ako nose šešir od debela pusta. Kad sam se probudio iz nesvijestice, sunce je još bilo visoko. Podigao sam se na sve četiri i stresao glavom da bih razbistrio misli. Umjesto toga osjetio sam paklensku bol. Straga, na glavi, pronašao sam veliku oteklinu, a i koža je pukla pa su mi prsti ostali okrvavljeni.

Moj je konj podalje mirno pasao. Skinuo sam čuturu sa sedla i izlio na glavu ostatak vode. To je pomoglo, sjetio sam se svega i glasno jauknuo.

Moje selo — mali Benson — ležalo mi je pod nogama ali ne više tiho i mirno kao prije. Jedna je kuća gorjela a ljudi su pokušavali izvući stvari znajući unaprijed da nema pomoći kad se zapali stara, suha brvnara. Nekoliko se žena motalo oko neke ispružene prilike, a netko je, baš ispred naše kuće, sedlao konja. Zašto baš ondje?

Popeo sam se u sedlo i krenuo nizbrdicom premda bih najradije pobjegao na drugu stranu. Nakon nekoliko koraka podbo sam konja i on se strmoglavi cestom podižući oblake prašine. Iako grozničavo zaposleni ljudi, moji nekadašnji susjedi podigli su glave da vide kakva im to još nesreća dolazi. Na zapaljenoj zgradi urušio se krov izbacivši vatromet iskara, a žene su se bavile oko nekog ranjenika. Protutnjao sam dalje do roditeljske kuće. Kako mi je lijepa i velika izgledala sad, za razliku od dana kad sam je napuštao! I otac i majka bili su ovdje na dvorištu. Ali umjesto dobrodošlice otac je ispustio uzde i podigao svoju tešku, vojničku pušku.

— Tata, tata! — vrisnuo sam.

— Bobe! — majka je potrčala prema meni, skočio sam na zemlju i našao se u njezinu zagrljaju. Tepala mi je nešto a ja sam plakao i mucao.

Otac se nije pomaknuo. Spustio je pušku ali je nije odložio. Premjeravao je mrko mog konja i vinčesterku u navlaci sedla, skupe cizme i dva duboko obješena revolvera.

— A Nelli? — promućao sam sa strahom.

Majka je zaridala pa sam se trgnuo i okrenuo ocu.

— Što se dogodilo, tata?

— Znaš ti dobro što se dogodilo — rekao je polako dubokim glasom koji je podrhtavao od gnjeva. — I ti si jedan od njih! Doveo si ih ovamo! Zapalili su kuću kuma Bensona jer im se odupro. Ranili su njegova sina. A našu su Nelli — odveli... — glas mu se presjekao ali odmah čvrsto nastavi: — I ja bih bio mrtav da nisam bio u polju. Došao sam prekasno da je ubijem prije no što je odvedu.

— Nemoj tako! — zavapila je majka.

— Smiri se — rekao je nježno i položio joj ruke na ramena. — Danas je za nas crni dan, ostali smo bez djece. Nelli ću možda vratiti ali ovoga...

Okrenuo se i pogledao tako da sam znao što će slijediti. Podigao je tešku pesnicu ali ja sam odskočio znajući da ne bih podnio još jedan udarac u glavu.

— Primi svoju kaznu, prokletniče! — zaurao je.

Proteklih godina naučio sam bar to da stvari treba rješavati po redu hitnosti. Najprije Nelli, a sve ostalo poslije toga. Vinuo sam se u sedlo i tvrdo ga pogledao:

— Svladaš se, stari, i penji na konja. Ne sažaljevaj toliko vlastitu sudbinu. Najprije ćemo se pobrinuti za Nelli a poslije ćemo raspravljati koliko te volja.

Gotovo se ugušio od jarosti ali ga je majka gurnula prema konju.

— Poslušaj ga! Vratite mi Nelli!

— Kamo su krenuli? — upitao sam.

— Pošli su stazom prema mlinu.

Podbo sam konja i odjurio ne osvrćući se.

Konj je bio umoran, morao sam ga podbadati da bih održao brzinu na uzbrdici. Jurili smo dobro poznatim stazama gdje smo se nekad mi dječaci igrali Indijanaca i zarobljavali ili spašavali djevojčice. Među njima bila je i moja Nelli, a sad se nalazila u rukama pravih i mnogo gorih otmičara.

Izvukao sam pušku i skočio s konja da bih se posljednjih nekoliko metara do tjemena popeo pješice. Nalazio sam se na vrhu dobro obrasla brdašca koje kao da je izraslo iz ravnice. Dolje se podnožjem vijugao naš potok a na maloj čistini nalazila se zgradica seoskog mlina.

Sve je bilo kao na dlanu i unutar dometa moje puške.

Dolje je bila Nelli, ukočena od straha, vitka i nježna u svojoj šarenoj haljinici, a pred njom je stajao Pete i suludo se smijao motajući cigaretu. Hance koji je vodio konje prema potoku nešto je dobacio preko ramena. Nelli se trgnula i ustuknula ali je Peteova ruka munjevito sunula naprijed i pograbila je za rame. Stezao sam pušku promatrajući kako se Nelli pod pritiskom njegovih žilavih prstiju savija od boli ali on je nije ispuštao sve dok nije pala u travu.

Jednoga po jednoga, mrmljao sam i pogledom potražio Hancea. Taj je razuzdavao konje, samo dva konja, i dopustio im da piju. Nije bilo Swana pa nije moglo biti ni njegove životinje. Taj bivši kauboj nije mogao zamisliti da i stotinu koraka prijede pješice. Znao sam gdje će ga naći. Ostavili su ga kao zaštitnicu za nevjerojatan slučaj da se netko iz naselja ipak odvaži i pode za njima.

Povukao sam se malo unatrag, ustao i potrčao tjemenom udesno, u smjeru mjesta. I put i potok obilazili su brežuljak pa sam začas otkrio Swanovu zasjedu. U svom preziru prema farmerima nije se čak potrudio sjahati nego je izabrao visoki grm koji je skrivao i njega i konja.

Swan je dobro procijenio moguće

progonitelje. Uz potok je dolazio moj nerazumni otac tjerajući svoga teškog radnog konja u galop tako da se topot mogao čuti čak do mog položaja. Vjerovao je da će, kao i uvijek do sada, njegov bijes i snaga skršiti sve prepreke. Bilo je glupo i pogibeljno ali odgovaralo je mojim planovima.

Dobro sam se smjestio i preko nišana pratio Swanove postupke. Da bi uspjelo ono što sam planirao, morao sam ga oboriti prvim metkom pa sam čekao dok se namještao u sedlu, vadio pušku i ubacivao metak u cijev. Onda ju je podigao na rame i umirio se. To je bio pravi trenutak.

Pritisnuo sam obarač ali je tane podiglo Swana iz sedla čas pošto je opalio. Otac je i dalje jurišao na njega, mislio sam da je sve dobro ali i on spuzne sa sedla i padne u travu.

— Prekasno si pucao! — vikao sam prekoravajući se ali za nj sad nisam imao vremena. Potrčao sam natrag do svoje prve osmatračnice.

Dolje, kod mlina, sve je bilo mirno. Konji su pasli a oba muškarca

stajala su pred vratima i osluškivala hoće li biti još pucnjave. Vidio sam kako se smiju a Pete je odmahnuo rukom. Upravo kako su očekivali. Netko je naišao i Swan ga je sredio.

Nelli nije bilo, vjerojatno su je zatorili u dašćaru. Položio sam pušku na zemlju i počeo se spuštati nizbrdicom, nastojeći se sklanjati iza niskog drveća i grmlja.

Moji nekadašnji drugovi bili su i previše sigurni u sebe da bi pazili na zalede. Nešto su se pogađali, Hance je kopao po džepu, mahnulo rukom, udario se po nadlancu i ja sam znao da su bacali novčić kako bi odlučili tko će prvi imati svoju sestru.

Spurio sam niz posljednjih nekoliko metara strmine. Nisu me čuli samo zbog buke potoka koji se prelijevao preko malene brane. Trebalo je ući u mlin prije njih, a sa stražnje

strane nije bilo prozora ni vrata. Grozničavo sam počeo opipavati stare daske nadajući se da će koja popustiti. Polomio sam nokte i napunio prste ivercima prije no što sam pronašao slabo mjesto. Nadignuo sam dasku i polako je odvojio od stijene da ne podignem preveliku buku. Iznutra je netko potihokriknuo dok sam se provlačio kroz uski procijep.

– Nelli, to sam ja, Bob. Tvoj brat!

Čuo sam samo teško, isprekidano disanje.

– Nelli...

– Bobe!

Nazreo sam je u polutami. Htjela me zagrliti ali ja sam je blago odgurnuo prema stijeni nasuprot vratima.

– Stani ovdje i ne miči se kad on uđe – prošaptao sam i kliznuo prema vratima. Shvatila je i poslušala. I kad su se vrata počela otvarati, stajao sam iza njih i čuo zadovoljni Hanceov uzdah. Ušao je i počeo zatvarati vrata.

– Mala, ja sam prvi... – u tom trenutku osjeti opasnost i izvinu se kao mačka, ali prekasno. Zamahnuo sam revolverom svom snagom a udarac namijenjen tjemenu zahvati ga u podnožje lubanje, na spoju s vratom, i mislim da je Hance umro tog trenutka. Obuhvatio sam ga oko grudi da ne padne suviše bučno. Ali bio je pretežak – a smetao mi je i revolver – pa se srušio kao posječeno stablo. Srećom je pod bio zemljan.

Priskočio sam još napola otvorenim vratima. Pete je gledao u suprotnom smjeru, očigledno očekujući Swanov povratak.

– Bobe? – prošaptala je Nelli. – Bobe, Bobe!

– Tiho, Nelli. Sve je dobro. Sve je dobro...

Počela je jecati i nisam joj to mogao zamjeriti. Osjećao sam kako ću i ja zaplakati. Na trenutak sam zaboravio Petea i čvrsto je zagrlio.

– Tiho...

Drhtala je cijelim tijelom i bezglasno plakala. Pogladio sam je po

glavi i pokušao se osloboditi njenih ruku ali već je bilo prekasno.

Vrata su se s treskom otvorila a na pragu je stajao Pete s revolverom u ruci. Nas dvoje stajali smo pred njim osvijetljeni kosim zrakama sunca što je zalazilo, a moje je oružje ležalo u koricama.

– Dirljiv prizor bratske ljubavi – podrugivao se Pete pospanim glasom. – Potcijenio sam te, mali, ali i ti mene. Da ju je Hance dohvatio, vriskala bi da bi se čulo sve do sela. Odala vas je tišina.

– Pete – mucao sam – pusti da ona izide...

– Zbogom, mali – prekinuo me i polako, do kraja, zapeo obarač revolvera.

Tutanj koji je odjeknuo bio je jači od ma kakva revolverskog pucnja. Pete je poletio naprijed raširenih ruku i tresnuo pred naše noge, a otvor vrata ispunio je očev lik, golem i uspravan. Praznu pušku uhvatio je za cijev i zavitlao iznad glave.

– Tata!

Kad smo sve troje izišli na travnjak pred mlinom, otac nas je stezao tako čvrsto da smo ostali bez daha. Prvi sam put tada u njegovim očima ugledao suze.

– Ranjen si.

– Bah! – viknuo je. – Sitnica! Hajdemo kući da majka ne brine.

Benson je malo i složno mjestance. Pokopalo je tri člana Peteove bande i zaboravilo da je postojao i četvrti. Rane su zacijelile, a novac, konji i oprema odmetnika nadoknadili su štete njihova kratkog posjeta.

Nelli je ubrzo zaboravila preživjeli strah. A ja? Ja sam pronašao razlog zbog kojega je vrijedilo zauvijek ostati u Bensonu ali nikad nisam zaboravio što sam sve bio stavio na kocku.

U PRIPREMI:

**Gordon D. Shirreffs:
GROZNICA POHLEPNIH**

LJETNI KVIZ '80

RAZONODA ZA CIJELU PORODICU
112 STRANICA 30 D

Na 112 stranica formata »Kviza«
(dvostruki opseg redovnog broja!)
donosi obilje materijala za rješavače:

- klasične križaljke, talijanke, osmosmjerke, skandinavke
- rebuse — priče — humor
- NOVOST — poseban prilog: »BOJ U KRAJINI« zanimljiva društvena igra
- Nagradni natječaj s fondom atraktivnih dobitaka — premija: KRSTARENJE PO SREDOZEMLJU

SPECIJALNO IZDANJE

na svim novinskim kioscima
u prodaji od 2. srpnja (jula) 1980.